EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.6.2023
COM(2023) 392 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN RAČUNSKEMU SODIŠČU

ZAKLJUČNI RAČUN EVROPSKEGA RAZVOJNEGA SKLADA ZA PRORAČUNSKO LETO 2022

KAZALO

CERTIFICATION OF THE ACCOUNTS 2
IMPLEMENTING AND ACCOUNTING FOR THE EDF RESOURCES 3
FUNDS MANAGED BY THE EUROPEAN COMMISSION 7
FINANCIAL STATEMENTS OF THE EDF 9
FINANCIAL STATEMENTS OF THE EU TRUST FUNDS CONSOLIDATED IN EDF 52
FINANCIAL STATEMENTS OF THE BÊKOU EU TRUST FUND 2022 53
FINANCIAL STATEMENTS OF THE EUTF AFRICA 2022 61
CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS OF THE EDF AND THE EU TRUST FUNDS 70
EDF REPORT ON FINANCIAL IMPLEMENTATION 75

POTRDITEV ZAKLJUČNEGA RAČUNA

Zaključni račun Evropskega razvojnega sklada za leto 2022 je bil pripravljen v skladu z naslovom X finančne uredbe za 11. Evropski razvojni sklad ter računovodskimi načeli, pravili in metodami iz pojasnil k računovodskim izkazom.

Prevzemam odgovornost za pripravo in predstavitev zaključnega računa Evropskega razvojnega sklada v skladu s členom 18 finančne uredbe za 11. Evropski razvojni sklad.

Od odredbodajalca in EIB, ki jamčita za zanesljivost poslanih podatkov, sem pridobila vse potrebne podatke za pripravo zaključnega računa, ki prikazuje sredstva in obveznosti Evropskega razvojnega sklada ter izvrševanje proračuna.

Potrjujem, da sem si na podlagi teh podatkov ter preverjanj, ki so bila po mojem mnenju potrebna za potrditev zaključnega računa, pridobila razumno zagotovilo, da zaključni račun predstavlja resnično in pošteno sliko finančnega stanja Evropskega razvojnega sklada v vseh pomembnih vidikih.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Računovodkinja

IZVRŠEVANJE IN RAČUNOVODSKA OBRAVNAVA SREDSTEV ERS

1. OZADJE

Evropska unija (v nadaljnjem besedilu: EU) sodeluje s številnimi državami v razvoju. Glavni cilj teh dejavnosti je spodbujati gospodarski, socialni in okoljski razvoj, pri čemer je primarni cilj dolgoročno zmanjšanje revščine in njeno izkoreninjenje z zagotavljanjem razvojne in tehnične pomoči državam upravičenkam. Da bi EU to dosegla, oblikuje strategije sodelovanja skupaj s partnerskimi državami in mobilizira finančna sredstva za njihovo izvajanje. Ta sredstva EU, dodeljena za razvojno sodelovanje, se zagotavljajo iz treh virov:

- proračuna EU,
- Evropskega razvojnega sklada in
- Evropske investicijske banke.

Do leta 2021, ko je 11. Evropski razvojni sklad (v nadaljnjem besedilu: ERS) vstopil v svojo končno fazo, saj je 31. decembra 2020 začela veljati samoderogacijska klavzula, je bil ERS glavni instrument za zagotavljanje pomoči za razvojno sodelovanje afriškim, karibskim in pacifiškim državam (v nadaljnjem besedilu: države AKP) ter čezmorskim državam in ozemljem (v nadaljnjem besedilu: ČDO). Od leta 2021 pa se sodelovanje EU z državami AKP in ČDO financira iz proračuna EU.

ERS se ne financira iz proračuna EU. Ustanovljen je bil z notranjim sporazumom predstavnikov držav članic, ki sedijo v Svetu, upravlja pa ga poseben odbor. Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija) je odgovorna za finančno izvrševanje dejavnosti, ki se izvajajo s sredstvi ERS, Evropska investicijska banka (v nadaljnjem besedilu: EIB) pa upravlja Sklad za spodbujanje naložb.

Vsak ERS je sklenjen za približno pet let in ga ureja posebna finančna uredba, ki zahteva pripravo posameznih računovodskih izkazov. Poleg tega so ti računovodski izkazi prikazani v agregatni obliki, da se zagotovi celovit pregled nad finančnim stanjem sredstev, za katera je odgovorna Komisija.

Sodelujoče države članice so notranji sporazum o ustanovitvi 11. ERS podpisale na zasedanju Sveta junija 2013[1]. Veljati je začel 1. marca 2015.

Svet je leta 2018 sprejel finančno uredbo, ki se uporablja za 11. ERS[2]. To novo besedilo je razveljavilo prejšnjo uredbo in se uporablja za dejavnosti, financirane iz prejšnjih ERS, brez poseganja v obstoječe pravne obveznosti. Ta uredba se ne uporablja za Sklad za spodbujanje naložb v okviru prejšnjih ERS.

V okviru Sporazuma o partnerstvu AKP-EU je bil ustanovljen Sklad za spodbujanje naložb, ki ga upravlja EIB, namenjen pa je podpiranju razvoja zasebnega sektorja v državah AKP ter financira zlasti (vendar ne izključno) zasebne naložbe. Zasnovan je kot obnovljiv sklad, kar pomeni, da se lahko povračila posojil ponovno uporabijo za druge dejavnosti. Sklad je torej samoobnovljiv in finančno neodvisen. Ker ga ne upravlja Komisija, njegov zaključni račun ni konsolidiran v prvem delu zaključnega računa (računovodski izkazi ERS ter ustrezno poročilo o finančnem izvrševanju). Računovodski izkazi Sklada za spodbujanje naložb, ki jih pripravi EIB, so prikazani v ločenem delu zaključnega računa (del II), da se zagotovi celotna slika razvojne pomoči ERS.

2. KAKO SE FINANCIRA ERS?

[1] UL L 210, 6.8.2013, str. 1.
2 Uredba Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323.

Svet je 2. decembra 2013 sprejel Uredbo (EU, Euratom) št. 1311/2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020. V tem okviru je bilo sklenjeno, da geografsko sodelovanje z državami AKP ne bo vključeno v proračun EU, temveč se bo še naprej financiralo prek obstoječega medvladnega ERS.

Proračun EU se sprejme za eno leto, tako da se v skladu s proračunskim načelom enoletnosti odhodki in prihodki načrtujejo in odobrijo za eno leto. ERS pa je v nasprotju s proračunom EU sklad, ki deluje po načelu večletnosti. Vsak ERS določa skupni sklad za izvajanje razvojnega sodelovanja za obdobje, ki običajno traja pet let. Ker se sredstva dodeljujejo na večletni osnovi, se dodeljena sredstva lahko porabljajo skozi celotno obdobje ERS. Odsotnost proračunske enoletnosti je poudarjena pri proračunskem poročanju, saj se proračunsko izvrševanje ERS ugotavlja glede na skupna sredstva.

Sredstva ERS so ad hoc prispevki držav članic EU. Predstavniki držav članic se približno vsakih pet let sestanejo na medvladni ravni, da bi odločili o skupnem znesku, ki bo dodeljen skladu, ter o nadzoru njegovega izvrševanja.

Komisija upravlja Sklad v skladu s politiko Unije na področju razvojnega sodelovanja. Države članice imajo vzporedno s politiko Unije tudi nacionalne razvojne politike in politike pomoči, zato morajo svoje politike usklajevati s politikami EU in zagotavljati, da se te med seboj dopolnjujejo.

Poleg zgoraj navedenih prispevkov lahko države članice sklenejo tudi sporazume o sofinanciranju ali vplačajo prostovoljne finančne prispevke v ERS.

3. DEJAVNOSTI ERS PO 31. DECEMBRU 2020

8. in 9. ERS sta bila zaključena leta 2021. Medtem ko so vse pogodbe v okviru 8. ERS zaključene, je v okviru 9. ERS ostalo 19 odprtih pogodb, ki bi jih bilo treba načeloma zaključiti do leta 2024.

11. ERS je vstopil v svojo končno fazo, saj je 31. decembra 2020 začela veljati samoderogacijska klavzula. Ta klavzula določa presečni datum za obveznosti, kar pomeni, da od leta 2021 v okviru 11. ERS ni mogoče podpisati nadaljnjih sporazumov o financiranju. Vendar pa se bodo do 31. decembra 2023 (za revizije in ocene pa še pozneje) še vedno podpisovale posamezne pogodbe na podlagi obstoječih sporazumov o financiranju. Poleg tega se bo izvajanje tekočih projektov, ki jih financira Evropski razvojni sklad, nadaljevalo do njihovega končnega zaključka.

V okviru sedanjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 je sodelovanje EU z državami AKP vključeno v Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa. Podobno je sodelovanje s ČDO zdaj zajeto v Sklepu o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj. To pomeni, da se razvojni programi od leta 2021 financirajo iz proračuna EU, medtem ko so se programi v okviru ERS do leta 2021 financirali s prostovoljnimi prispevki držav članic EU. Zaradi tega je za financiranje razvojnih programov odslej potrebna odobritev Evropskega parlamenta, prav tako pa morajo biti transakcije skladne s finančnimi uredbami EU, kot to velja za druge programe, ki jih financira EU.

4. POROČANJE OB KONCU LETA

4.1. ZAKLJUČNI RAČUN

Računovodski izkazi za ERS se v skladu s členom 18(3) finančne uredbe za ERS pripravijo na osnovi računovodskih pravil na podlagi nastanka poslovnega dogodka, ki so izpeljana iz mednarodnih računovodskih standardov za javni sektor (MRSJS). Ta računovodska pravila, ki jih je sprejel računovodja Komisije, se uporabljajo v vseh institucijah in organih EU za vzpostavitev enotnega sklopa pravil za računovodstvo, vrednotenje in predstavitev zaključnega računa, da se harmonizira proces priprave računovodskih izkazov. Ta računovodska pravila EU uporablja tudi ERS ob upoštevanju posebne narave njegovih dejavnosti.

Za pripravo zaključnega računa ERS je odgovoren računovodja Komisije, ki je računovodja ERS. Računovodja zagotovi, da zaključni račun ERS predstavlja resnično in pošteno sliko finančnega stanja ERS.

Zaključni račun je prikazan na naslednji način:

Del I: Sredstva, ki jih upravlja Komisija

(i) Računovodski izkazi ERS in pojasnila k njim

(ii) Računovodski izkazi skrbniških skladov EU, konsolidiranih v računovodskih izkazih ERS

(iii) Konsolidirani računovodski izkazi ERS in skrbniških skladov EU

(iv) Poročilo o finančnem izvrševanju ERS

Del II: Letno poročilo o izvrševanju – sredstva, ki jih upravlja EIB

(i) Računovodski izkazi Sklada za spodbujanje naložb

V delu „Računovodski izkazi skrbniških skladov EU, konsolidiranih v računovodskih izkazih ERS" so vključeni računovodski izkazi dveh skrbniških skladov, ustanovljenih v okviru ERS, in sicer skrbniškega sklada EU Bêkou (glej oddelek „Računovodski izkazi skrbniškega sklada EU Bêkou") in skrbniškega sklada EU za Afriko (glej oddelek „Računovodski izkazi skrbniškega sklada EU za Afriko"). Za pripravo posameznih računovodskih izkazov skrbniških skladov je odgovoren računovodja Komisije, zunanjo revizijo teh izkazov pa izvede zasebna revizijska družba. Zneski skrbniških skladov, vključeni v ta zaključni račun, so začasni.

Komisija mora najpozneje do 31. julija leta po datumu bilance stanja sprejeti zaključni račun ERS ter ga predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu v razrešnico.

5. REVIZIJA IN RAZREŠNICA

5.1. REVIZIJA

Zaključni račun revidira zunanji revizor, tj. Evropsko računsko sodišče (v nadaljnjem besedilu: Računsko sodišče), ki za Svet in Evropski parlament pripravi letno poročilo.

5.2. RAZREŠNICA

Končna kontrola finančnega izvrševanja sredstev ERS za dano proračunsko leto je razrešnica. Po reviziji in dokončni pripravi zaključnega računa se Evropski parlament na priporočilo Sveta odloči, ali bo Komisiji podelil razrešnico za finančno izvrševanje sredstev ERS za dano proračunsko leto. Ta odločitev temelji na pregledu zaključnega računa in letnega poročila, ki ga opravi Računsko sodišče (ki vključuje uradno izjavo o zanesljivosti), ter odgovorih Komisije na vprašanja in zahteve po dodatnih informacijah, ki jih je predložil organ, ki daje razrešnico.

GLAVNI DOSEŽKI FINANČNEGA IZVRŠEVANJA V LETU 2022

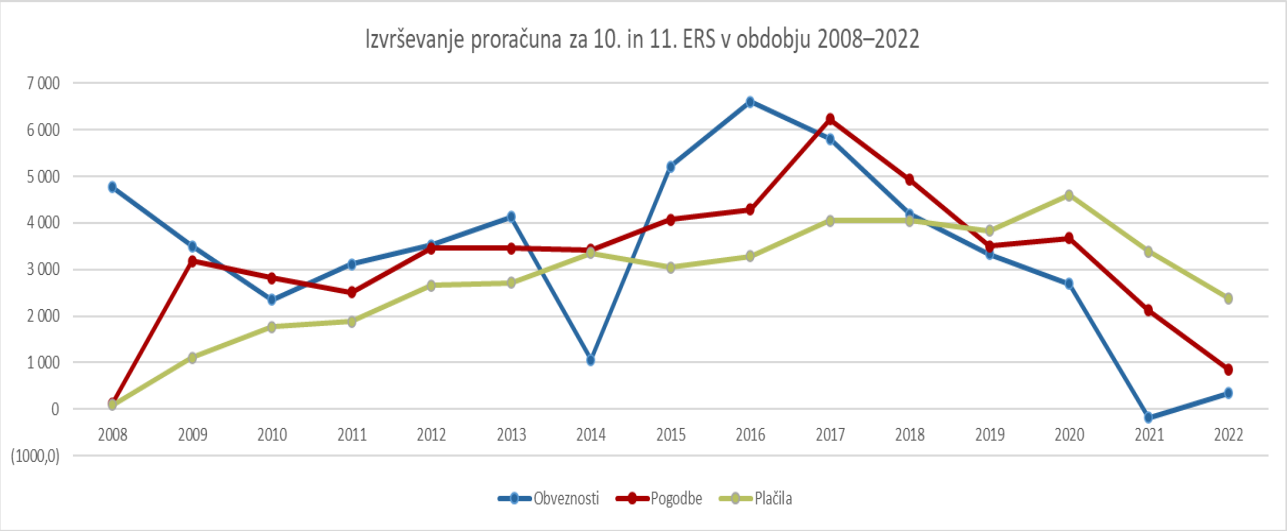

* Neto znesek, samo za 10. in 11. ERS

Izvrševanje proračuna

V letu 2022 je finančno izvrševanje 10. in 11. ERS (posamezne obveznosti: 853 milijonov EUR in plačila v višini 2 386 milijonov EUR) zaznamoval sklep Sveta[3] o ponovni uporabi 600 milijonov EUR sproščenih sredstev iz 10. in 11. ERS.

Svet je sprejel sklep, da bi se financirali ukrepi za reševanje krize prehranske varnosti in gospodarskega šoka v državah AKP po ruski vojni agresiji proti Ukrajini. S sredstvi se bodo financirali zlasti ukrepi, ki zagotavljajo podporo v višini do 350 milijonov EUR za proizvodnjo hrane in odpornost prehranskih sistemov, do 100 milijonov EUR za makroekonomsko podporo in do 150 milijonov EUR za humanitarno pomoč.

Skupni znesek bruto plačil za vse ERS (2 452 milijonov EUR) predstavlja 98,1 % cilja v višini 2 500 milijonov EUR, sporočenega državam članicam.

Učinek dejavnosti v računovodskih izkazih

V računovodskih izkazih je učinek navedenih dejavnosti najbolj očiten na področju:

- predhodnega financiranja (glej pojasnilo **2.2**): zmanjšanje za 239 milijonov EUR, večinoma zaradi manj izplačanih predujmov zaradi manjšega števila podpisanih pogodb (2 118 milijonov EUR v letu 2021 v primerjavi z 853 milijonov EUR v letu 2022). Zaradi zmanjšanja predhodnega financiranja in drugih plačil so se denarna sredstva in njihovi ustrezniki povečali za 34 milijonov EUR (glej pojasnilo **2.5**);

- vnaprej vračunanih stroškov (glej pojasnilo 2.8): povečanje za 123 milijonov EUR zaradi povečanja števila odprtih pogodb ob koncu leta, za katere ob koncu leta ni bilo potrjenih zahtevkov za povračilo stroškov, zato je bilo treba oceniti odhodke;

- odhodkov iz poslovanja (glej pojasnilo **3.4**): skupno zmanjšanje odhodkov iz poslovanja za 74 milijonov EUR, predvsem zaradi likvidacije skrbniških skladov, zaradi česar so se zmanjšali prispevki, potrebni za kritje njihovih odhodkov. Kljub temu so se odhodki, povezani z nujno

[3] Sklep Sveta EU 2022/1223.

pomočjo, povečali, saj so bila sproščena sredstva iz 10. in 11. ERS ponovno uporabljena za boj proti negativnim posledicam ruske vojne proti Ukrajini.

EVROPSKI RAZVOJNI SKLAD
PRORAČUNSKO LETO 2022

SREDSTVA, KI JIH UPRAVLJA EVROPSKA KOMISIJA

KAZALO

FINANCIAL STATEMENTS OF THE EDF 9
EDF BALANCE SHEET 10
EDF STATEMENT OF FINANCIAL PERFORMANCE 11
EDF CASHFLOW STATEMENT 12
EDF STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS 13
BALANCE SHEET BY EDF 14
STATEMENT OF FINANCIAL PERFORMANCE BY EDF 16
STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS BY EDF 17
NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS OF THE EDF 19
FINANCIAL STATEMENTS OF THE EU TRUST FUNDS CONSOLIDATED IN EDF 52
FINANCIAL STATEMENTS OF THE BÊKOU EU TRUST FUND 2022 53
BALANCE SHEET 58
STATEMENT OF FINANCIAL PERFORMANCE 59
CASHFLOW STATEMENT 60
FINANCIAL STATEMENTS OF THE EUTF AFRICA 2022 61
BALANCE SHEET 67
STATEMENT OF FINANCIAL PERFORMANCE 68
CASHFLOW STATEMENT 69
CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS OF THE EDF AND THE EU TRUST FUNDS . 70
CONSOLIDATED BALANCE SHEET 71
CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL PERFORMANCE 72
CONSOLIDATED CASH FLOW STATEMENT 73
CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS 74
EDF REPORT ON FINANCIAL IMPLEMENTATION 75

RAČUNOVODSKI IZKAZI ERS

Zaradi zaokroževanja na milijon eurov se lahko zdi, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v spodnjih razpredelnicah ne izidejo.

BILANCA STANJA ERS

v milijonih EUR

	Pojasni	31. 12. 202	31. 12. 202
NEKRATKOROČNA SREDSTVA			
Finančna sredstva	2.1	*67*	*39*
Predhodno financiranje	2.2	*488*	*671*
Prispevki za skrbniški sklad	2.3	*254*	*382*
Menjalne terjatve	2.4	*7*	*4*
		816	**1 096**
KRATKOROČNA SREDSTVA			
Finančna sredstva	2.1	*3*	–
Predhodno financiranje	2.2	*1 396*	*1 453*
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	2.4	*27*	*35*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	2.5	*1 027*	*994*
		2 454	**2 481**
SREDSTVA SKUPAJ		**3 270**	**3 577**
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Finančne obveznosti	2.6	*(7)*	*(7)*
		(7)	**(7)**
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Obveznosti iz poslovanja	2.7	*(426)*	*(501)*
Vnaprej vračunani stroški	2.8	*(1 131)*	*(1 008)*
		(1 558)	**(1 509)**
OBVEZNOSTI SKUPAJ		**(1 565)**	**(1 516)**
ČISTA SREDSTVA		**1 705**	**2 061**
SREDSTVA IN REZERVE			
Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS	2.9	*65 100*	*62 643*
Vpoklicani kapital Sklada zaključenih ERS, ki se prenese naprej	2.9	*2 252*	*2 252*
Poslovni izid, prenesen iz prejšnjih let		*(62 834)*	*(59 860)*
Poslovni izid za zadevno leto		*(2 813)*	*(2 974)*
ČISTA SREDSTVA		**1 705**	**2 061**

IZKAZ FINANČNEGA USPEHA ERS

v milijonih EUR

	Pojasnilo	2022	2021
PRIHODKI			
Prihodki iz nemenjalnih poslov			
Dejavnosti izterjave	3.1	*18*	*27*
		18	**27**
Prihodki iz menjalnih poslov			
Finančni prihodki	3.2	*2*	*(26)*
Drugi prihodki	3.2	*77*	*74*
		80	**48**
Prihodki skupaj		**98**	**75**
ODHODKI			
Izvedli drugi subjekti	3.3	*(1)*	–
Instrumenti pomoči	3.4	*(2 789)*	*(2 864)*
Odhodki za sofinanciranje	3.5	*4*	*(19)*
Stroški financiranja	3.6	*(6)*	*(20)*
Drugi odhodki	3.7	*(119)*	*(145)*
Odhodki skupaj		**(2 911)**	**(3 049)**
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO		**(2 813)**	**(2 974)**

IZKAZ DENARNIH TOKOV ERS

v

	Pojas	2022	2021
Poslovni izid za zadevno leto		*(2 813)*	*(2 974)*
Poslovanje			
Povečanje kapitala – prispevki (čisti)		*2 458*	*3 657*
(Povečanje)/zmanjšanje prispevkov za skrbniške sklade		*128*	*12*
(Povečanje)/zmanjšanje predhodnega financiranja		*239*	*101*
(Povečanje)/zmanjšanje menjalnih terjatev in izterljivih zneskov iz naslova		*5*	*105*
Povečanje/(zmanjšanje) rezervacij		*1*	*–*
Povečanje/(zmanjšanje) finančnih obveznosti		*(1)*	*5*
Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz poslovanja		*(75)*	*(114)*
Povečanje/(zmanjšanje) pasivnih časovnih razmejitev		*123*	*(519)*
Drugo gibanje nedenarnih sredstev		*–*	*–*
Naložbene dejavnosti			
(Povečanje)/zmanjšanje neizvedenih finančnih sredstev po pošteni vrednosti		*(31)*	*(7)*
ČISTI DENARNI TOK		**34**	**266**
Čisto povečanje/(zmanjšanje) denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		*34*	*266*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	2.5	*994*	*728*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu leta	2.5	*1 027*	*994*

IZKAZ SPREMEMB ERS V ČISTIH SREDSTVIH

v milijonih EUR

	Kapital Sklada – delujoči ERS (A)	Nevpoklicana sredstva – delujoči ERS (B)	Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS (C) = (A) – (B)	Skupne rezerve (D)	Vpoklicani kapital Sklada zaključenih ERS, ki se prenese naprej (E)	Rezerva, nastala zaradi vrednotenja na pošteno	Čista sredstva skupaj (C) + (D) + (E)+ (F)
STANJE NA DAN 31. 12. 2020	**73 041**	**14 055**	**58 986**	**(59 854)**	**2 252**	**(5)**	**1 379**
Učinek revidiranih EAR 11				*(5)*		*5*	
STANJE NA DAN 1. 1. 2021	**73 041**	**14 055**	**58 986**	**(59 860)**	**2 252**	**–**	**1 379**
Povečanje kapitala – prispevki	*(43)*	*(3 700)*	*3 657*	*–*	*–*		*3 657*
Poslovni izid za zadevno leto	*–*	*–*	*–*	*(2 974)*	*–*		*(2 974)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**–**	**2 061**
Povečanje kapitala – prispevki	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	*–*	*–*		*2 457*
Poslovni izid za zadevno leto	*–*	*–*	*–*	*(2 813)*	*–*		*(2 813)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**–**	**1 705**

BILANCA STANJA PO ERS

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2022					31. 12. 2021				
		8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj
NEKRATKOROČNA SREDSTVA											
Finančna sredstva	2.1	–	–	*(1)*	*67*	*67*	–	–	*(2)*	*41*	*39*
Predhodno financiranje	2.2	–	–	*221*	*267*	*488*	–	–	*219*	*452*	*671*
Prispevki za skrbniški sklad	2.3	–	*31*	*9*	*213*	*254*	–	*31*	*9*	*341*	*382*
Menjalne terjatve	2.4	–	–	–	*7*	*7*	–	–	–	*4*	*4*
		–	**31**	**229**	**555**	**816**	**–**	**31**	**226**	**839**	**1 096**
KRATKOROČNA SREDSTVA											
Finančna sredstva	*2.1*	–	–	–	*3*	*3*	–	–	–	–	–
Predhodno financiranje	2.2	–	*14*	*427*	*954*	*1 396*	–	*14*	*353*	*1 085*	*1 453*
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	2.4	–	–	*10*	*16*	*27*	*180*	*(314)*	*1 296*	*(1 127)*	*35*
Računi med ERS		*180*	*(369)*	*803*	*(612)*	–	*181*	*(316)*	*1 279*	*(1 144)*	–
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	2.5	–	–	–	*1 027*	*1 027*	–	–	–	*994*	*994*
		180	**(355)**	**1 240**	**1 389**	**2 454**	**361**	**(615)**	**2 928**	**(192)**	**2 481**
SREDSTVA SKUPAJ		**180**	**(324)**	**1 469**	**1 945**	**3 270**	**361**	**(584)**	**3 154**	**646**	**3 577**
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI											
Finančne obveznosti	2.6	–	–	–	*(7)*	*(7)*	–	–	–	*(7)*	*(7)*
		–	**–**	**–**	**(7)**	**(7)**	**–**	**–**	**–**	**(7)**	**(7)**
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI						–					
Obveznosti iz poslovanja	2.7	–	–	*(34)*	*(391)*	*(426)*	–	–	*(27)*	*(473)*	*(501)*
Vnaprej vračunani stroški	2.8	–	*(7)*	*(119)*	*(1 006)*	*(1 131)*	–	*(6)*	*(110)*	*(892)*	*(1 008)*
		–	**(7)**	**(153)**	**(1 397)**	**(1 558)**	**–**	**(6)**	**(138)**	**(1 365)**	**(1 509)**
OBVEZNOSTI SKUPAJ		**–**	**(7)**	**(153)**	**(1 404)**	**(1 565)**	**–**	**(6)**	**(138)**	**(1 372)**	**(1 516)**
						–					
ČISTA SREDSTVA		**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**	**361**	**(591)**	**3 016**	**(725)**	**2 061**
Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS	2.9	*12 164*	*10 450*	*20 960*	*21 527*	*65 100*	*12 164*	*10 492*	*20 960*	*19 027*	*62 643*
Vpoklicani kapital Sklada	2.9	*627*	*1 625*	–	–	*2 252*	*627*	*1 625*	–	–	*2 252*

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2022					31. 12. 2021				
		8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj
zaključenih ERS, ki se prenese naprej											
Prerazporeditve vpoklicanega kapitala Sklada med delujočimi ERS	2.9	*(2 513)*	*2 010*	*(38)*	*541*	*–*	*(2 512)*	*2 018*	*101*	*394*	*–*
Poslovni izid, prenesen iz prejšnjih let		*(10 098)*	*(14 410)*	*(19 325)*	*(19 001)*	*(62 834)*	*(10 098)*	*(14 404)*	*(19 065)*	*(16 293)*	*(59 860)*
Poslovni izid za zadevno leto		*–*	*(6)*	*(282)*	*(2 526)*	*(2 813)*	*(1)*	*(6)*	*(260)*	*(2 708)*	*(2 974)*
ČISTA SREDSTVA		**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**	**180**	**(274)**	**1 737**	**419**	**2 061**

IZKAZ FINANČNEGA USPEHA PO ERS

v milijonih EUR

		2022					2021				
	Poja	8. ERS	9. ERS	10.	11. ERS	Skupaj	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj
PRIHODKI											
Prihodki iz nemenjalnih poslov											
Dejavnosti izterjave	3.1	–	*(1)*	*(8)*	*28*	*18*	–	–	*1*	*26*	*27*
		–	**(1)**	**(8)**	**28**	**18**	**–**	**–**	**1**	**26**	**27**
Prihodki iz menjalnih poslov											
Finančni prihodki	3.2	–	–	*2*	*1*	*2*	–	–	*(22)*	*(4)*	*(26)*
Drugi prihodki	3.2	–	*3*	*8*	*66*	*77*	–	*5*	*14*	*55*	*74*
		–	**3**	**10**	**67**	**80**	**–**	**5**	**(8)**	**51**	**48**
Prihodki skupaj		**–**	**1**	**2**	**94**	**98**	**–**	**5**	**(7)**	**78**	**75**
ODHODKI											
Izvedli drugi subjekti	3.3	–	–	–	*(1)*	*(1)*	–	–	–	–	–
Instrumenti pomoči	3.4	–	*(5)*	*(295)*	*(2 489)*	*(2 789)*	–	*(7)*	*(214)*	*(2 644)*	*(2 864)*
Odhodki za sofinanciranje	3.5	–	–	*22*	*(18)*	*4*	–	–	*(0)*	*(19)*	*(19)*
Stroški financiranja	3.6	*1*	*2*	*(3)*	*(5)*	*(6)*	–	*7*	*(23)*	*(3)*	*(20)*
Drugi odhodki	3.7	–	*(5)*	*(8)*	*(107)*	*(119)*	–	*(11)*	*(16)*	*(119)*	*(145)*
Odhodki skupaj		**1**	**(7)**	**(284)**	**(2 620)**	**(2 911)**	**–**	**(12)**	**(252)**	**(2 785)**	**(3 049)**
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO		**1**	**(6)**	**(282)**	**(2 526)**	**(2 813)**	**–**	**(8)**	**(259)**	**(2 708)**	**(2 974)**

IZKAZ SPREMEMB V ČISTIH SREDSTVIH PO ERS

v milijonih EUR

8. ERS	Kapital Sklada – delujoči ERS (A)	Nevpoklicana sredstva – delujoči ERS (B)	Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS (C) = (A) – (B)	Skupne rezerve (D)	Vpoklicani kapital Sklada zaključenih ERS, ki se prenese naprej (E)	Prerazporeditve vpoklicanega kapitala Sklada med delujočimi ERS (F)	Čista sredstva skupaj (C) + (D) + (E)+ (F)
STANJE NA DAN 31. 12. 2020	**12 164**	**–**	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 512)**	**181**
Prerazporeditve v/iz 10. ERS			–			–	–
STANJE NA DAN 31. 12. 2021	**12 164**	**–**	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 512)**	**181**
Prerazporeditve v/iz 10. ERS			–			*(1)*	*(1)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2022	**12 164**	**–**	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 513)**	**180**

v milijonih EUR

9. ERS	Kapital	Nevpoklicana	Vpoklicani kapital	Skupne rezerve	Vpoklicani	Prerazporedit	Čista
STANJE NA DAN 31. 12. 2020	**10 550**	**15**	**10 535**	**(14 404)**	**1 625**	**2 041**	**(203)**
Prerazporeditve v/iz 10. ERS		–	–				–
Prerazporeditve v/iz 10. ERS			–			*(23)*	*(23)*
Vračila državam članicam	*(43)*		*(43)*				*(43)*
Poslovni izid za zadevno leto			–	*(6)*			*(6)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2021	**10 507**	**15**	**10 492**	**(14 410)**	**1 625**	**2 018**	**(274)**
Povečanje kapitala – prispevki		–	–				–
Prerazporeditve v/iz 10. ERS			–			*(8)*	*(8)*
Vračila državam članicam	*(43)*		*(43)*				*(43)*
Poslovni izid za zadevno leto			–	*(6)*		–	*(6)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2022	**10 464**	**15**	**10 450**	**(14 416)**	**1 625**	**2 010**	**(331)**

v milijonih EUR

10. ERS	Kapital Sklada	Nevpoklicana	Vpoklicani	Skupne	Vpoklicani	Rezerva, nastala	Čista
STANJE NA DAN 31. 12. 2020	**20 960**	**–**	**20 960**	**(19 063)**	**188**	**(2)**	**2 084**
Učinek revidiranih EAR 11				*(2)*		*2*	*–*
STANJE NA DAN 1. 1. 2021	**20 960**	**–**	**20 960**	**(19 065)**	**188**	**–**	**2 084**
Prerazporeditve v/iz 8. in 9. ERS			*–*		*23*		*23*
Prerazporeditve v/iz 11. ERS			*–*		*(110)*		*(110)*
Poslovni izid za zadevno leto			*–*	*(260)*			*(260)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2021	**20 960**	**–**	**20 960**	**(19 324)**	**101**	**–**	**1 737**
Prerazporeditve v/iz 8. in 9. ERS			*–*		*9*		*9*
Prerazporeditve v/iz 11. ERS			*–*		*(148)*		*(148)*
Poslovni izid za zadevno leto			*–*	*(282)*			*(282)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2022	**20 960**	**–**	**20 960**	**(19 606)**	**(38)**	**–**	**1 315**

v milijonih EUR

11. ERS	Kapital	Nevpoklican	Vpoklicani	Skupne	Vpoklicani	Prerazporedi	Rezerva,	Čista
STANJE NA DAN 31.	**29 367**	**14 040**	**15 327**	**(16 290)**	**–**	**283**	**(4)**	**(683)**
Učinek revidiranih EAR 11				*(4)*			*4*	*–*
STANJE NA DAN 1. 1. 2021	**29 367**	**14 040**	**15 327**	**(16 294)**	**–**	**283**	**–**	**(683)**
Povečanje kapitala – prispevki		*(3 700)*	*3 700*			*110*		*3 810*
Poslovni izid za zadevno leto			*–*	*(2 708)*		*–*		*(2 708)*
STANJE NA DAN 31.	**29 367**	**10 340**	**19 027**	**(19 002)**	**–**	**394**	**–**	**419**
Povečanje kapitala – prispevki		*(2 500)*	*2 500*			*148*		*2 648*
Poslovni izid za zadevno leto			*–*	*(2 526)*		*–*		*(2 526)*
STANJE NA DAN	**29 367**	**7 840**	**21 527**	**(21 528)**	**–**	**541**	**–**	**541**

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ERS

Zaradi zaokroževanja na milijon eurov se lahko zdi, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v razpredelnicah ne izidejo

1. POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

1.1. RAČUNOVODSKA NAČELA

Namen računovodskih izkazov je zagotoviti podatke o finančnem stanju, uspešnosti in denarnih tokovih nekega subjekta, ki so koristni za širok krog deležnikov.

Splošna izhodišča (tj. računovodska načela), ki se uporabijo pri pripravi računovodskih izkazov, so določena v računovodskem pravilu EU št. 1 „Računovodski izkazi" in so enaka tistim, ki so opisana v MRSJS 1: pošteno predstavljanje, računovodenje na podlagi nastanka poslovnega dogodka, časovna neomejenost delovanja, doslednost predstavljanja, pomembnost, združevanje, pobotanje in primerjalne informacije. Kvalitativne značilnosti finančnega poročanja so ustreznost, pošteno predstavljanje (zanesljivost), razumljivost, pravočasnost, primerljivost in preverljivost.

1.2. PODLAGA ZA PRIPRAVO

1.2.1. Obdobje poročanja

Računovodski izkazi so prikazani na letni osnovi. Obračunsko leto se začne 1. januarja in konča 31. decembra.

1.2.2. Valuta in osnova za preračunavanje

Zaključni račun je predstavljen v eurih, saj je euro funkcijska valuta EU. Posli v tujih valutah se preračunajo v eure po deviznih tečajih, ki veljajo na dan teh poslov. Pozitivne in negativne tečajne razlike, ki nastanejo pri poravnavi poslov v tujih valutah ter preračunavanju denarnih sredstev in obveznosti, izraženih v tujih valutah, po deviznih tečajih ob koncu leta, se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Drugačne metode preračunavanja se uporabljajo za opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva, ki ohranijo svojo vrednost v eurih na dan, ko so bila nabavljena.

Stanja denarnih sredstev in obveznosti ob koncu leta, izražena v tujih valutah, se izrazijo v eurih po deviznih tečajih Evropske centralne banke, ki veljajo na dan 31. decembra.

Devizni tečaj eura

Valuta	31. 12. 2022	31. 12. 2021	Valuta	31. 12. 2022	31. 12. 2021
BGN	**1,9558**	1,9558	**PLN**	**4,6808**	4,5969
CZK	**24,1160**	26,8580	**RON**	**4,9495**	4,9490
DKK	**7,4365**	7,4364	**SEK**	**11,1218**	10,2503
GBP	**0,88693**	0,84028	**CHF**	**0,9847**	1,0331
HRK	**7,5345**	7,5156	**JPY**	**140,6600**	130,3800
HUF	**400,8700**	369,1900	**USD**	**1,0666**	1,1326

1.2.3. Uporaba ocen

Računovodski izkazi v skladu s standardi MRSJS in splošno sprejetimi računovodskimi načeli nujno vključujejo zneske, ki temeljijo na ocenah in predpostavkah vodstva na podlagi najzanesljivejših razpoložljivih podatkov. Pomembne ocene med drugim vključujejo: zneske za obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih, finančno tveganje v zvezi s terjatvami in zneske, razkrite v pojasnilih v zvezi s finančnimi instrumenti, nadomestilo za oslabitev za finančna sredstva po odplačni vrednosti in za obveznosti iz pogodbe o finančnem poroštvu, prehodno nezaračunane prihodke in vnaprej vračunane stroške, rezervacije, stopnjo oslabitve neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, čisto iztržljivo vrednost zalog, pogojna sredstva in obveznosti. Dejanski rezultati se lahko razlikujejo od navedenih ocen.

Smiselne ocene so bistven del pripravljanja računovodskih izkazov in ne zmanjšujejo njihove zanesljivosti. Oceno je morda treba spremeniti, če se spremenijo okoliščine, na katerih je ocena temeljila, ali če se pridobijo nove informacije ali več izkušenj. Narava spremembe ocene je taka, da ni vezana na pretekla obdobja in se ne šteje za popravek napak. Učinek spremembe računovodske ocene se pripozna v presežku ali primanjkljaju v obdobjih, v katerih postane znan.

1.2.4. Uporaba novih in revidiranih računovodskih pravil Evropske unije (European Union accounting rules – EAR)

Nova EAR, veljavna za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje

Ni novih EAR, veljavnih za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje.

Nova EAR, ki so bila sprejeta, vendar 31. decembra 2022 še niso veljala

V letu 2022 niso bila sprejeta nobena nova EAR.

1.3. BILANCA STANJA

1.3.1. Finančna sredstva

Razvrstitev ob začetnem pripoznanju

Razvrstitev finančnih instrumentov se določi ob začetnem pripoznanju. Na podlagi modela upravljanja in značilnosti pogodbenih denarnih tokov sredstev se lahko finančna sredstva razvrstijo v tri kategorije: „finančna sredstva po odplačni vrednosti", „finančna sredstva po pošteni vrednosti prek čistih sredstev/lastniškega kapitala" ali „finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja".

(i) Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Finančna sredstva po odplačni vrednosti so neizvedena finančna sredstva, ki izpolnjujejo dva pogoja: (1) subjekt jih ima v posesti z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov; (2) na določene dneve obstajajo pogodbeni denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnano glavnico.

Ta kategorija vključuje:

- denarna sredstva in njihove ustreznike;
- posojila (vključno z vezanimi vlogami s prvotno zapadlostjo več kot tri mesece);
- menjalne terjatve.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti so vključena v kratkoročna sredstva, razen tistih z zapadlostjo več kot 12 mesecev od datuma poročanja.

(ii) Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek čistih sredstev/lastniškega kapitala

Ta neizvedena finančna sredstva imajo pogodbene denarne tokove, ki predstavljajo samo glavnico in obresti na neporavnano glavnico. Poleg tega model upravljanja temelji na posedovanju finančnih sredstev za prejemanje pogodbenih denarnih tokov in prodajo finančnih sredstev.

Sredstva iz te kategorije so razvrščena kot kratkoročna sredstva, če se zanje pričakuje, da bodo odtujena v 12 mesecih od datuma poročanja.

Subjekt na dan 31. decembra 2021 nima v posesti takih sredstev.

(iii) Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja

Subjekt razvrsti izvedene finančne instrumente in kapitalske naložbe kot finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja, ker pogodbeni denarni tokovi ne predstavljajo le glavnice in obresti na glavnico.

Poleg tega subjekt razvrsti dolžniške vrednostne papirje, ki jih ima v lasti, kot finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja, ker se portfelji dolžniških vrednostnih papirjev upravljajo in ocenjujejo na podlagi poštene vrednosti portfelja.

Sredstva iz te kategorije so razvrščena kot kratkoročna sredstva, če se zanje pričakuje, da bodo odtujena v 12 mesecih od datuma poročanja.

Začetno pripoznanje in merjenje

Nakup finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja se pripozna na datum trgovanja, tj. datum, na katerega se subjekt zaveže, da bo kupil sredstvo. Denarni ustrezniki in posojila se pripoznajo, ko so denarna sredstva deponirana v finančni ustanovi ali izplačana posojilojemalcem.

Finančna sredstva se na začetku merijo po pošteni vrednosti. Za vsa finančna sredstva, ki niso izkazana po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja, se stroški posla dodajo pošteni vrednosti ob začetnem pripoznanju. Za finančna sredstva, izkazana po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja, so stroški posla prikazani kot odhodki v izkazu poslovnega izida.

Poštena vrednost finančnega sredstva ob začetnem pripoznanju je običajno cena posla, razen če se posel ne izvede po običajnih tržnih pogojih, tj. brez vsakršnega prispevka ali s simboličnim prispevkom za namene javne politike. V tem primeru je razlika med pošteno vrednostjo finančnega instrumenta in ceno posla nemenjalna sestavina, ki se pripozna kot odhodek v izkazu poslovnega izida. V tem primeru se poštena vrednost finančnega sredstva izpelje iz trenutnih tržnih poslov za neposredno enakovreden instrument. Če za instrument ni delujočega trga, se poštena vrednost izpelje iz tehnike vrednotenja, ki uporablja razpoložljive podatke z opazovanih trgov.

Poznejše merjenje

Finančna sredstva po odplačni vrednosti se pozneje merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja se pozneje merijo po pošteni vrednosti. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti (vključno s tistimi, ki izhajajo iz prevedbe tečajev in morebitnih natečenih obresti), so vključeni v izkaz poslovnega izida v obdobju, v katerem so nastali.

Poštena vrednost ob poznejšem merjenju

Poštene vrednosti naložb, ki kotirajo na delujočih trgih, temeljijo na trenutnih ponujenih nakupnih cenah. Če trg za finančno sredstvo (in za vrednostne papirje, ki ne kotirajo na borzi, in izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje zunaj organiziranega trga) ne deluje, EU določi pošteno vrednost z uporabo tehnik vrednotenja. Te obsegajo uporabo zadnjih poslov pod običajnimi tržnimi pogoji, sklicevanje na druge instrumente, ki imajo podobne bistvene značilnosti, analizo diskontiranih denarnih tokov, modele za določanje vrednosti opcij in druge tehnike vrednotenja, ki jih običajno uporabljajo udeleženci na trgu.

Naložbe v sklade tveganega kapitala, ki nimajo objavljene tržne cene na delujočem trgu, se vrednotijo po pripisani čisti vrednosti sredstva, ki se šteje kot enakovredna njihovi pošteni vrednosti.

Oslabitev finančnih sredstev

EU pripozna in izmeri izgubo zaradi oslabitve za pričakovane kreditne izgube pri finančnih sredstvih, ki se merijo po odplačni vrednosti in po pošteni vrednosti prek čistih sredstev/lastniškega kapitala.

Pričakovana kreditna izguba je sedanja vrednost razlike med pogodbenimi denarnimi tokovi in denarnimi tokovi, za katere EU pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovana kreditna izguba vključuje razumne in dokazljive informacije, ki so na voljo brez nepotrebnih stroškov ali dela na datum poročanja.

Pri sredstvih po odplačni vrednosti se knjigovodska vrednost sredstva zmanjša za znesek izgube, ki se pripozna v izkazu poslovnega izida. Če se v poznejšem obdobju znesek izgube zaradi oslabitve zmanjša, se prej pripoznana izguba zaradi oslabitve razveljavi prek izkaza poslovnega izida.

(a) *Terjatve*

Subjekt izmeri izgubo zaradi oslabitve glede na znesek pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja z uporabo praktičnih rešitev (npr. matrika rezervacij).

(b) *Denarna sredstva in njihovi ustrezniki*

Subjekt ima v lasti denarna sredstva in njihove ustreznike na tekočih bančnih računih ter vezane vloge do 3 mesecev. Denarna sredstva se hranijo v bankah z zelo visokimi bonitetnimi ocenami, zato je verjetnost neplačila zelo majhna. Glede na kratkotrajnost in nizko verjetnost neplačila so pričakovane kreditne izgube iz denarnih sredstev in njihovih ustreznikov zanemarljive. Posledično se za denarne ustreznike popravek vrednosti za oslabitev ne pripozna.

(c) *Posojila*

Pričakovana kreditna izguba se meri s tristopenjskim modelom, ki upošteva z verjetnostjo tehtane dogodke neplačila med življenjsko dobo finančnega sredstva in gibanje kreditnega tveganja od izdaje finančnega sredstva. Pri posojilih se za izdajo šteje datum nepreklicne obveznosti iz kreditov.

Če se kreditno tveganje od izdaje (v nadaljnjem besedilu: 1. stopnja) bistveno ne poveča, je izguba zaradi oslabitve pričakovana kreditna izguba iz morebitnih dogodkov neplačila v naslednjih 12 mesecih od datuma poročanja (12-mesečna pričakovana kreditna izguba). Če se kreditno tveganje od izdaje bistveno poveča (2. stopnja) ali če obstajajo nepristranski dokazi o oslabitvi kreditne kakovosti (3. stopnja), je izguba zaradi oslabitve enaka pričakovani kreditni izgubi zaradi morebitnih dogodkov neplačila v celotnem obdobju trajanja finančnega sredstva (pričakovana kreditna izguba v celotnem obdobju trajanja).

Odprava pripoznanja

Pripoznanje finančnih instrumentov se odpravi, kadar pravice do prejemanja denarnih tokov od naložb potečejo ali je subjekt prenesel večino vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, na drugo stranko. Prodaja finančnih sredstev prek presežka ali primanjkljaja se pripozna na datum trgovanja.

1.3.2. Zneski predhodnega financiranja

Predhodno financiranje je plačilo, katerega namen je upravičencu zagotoviti denarni predujem, tj. likvidna sredstva. Lahko je razdeljeno na več plačil v obdobju, ki je določeno v dani pogodbi, sklepu, sporazumu ali temeljnem pravnem aktu. Likvidna sredstva ali predujem se porabijo za namen, za katerega so bila zagotovljena, v obdobju, določenem v sporazumu, sicer se povrnejo. Če upravičenec nima upravičenih odhodkov, mora predujem v okviru predhodnega financiranja vrniti subjektu. Ker subjekt ohrani nadzor nad predhodnim financiranjem in je upravičen do povračila neupravičenega dela, se znesek pripozna kot sredstvo.

Predhodno financiranje je prvotno pripoznano v bilanci stanja, ko se denarna sredstva prenesejo na prejemnika. Meri se po znesku zagotovljenega nadomestila. V poznejših obdobjih se predhodno financiranje meri po prvotno pripoznanem znesku v bilanci stanja, zmanjšanem za upravičene odhodke (vključno z ocenjenimi zneski, kjer je to potrebno), ki nastanejo v danem obdobju.

1.3.3. Terjatve in izterljivi zneski

Računovodska pravila EU zahtevajo ločeno predstavitev menjalnih in nemenjalnih poslov. Zaradi razlikovanja med obema se za menjalne posle uporablja izraz „terjatev", za nemenjalne posle, tj. ko EU prejme vrednost od drugega subjekta, ne da bi v zameno dala približno enako vrednost, pa se uporablja izraz „izterljivi zneski" (npr. izterljivi zneski, ki jih dolgujejo države članice, v zvezi z lastnimi sredstvi).

Terjatve iz menjalnih poslov ustrezajo opredelitvi finančnih instrumentov. Subjekt jih je razvrstil kot finančna sredstva po odplačni vrednosti in jih ustrezno izmeril.

Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov so izkazani po pošteni vrednosti na datum prevzema, zmanjšani za odpis zaradi oslabitve. Odpis zaradi oslabitve se ugotovi, kadar obstaja nepristranski dokaz, da subjekt ne bo mogel izterjati vseh zapadlih zneskov po prvotnih pogojih za izterljive zneske. Znesek odpisa je razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in njegovo nadomestljivo vrednostjo. Znesek odpisa se pripozna v izkazu finančnega uspeha.

1.3.4. Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki so finančna sredstva po odplačni vrednosti ter zajemajo gotovino v blagajni, bančne vloge na odpoklic ali kratkoročne vloge ter druge kratkoročne visoko likvidne naložbe s prvotno zapadlostjo treh mesecev ali manj.

1.3.5. Obveznosti iz poslovanja

V obveznosti so vključeni tako zneski, povezani z menjalnimi posli, kot je nabava blaga ali storitev, kot tudi nemenjalnimi posli, npr. zahtevki za povračilo stroškov upravičencev, nepovratna sredstva ali druga sredstva EU ali prejeto predhodno financiranje (glej pojasnilo **1.4.1**).

Kadar upravičenci prejemajo nepovratna ali druga sredstva, se zahtevki za povračilo stroškov izkažejo kot obveznosti iz poslovanja za zahtevani znesek v trenutku, ko je prejet zahtevek za povračilo stroškov. Po preveritvi in priznanju upravičenih stroškov pa se obveznosti iz poslovanja vrednotijo po priznanem in upravičenem znesku.

Obveznosti iz poslovanja, ki izhajajo iz nabave blaga in storitev, se pripoznajo ob prejemu računa za prvotni znesek. Ustrezni odhodki se vknjižijo v računovodske izkaze, ko je blago dobavljeno oziroma so storitve opravljene ter jih subjekt sprejme.

1.3.6. Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so razvrščene kot finančne obveznosti, izkazane po odplačni vrednosti, finančne obveznosti po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja ali kot obveznosti iz pogodb o finančnem poroštvu.

Finančne obveznosti po odplačni vrednosti so na začetku pripoznane po pošteni vrednosti, vključno z nastalimi stroški posla, in pozneje izkazane po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti. Pripoznanje iz izkaza finančnega položaja se odpravi le, če je obveznost zaključena, opuščena, razveljavljena ali je potekla.

Finančne obveznosti po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja vključujejo izvedene finančne instrumente z negativno pošteno vrednostjo. Kadar pogodba o poroštvu zahteva, da subjekt izvede plačila kot odziv na spremembe cen finančnih instrumentov ali deviznih tečajev, je pogodba o poroštvu izvedeni finančni instrument. Računovodsko se obravnava enako kot finančno sredstvo po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja.

Subjekt pripozna obveznost iz pogodbe o finančnem poroštvu, ko sklene pogodbo, v skladu s katero je treba opraviti določena plačila, s katerimi se prejemniku poroštva povrne izguba, ki je nastala, ker določeni dolžnik ni izvedel plačil ob zapadlosti v skladu s prvotnimi ali spremenjenimi pogoji dolžniškega instrumenta. Obveznosti iz pogodbe o finančnem poroštvu se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti.

Poznejše merjenje je odvisno od gibanja izpostavljenosti kreditnemu tveganju zaradi finančnega poroštva. Če se kreditno tveganje bistveno ne poveča (1. stopnja), se obveznosti iz finančnega poroštva merijo po višji od vrednosti pričakovanih kreditnih izgub v 12 mesecih in prvotno pripoznanega zneska, po potrebi zmanjšani za kumulativno amortizacijo. Če se kreditno tveganje bistveno poveča (2. stopnja), se obveznosti iz finančnega poroštva merijo po višji od vrednosti pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja in prvotno pripoznanega zneska, po potrebi zmanjšani za kumulativno amortizacijo.

Finančne obveznosti so razvrščene kot nekratkoročne obveznosti, razen kadar je zapadlost manj kot 12 mesecev po datumu bilance stanja. Pogodbe o finančnem poroštvu se razvrstijo kot kratkoročne

obveznosti, razen če ima subjekt brezpogojno pravico, da poravnavo obveznosti odloži za najmanj 12 mesecev po datumu poročanja.

1.3.7. Aktivne in pasivne časovne razmejitve

Posli in dogodki se pripoznajo v računovodskih izkazih v obdobju, na katero se nanašajo. Ob koncu leta, če račun še ni izdan, subjekt pa je že opravil zadevno storitev ali dobavil zadevno blago oziroma obstaja pogodbeni sporazum (npr. na podlagi sklicevanja na pogodbo), se v računovodskih izkazih pripoznajo ustrezni prehodno nezaračunani prihodki. Poleg tega se ob koncu leta, če je račun izdan, zadevne storitve pa še niso bile opravljene oziroma zadevno blago ni bilo dobavljeno, prihodki odložijo in pripoznajo v poznejšem obračunskem obdobju.

Tudi odhodki se obračunajo v obdobju, na katero se nanašajo. Ob koncu obračunskega obdobja se vnaprej vračunani odhodki pripoznajo na podlagi ocenjenega zneska obveznosti prenosa za zadevno obdobje. Kratkoročno vnaprej vračunani odhodki se izračunajo v skladu s podrobnimi operativnimi in praktičnimi smernicami, ki jih je izdal računovodja. Njihov namen je zagotavljati, da računovodski izkazi prikazujejo natančno sliko gospodarskih in drugih dogodkov, ki naj bi jih predstavljali. Po analogiji, če so bile storitve, ki še niso bile opravljene, ali blago, ki še ni bilo dobavljeno, plačani vnaprej, se odhodki odložijo in pripoznajo v poznejšem obračunskem obdobju.

1.4. IZKAZ FINANČNEGA USPEHA

1.4.1. Prihodki

Prihodki zajemajo bruto pritoke gospodarskih koristi ali storitvenih zmožnosti, ki jih je subjekt prejel in so mu dolgovani, kar predstavlja povečanje neto sredstev, razen povečanj, povezanih s prispevki lastnikov.

Glede na vrsto osnovnih transakcij v izkazu finančnega uspeha, se pri prihodkih ločuje med:

Prihodki iz nemenjalnih poslov

Prihodki iz nemenjalnih poslov so davki in transferji, ker prenosnik zagotovi sredstva prejemniku, ne da bi prejemnik v zameno neposredno zagotovil približno enako vrednost. Transferji so pritoki prihodnjih gospodarskih koristi ali storitvenih zmožnosti iz nemenjalnih poslov, ki niso davki. Pri subjektih iz EU transferje sestavljajo predvsem sredstva, ki jih prejmejo od Komisije (npr. izravnalna subvencija tradicionalnim agencijam, subvencija za poslovanje za sporazume o prispevku).

Subjekt pripozna sredstvo v zvezi s transferji, če subjekt obvladuje vire zaradi preteklega dogodka (transferja) in pričakuje, da bo od teh virov prejel prihodnje gospodarske koristi ali storitvene zmožnosti, ter če je mogoče zanesljivo izmeriti pošteno vrednost. Pritok sredstev iz nemenjalnega posla, pripoznan kot sredstvo (tj. denar), se tudi pripozna kot prihodek, razen če ima subjekt sedanjo obvezo glede navedenega transferja (pogoj), ki jo je treba izpolniti, preden se sme prihodek pripoznati. Dokler pogoj ni izpolnjen, se prihodek odloži in pripozna kot obveznost.

Prihodki iz menjalnih poslov

Prihodki od prodaje blaga in storitev se pripoznajo, ko se večina tveganj in koristi, povezanih z lastništvom blaga, prenese na kupca. Prihodki, povezani s poslom, ki vključuje opravljanje storitev, se pripoznajo glede na stopnjo dokončanosti posla na datum poročanja.

(a) *Prihodki od obresti in odhodki za obresti*

Prihodki od obresti in odhodki za obresti od finančnih sredstev in finančnih obveznosti po odplačni vrednosti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida po metodi efektivnih obresti. To je metoda izračunavanja odplačne vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti in dodeljevanja prihodkov od obresti ali odhodkov za obresti v zadevnem obdobju.

(b) *Prihodki od dividend*

Prihodki od dividend in podobne razdelitve se pripoznajo, ko se ugotovi pravica do prejema plačila.

(c) *Prihodki in odhodki od finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja*

To se nanaša na dobičke (prihodke) in izgube (odhodke) iz sprememb poštene vrednosti teh finančnih sredstev, vključno s tistimi, ki izhajajo iz prevedbe tečajev. Pri finančnih sredstvih, ki se obrestujejo, to vključuje tudi obresti.

(d) *Prihodki od pogodb o finančnem poroštvu*

Prihodki od pogodb o finančnem poroštvu (poroštvena premija) se pripoznajo v obdobju, v katerem je subjekt pripravljen imetniku pogodbe o finančnem poroštvu nadomestiti morebitno kreditno izgubo.

1.4.2. Odhodki

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi ali storitvenih zmožnosti v obdobju poročanja, in sicer v obliki odlivov ali porabe sredstev ali nastanka obveznosti, ki povzročijo zmanjšanja neto sredstev. Vključujejo odhodke iz menjalnih poslov in odhodke iz nemenjalnih poslov.

Odhodki iz menjalnih poslov, ki nastanejo pri nabavi blaga in storitev, se pripoznajo, ko so dobave opravljene in jih subjekt sprejme. Vrednotijo se po nabavni vrednosti. Poleg tega se na datum bilance stanja odhodki, povezani s storitvami, zagotovljenimi v danem obdobju, za katero račun še ni bil prejet ali sprejet, pripoznajo v izkazu finančnega uspeha.

Odhodki iz nemenjalnih poslov se nanašajo na transferje na upravičence in so lahko treh vrst: upravičenosti, transferji po pogodbi ter nepovratna sredstva, prispevki in donacije po lastnem preudarku. Transferji se pripoznajo kot odhodki v obdobju, v katerem so nastali dogodki, ki so podlaga za transfer, če obstaja uredba, ki dovoljuje naravo transferja, ali je bila podpisana pogodba, ki dovoljuje transfer, če upravičenec izpolnjuje morebitna merila za upravičenost in če je mogoče zadovoljivo oceniti znesek.

Kadar je prejet zahtevek za plačilo ali povračilo stroškov, ki izpolnjuje merila za pripoznanje, se pripozna kot odhodek za upravičeni znesek. Ob koncu leta se nastali upravičeni odhodki, ki so dolgovani upravičencem, vendar še niso prikazani, ocenijo in izkažejo kot vnaprej vračunani odhodki.

1.5. POGOJNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

1.5.1. Pogojna sredstva

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom subjekta. Pogojno sredstvo se razkrije, ko je pritok gospodarskih koristi ali storitvenih zmožnosti verjeten.

1.5.2. Pogojne obveznosti

Pogojna obveznost je bodisi možna obveznost, katere obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom subjekta, bodisi sedanja obveza, pri čemer ni verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi ali storitvene zmožnosti.

Pogojna obveznost nastane tudi v redkih okoliščinah, ko obstaja sedanja obveza, vendar je ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Pogojne obveznosti se v računovodskih izkazih ne pripoznajo. Razkrijejo se, razen če je verjetnost odtoka dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi ali možne storitve, zelo majhna.

1.6. KAPITAL SKLADA

Države članice ERS zagotovijo prispevke v Sklad za izvajanje programov ERS, kakor je določeno v notranjem sporazumu za vsak ERS. V skladu z veljavno pravno podlago o pozivih za vplačilo kapitala, tj. zahtevkih za financiranje za dano leto N, odloča Svet s sklepom v letu N–1, pri čemer se sredstva, ki bodo prejeta, jasno dodelijo določenim prihodnjim obdobjem.

Prispevki izpolnjujejo merila za prispevke lastnikov (EAR 1) in se posledično v računovodskih izkazih ERS obravnavajo kot kapital Sklada. Kapital Sklada je skupni znesek prispevkov, ki jih zagotovijo države članice ERS. Ker se nevpoklicani kapital Sklada odprto odšteje od skupnega kapitala Sklada (glej Izkaz sprememb v čistih sredstvih), se v bilanci stanja pripozna zgolj vpoklicani kapital Sklada.

Ker se dogovorjeni prispevki dodelijo določenim obdobjem poročanja, pri čemer pravni zahtevek ERS do držav članic ERS nastane samo v teh obdobjih, se vsi vnaprej prejeti zneski pripoznajo kot odloženi prispevki h kapitalu v okviru obveznosti iz poslovanja in ne kot vpoklicani kapital.

1.7. SOFINANCIRANJE

Prejeti prispevki za sofinanciranje izpolnjujejo merila za pogojne prihodke iz nemenjalnih poslov in so prikazani kot obveznosti iz poslovanja do držav članic, držav nečlanic in drugih. ERS mora prispevke uporabiti za zagotavljanje storitev tretjim osebam, v nasprotnem primeru pa mora sredstva (prejete prispevke) vrniti. Neporavnane obveznosti iz poslovanja, ki se nanašajo na sporazume o sofinanciranju, predstavljajo prejete prispevke za sofinanciranje, zmanjšane za nastale odhodke, povezane s projektom. Te obveznosti ne vplivajo na čista sredstva.

Odhodki v zvezi s projekti sofinanciranja se pripoznajo ob nastanku. Ustrezen znesek prispevkov se pripozna kot prihodki iz poslovanja, učinka na poslovni izid za zadevno leto pa ni.

2. POJASNILA K BILANCI STANJA

SREDSTVA

2.1. FINANČNA SREDSTVA

Finančno sredstvo je vsako sredstvo, ki je:

(a) denarno sredstvo;

(b) kapitalski instrument drugega subjekta;

(c) pogodbena pravica: prejeti denar ali drugo finančno sredstvo od drugega podjetja ali zamenjati z drugim subjektom finančna sredstva ali finančne obveznosti pod pogoji, ki utegnejo biti neugodni za subjekt, ali

(d) pogodba, ki se lahko poravna ali se bo poravnala z lastnimi kapitalskimi instrumenti subjekta.

Finančna sredstva so razvrščena v naslednje kategorije: „finančna sredstva po odplačni vrednosti", „finančna sredstva po pošteni vrednosti prek čistih sredstev/lastniškega kapitala" ali „finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja". Razvrstitev finančnih instrumentov se določi ob začetnem pripoznanju in se ponovno ovrednoti ob vsakem datumu bilance stanja.

Finančna sredstva ERS obsegajo finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja in posojila ter so naslednja:

v milijonih EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Nekratkoročna		
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja	*61*	*38*
Posojila	*5*	*1*
	67	**39**
Kratkoročna		
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja	*3*	*–*
	3	**–**
Skupaj	**69**	**39**

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja v višini 61 milijonov EUR se nanašajo na kapitalske naložbe na naslednjih področjih:

- trajnostna energija iz obnovljivih virov prek skladov Climate Investor One, ElectriFI in GEEREF;
- spodbujanje vključujočega financiranja malih in srednjih podjetij na podeželju prek sklada ABC;
- finančna vključenost v Ugandi prek aBi Finance ter
- ustvarjanje delovnih mest in trajnostne rasti v Afriki prek pobude Boost Africa.

Nekratkoročna posojila v višini petih milijonov EUR se nanašajo na dve glavni področji: trajnostno kmetijstvo prek sklada AgriFI ter dostop do električne energije in proizvodnja iz trajnostnih virov energije prek sklada za spodbujanje naložb ElectriFI.

Znesek v višini treh milijonov EUR pod postavko „Kratkoročna finančna sredstva" se v celoti nanašajo na naložbo v kapital v okviru finančnega instrumenta ElectriFI, namenjenega financiranju projektov v zgodnji fazi in majhnih projektov, ki se osredotočajo na dostop do električne energije in proizvodnjo iz trajnostnih virov energije na trgih v vzponu, pri čemer je poseben poudarek na podsaharski Afriki.

2.2. PREDHODNO FINANCIRANJE

V pogodbah je pogosto določeno, da se pred začetkom del, dobavo blaga ali opravljanjem storitev izplačajo predujmi. Včasih razporedi plačil v pogodbah predvidevajo izplačila na podlagi poročil o napredku. Predhodno financiranje se običajno izplača v valuti države ali ozemlja, na katerem se izvršuje projekt.

Čas uporabe predhodnega financiranja določa, ali se to razkrije kot kratkoročno ali nekratkoročno predhodno financiranje. Uporaba je določena z zadevnim sporazumom v zvezi s projektom. Vsaka uporaba, ki zapade v 12 mesecih po datumu poročanja, se razkrije kot kratkoročno predhodno financiranje. Ker je veliko projektov ERS dolgoročne narave, morajo biti z njimi povezani predujmi na razpolago več kot eno leto. Zato so nekateri zneski predhodnega financiranja prikazani kot nekratkoročna sredstva.

v milijonih EUR

	Pojasnilo	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Nekratkoročno predhodno financiranje	2.2.1	–	–	*221*	*267*	*488*	*671*
Kratkoročno predhodno financiranje	2.2.2	–	*14*	*427*	*955*	*1 396*	*1 453*
Skupaj		**–**	**14**	**649**	**1 222**	**1 884**	**2 123**

Zmanjšanje skupnega predhodnega financiranja za 239 milijonov EUR na dan 31. decembra 2022 je mogoče v veliki meri pojasniti z zmanjšanjem predhodnega financiranja, izplačanega upravičencem v okviru 11. ERS, ki se je s 1 537 milijonov EUR v letu 2021 zmanjšalo na 1 222 milijonov EUR v letu 2022. To je v skladu z življenjskim ciklom ERS in je povezano tudi z razvojem števila odprtih pogodb. 11. ERS je zapadel z začetkom veljavnosti samoderogacijske klavzule konec leta 2020. Od 1. januarja 2021 ni mogoče podpisati nadaljnjih sporazumov o financiranju v okviru 11. ERS, vendar se lahko do 31. decembra 2023 še vedno podpisujejo posamezne pogodbe za obstoječe sporazume. S tem se je zmanjšalo število novih podpisanih pogodb, in sicer se je znesek zmanjšal z 2 118 milijonov EUR v letu 2021 na 853 milijonov EUR v letu 2022.

Po drugi strani se je predhodno financiranje v okviru 10. ERS povečalo s 572 EUR v letu 2021 na 649 EUR v letu 2022. S Sklepom Sveta EU 2022/1223 je bilo namreč 600 milijonov EUR sproščenih sredstev iz 10. in 11. ERS ponovno uporabljenih za financiranje ukrepov za reševanje krize prehranske varnosti in gospodarskega šoka v državah AKP zaradi ruske vojne proti Ukrajini.

2.2.1. Nekratkoročno predhodno financiranje po načinu upravljanja

v milijonih EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Neposredno upravljanje		
Izvedli:		
Komisija	*11*	*72*
Izvajalske agencije EU	*10*	*8*
Delegacije EU	*7*	*15*
	28	**95**
Posredno upravljanje		
Izvedli:		
EIB in EIS	*181*	*230*
Mednarodne organizacije	*221*	*278*
Subjekti zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve	*16*	*12*
Subjekti javnega prava	*25*	*40*
Tretje države	*16*	*14*
Organi EU in javno-zasebno partnerstvo	*1*	*1*
	460	**575**
Skupaj	**488**	**671**

2.2.2. Kratkoročno predhodno financiranje

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Predhodno financiranje (bruto)	–	*23*	*1 041*	*4 553*	*5 616*	*5 711*
Obračunano prek presečnega datuma	–	*(9)*	*(614)*	*(3 598)*	*(4 220)*	*(4 258)*
Skupaj	**–**	**14**	**428**	**955**	**1 396**	**1 453**

2.2.3. Kratkoročno predhodno financiranje po načinu upravljanja

v milijonih EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2020
Neposredno upravljanje		
Izvedli:		
Komisija	*85*	*61*
Izvajalske agencije EU	*10*	*11*
Delegacije EU	*105*	*159*
	200	**231**
Posredno upravljanje		
Izvedli:		
EIB in EIS	*209*	*160*
Mednarodne organizacije	*642*	*642*
Subjekti zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve	*96*	*109*
Subjekti javnega prava	*116*	*119*
Tretje države	*131*	*190*
Organi EU in javno-zasebno partnerstvo	*2*	*1*
	1 196	**1 221**
Skupaj	**1 396**	**1 453**

2.2.4. Jamstva, prejeta v zvezi s predhodnim financiranjem

Za zavarovanje zneskov predhodnega financiranja se oblikujejo jamstva, ki se sprostijo, ko je plačan zadnji zahtevek v okviru projekta.

v milijonih EUR

	31. 12. 202	31. 12. 2021
Jamstva za predhodno financiranje	*37*	*44*

Večina predhodnega financiranja je izplačana v okviru posrednega upravljanja. V tem primeru upravičenec do jamstva ni ERS, ampak naročnik. Čeprav ERS ni upravičenec, so njegova sredstva zavarovana z navedenimi jamstvi. Leta 2022 je vrednost navedenih jamstev znašala 482 milijonov EUR.

2.3. PRISPEVKI ZA SKRBNIŠKI SKLAD

Ta postavka predstavlja znesek, plačan v obliki prispevkov za skrbniški sklad EU za Afriko in skrbniški sklad EU Bêkou. Navedeni so zneski prispevkov brez stroškov, nastalih skrbniškima skladoma in pripisljivih ERS.

Prispevke za skrbniški sklad izvršuje Komisija v okviru neposrednega upravljanja.

v milijonih EUR

	Čisti prispevek na dan 31. 12. 2021	Prispevki, plačani leta 2022	Dodelitev neto odhodkov skrbniškega	Čisti prispevek na dan 31. 12. 2022
Afrika	*381*	*300*	*(438)*	*243*
Bêkou	*1*	*30*	*(20)*	*11*
Skupaj	**382**	**330**	**(458)**	**254**

Zmanjšanje prispevkov s 634 milijonov EUR v letu 2021 na 330 milijonov EUR v letu 2022 izhaja iz zmanjšanja odhodkov skrbniških skladov zaradi likvidacije obeh skrbniških skladov. Konec leta 2021, ob koncu pogodbenega obdobja, so dejavnosti skrbniškega sklada EU za Afriko in skrbniškega sklada EU Bêkou dosegle vrhunec. Zaradi likvidacije skrbniških skladov, ki se je začela zatem, so se število odprtih pogodb in s tem odhodki zmanjšali.

2.4. IZTERLJIVI ZNESKI IZ NEMENJALNIH POSLOV IN MENJALNE TERJATVE

Menjalni posli so posli, pri katerih subjekt prejme sredstva ali storitve ali se mu poravnajo obveznosti in drugi stranki neposredno da v zameno približno enako vrednost (zlasti v obliki blaga, storitev ali uporabe sredstev). Nemenjalni posli so posli, pri katerih subjekt bodisi prejme vrednost od drugega subjekta, ne da bi neposredno dal v zameno približno enako vrednost, bodisi da vrednost drugemu subjektu, ne da bi neposredno v zameno prejel približno enako vrednost.

2.4.1. Nekratkoročne menjalne terjatve

Na dan 31. decembra 2022 je imel ERS dolgoročne menjalne terjatve v višini 7 milijonov EUR, kar zajema predvsem odložene stroške, ki izhajajo iz več finančnih instrumentov.

2.4.2. Kratkoročni izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov in menjalne terjatve

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov	2.4.2.1	*15*	*26*
Terjatve iz menjalnih poslov	2.4.2.2	*12*	*9*
Skupaj		**27**	**35**

2.4.2.1. Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Države članice	–	–	–	–	–	–
Stranke	–	*3*	*46*	*7*	*56*	*56*
Javni organi	–	*4*	*13*	*3*	*19*	*25*
Tretje države	–	*1*	*4*	*2*	*7*	*6*
Odpis	–	*(7)*	*(54)*	*(5)*	*(67)*	*(66)*
Medpodjetniški računi z institucijami EU	–	–	–	–	–	*5*
Skupaj	**–**	**0**	**9**	**7**	**15**	**26**

2.4.2.2. Terjatve iz menjalnih poslov

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Obračunani prihodki	–	–	–	*1*	*1*	–
Računi med ERS	*180*	*(369)*	*803*	*(612)*	*1*	–
Drugo	–	–	–	*10*	*10*	*9*
Skupaj	**180**	**(369)**	**803**	**(602)**	**12**	**9**

Zaradi večje učinkovitosti je 11. ERS dodeljena ena sama zakladnica, ki zajema vse ERS; to ima za posledico posle med različnimi ERS, ki se izravnajo v računih med ERS med različnimi bilancami stanja ERS.

Postavka „drugo" zajema predvsem terjatve, ki izhajajo iz terjatev iz finančnih instrumentov. Od drugih terjatev v višini 10 milijonov EUR se znesek v višini 4 milijonov EUR nanaša na terjatev iz Svetovnega sklada za energetsko učinkovitost in obnovljive vire energije (GEEREF), znesek v višini 5 milijonov EUR pa na terjatev iz sklada Climate Investor One.

2.5. DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI[4]

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki so finančni instrumenti po odplačni vrednosti ter zajemajo gotovino v blagajni, bančne vloge na odpoklic ali kratkoročne vloge (kot so tekoči in varčevalni računi) ter druge kratkoročne visoko likvidne naložbe s prvotno zapadlostjo treh mesecev ali manj.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Posebni računi						
Centralne banke	–	–	–	*835*	*835*	*795*
	–	**–**	**–**	**835**	**835**	**795**
Tekoči računi						
Poslovne banke	–	–	–	*161*	*161*	*165*
Denarna sredstva, ki pripadajo	–	–	–	*31*	*31*	*34*
	–	**–**	**–**	**192**	**192**	**199**
Skupaj	**–**	**–**	**–**	**1 027**	**1 027**	**994**

Povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za 34 milijonov EUR je mogoče pojasniti predvsem z zmanjšanjem plačil med letom. To je v skladu z zmanjšanjem odhodkov (glej pojasnilo **3.4**) in zmanjšanjem predhodnega financiranja (glej pojasnilo **2.2**). Neto plačila iz ERS so se v letu 2022 zmanjšala za 30 % in znašajo 2 388 milijonov EUR.

Tako kot prejšnja leta in da bi se omejilo tveganje nasprotne stranke, je več denarnih sredstev knjiženih na računih centralnih bank kot na računih poslovnih bank (glej pojasnilo **5.1**).

OBVEZNOSTI

2.6. FINANČNE OBVEZNOSTI

2.6.1. Finančne rezervacije

Te rezervacije predstavljajo ocenjene kreditne izgube, ki bodo nastale v zvezi s posojili, zagotovljenimi na podlagi različnih finančnih instrumentov.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančne rezervacije	–	–	–	*1*	*1*	–

Znesek v višini 1 milijona EUR predstavlja ocenjeno izgubo v zvezi s poroštvom, zagotovljenim v okviru naslednjih finančnih instrumentov: ElectriFI CW in ElectriFI CW II.

2.6.2. Finančna poroštva

Te rezervacije predstavljajo ocenjene izgube, ki bodo nastale v zvezi s poroštvi, zagotovljenimi na podlagi različnih finančnih instrumentov, v zvezi s katerimi lahko pooblaščeni subjekti izdajajo poroštva na svoje ime, vendar v imenu in na odgovornost ERS. Finančno tveganje ERS, povezano s poroštvi, je omejeno, finančna sredstva pa se postopoma zagotavljajo za kritje prihodnjih unovčitev poroštev.

v milijonih EUR

[4] V skladu s členom 53 finančne uredbe, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, je zakladnica navedena v bilanci stanja 11. ERS. Različni bančni računi so opisani v poglavju 5 (Obvladovanje finančnih tveganj).

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Obveznosti iz finančnih poroštev	–	–	–	*1*	*1*	*1*

Znesek v višini 1 milijona EUR predstavlja ocenjeno izgubo v zvezi s poroštvom, zagotovljenim v okviru finančnega instrumenta Euritz, v višini 11 milijonov EUR (glej pojasnilo **3.2.1**).

2.6.3. Druge finančne obveznosti

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančne obveznosti po pošteni vrednosti prek presežka in primanjkljaja	–	–	–	*2*	*2*	–

Znesek v višini dveh milijonov EUR se v celoti nanaša na obveznosti iz poslovanja, ki izhajajo iz finančnega instrumenta ElectriFI CW II.

2.6.4. Obveznosti iz poslovanja za sofinanciranje

Obveznosti iz poslovanja za sofinanciranje so sredstva, ki jih je ERS prejel v zvezi s sporazumi za sofinanciranje. ERS mora te prispevke uporabiti za zagotavljanje dogovorjenih storitev tretjim osebam, neporabljena sredstva pa mora vrniti vplačnikom. Čas uporabe zneskov sofinanciranja določa, ali se ti razkrijejo kot kratkoročni ali nekratkoročni.

Ob koncu leta se izvede ocena vseh obveznosti iz poslovanja za sofinanciranje za vsak primer posebej in vsi zneski, za katere ni verjetno, da bodo uporabljeni v naslednjih 12 mesecih, se štejejo za nekratkoročne. Kratkoročni zneski so prikazani v pojasnilu **2.7.2**.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ER	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 202
Nekratkoročne obveznosti iz	–	–	–	*3*	*3*	*6*
Kratkoročne obveznosti iz	–	–	*19*	*27*	*46*	*35*
Skupaj	**–**	**–**	**20**	**29**	**49**	**41**

2.7. OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA

Obveznosti iz poslovanja so obveznosti plačati blago ali storitve, ki so bile prejete oziroma priskrbljene ter so bile za razliko od vnaprej vračunanih stroškov že zaračunane ali formalno dogovorjene z dobaviteljem. Nanašajo se lahko tako na menjalne posle (kot je nabava blaga ali storitev) kot tudi na nemenjalne posle (npr. zahtevki za povračilo stroškov upravičencev do nepovratnih sredstev, predhodnega financiranja ali drugih sredstev EU).

v milijonih EUR

	Pojasnilo	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.7.1	–	–	*17*	*213*	*230*	*263*
Razne obveznosti iz poslovanja	2.7.2	–	–	*17*	*178*	*196*	*238*
Skupaj		**–**	**–**	**34**	**391**	**426**	**501**

2.7.1. Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10.	11.	31. 12. 202	31. 12. 202
Dobavitelji	–	–	*3*	*61*	*63*	*72*
Države članice	–	–	–	–	–	*3*
Tretje države	–	–	–	*126*	*126*	*158*
Javni organi	–	–	*(1)*	*41*	*41*	*51*
Institucije in agencije	–	–	–	–	–	*4*
Druge kratkoročne obveznosti iz	–	–	*14*	*(15)*	–	*(25)*
Skupaj	**–**	**–**	**17**	**213**	**230**	**263**

Obveznosti iz poslovanja večinoma vključujejo izkaze stroškov, ki jih ERS prejme v zvezi z nepovratnimi sredstvi, zagotovljenimi upravičencem. Knjižijo se v trenutku prejetja izkaza stroškov, in sicer v celotnem znesku izkaza stroškov. Po preverjanju upravičenosti se upravičencem plačajo le upravičeni zneski. Ob koncu leta se opravi analiza neporavnanih zahtevkov za povračilo stroškov in ocenjeni upravičeni zneski, povezani z navedenimi zahtevki za povračilo stroškov, se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Ocenjeni neupravičeni zneski so prikazani v okviru drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja.

Zmanjšanje obveznosti iz poslovanja, zlasti za dobavitelje in tretje države, je posledica manjšega števila računov, ki do konca leta niso bili potrjeni in plačani. Obveznosti iz poslovanja za tretje države vključujejo znesek v višini 60 milijonov EUR proračunske podpore Etiopiji, ki je od novembra 2020 začasno ustavljena zaradi razmer v državi.

2.7.2. Razne obveznosti iz poslovanja

v milijonih EUR

	Pojasnilo	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Obveznosti iz poslovanja za sofinanciranje	2.6.4	–	–	*19*	*27*	*46*	*35*
Odloženi prispevki h kapitalu	2.7.2.1	–	–	–	*147*	*147*	*199*
Druge razne obveznosti iz poslovanja		–	–	*(2)*	*4*	*2*	*4*
Skupaj		**–**	**–**	**17**	**178**	**196**	**238**

2.7.2.1. Odloženi prispevki h kapitalu

Odloženi prispevki h kapitalu v višini 43 milijonov EUR se nanašajo na povračila državam članicam in Združenemu kraljestvu iz sproščenih ali neporabljenih sredstev projektov v okviru 9. ERS (glej pojasnilo **2.9.1**). Države članice so soglašale, da se povračilo izravna s prispevki iz 11. ERS v prvem razpisu za prispevke v letu 2023.

Poleg povračil se znesek v višini 105 milijonov EUR nanaša na prvi obrok za leto 2023, ki ga je vnaprej plačalo Združeno kraljestvo. V skladu s členom 152 sporazuma o izstopu je Združeno kraljestvo še naprej članica ERS do zaključka 11. ERS in vseh prejšnjih nezaključenih ERS ter v zvezi s tem prevzame enake obveznosti kot države članice (glej pojasnilo **2.9.1**).

2.8. VNAPREJ VRAČUNANI STROŠKI

Vnaprej vračunani stroški so obveznosti plačila blaga ali storitev, ki so bile prejete oziroma opravljene, vendar za razliko od obveznosti iz poslovanja zanje še ni bil izdan račun ali še niso bile formalno dogovorjene z dobaviteljem. Izračun vnaprej vračunanih stroškov temelji na odprtem znesku proračunskih obveznosti ob koncu leta. Delež ocenjenih vnaprej vračunanih stroškov, ki se nanaša na plačano predhodno financiranje, je bil evidentiran kot zmanjšanje zneskov predhodnega financiranja.

Posli in dogodki se pripoznajo v računovodskih izkazih v obdobju, na katero se nanašajo. Če je ob koncu leta račun izdan, zadevne storitve pa še niso bile opravljene oziroma blago ni bilo dobavljeno, se prihodki odložijo in pripoznajo v poznejšem obračunskem obdobju.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Vnaprej vračunani stroški	–	*7*	*119*	*1 004*	*1 130*	*1 007*
Druge časovne razmejitve	–	–	–	*2*	*2*	*1*
Skupaj	**–**	**7**	**119**	**1 006**	**1 131**	**1 008**

Vnaprej vračunani stroški zajemajo ocenjene odhodke iz poslovanja za tekoče ali končane pogodbe brez potrjenih zahtevkov za povračilo stroškov, pri čemer so bili upravičeni odhodki, nastali upravičencem, ocenjeni na podlagi najboljših razpoložljivih informacij. Delež ocenjenih vnaprej vračunanih stroškov, ki se nanaša na plačano predhodno financiranje, je bil evidentiran kot zmanjšanje zneskov predhodnega financiranja (glej pojasnilo **2.2** above).

Povečanje vnaprej vračunanih stroškov je predvsem posledica povečanja vnaprej vračunanih stroškov v okviru 11. ERS z 891 milijonov EUR v letu 2021 na 1 006 milijone EUR v letu 2022. Konec leta 2022 je bilo namreč več tekočih projektov, za katere zahtevki za povračilo stroškov še niso bili prejeti in potrjeni, zato je bilo treba ob zaključevanju oceniti osnovne stroške.

ČISTA SREDSTVA

2.9. KAPITAL SKLADA

Države članice ERS zagotovijo prispevke v Sklad za izvajanje programov ERS, kakor je določeno v notranjem sporazumu za vsak ERS. V skladu z veljavno pravno podlago o pozivih za vplačilo kapitala, tj. zahtevkih za financiranje za dano leto N, odloča Svet s sklepom v letu N–1, pri čemer se sredstva, ki bodo prejeta, jasno dodelijo določenim prihodnjim obdobjem.

Prispevki izpolnjujejo merila za prispevek lastnikov (EAR 1) in se posledično v računovodskih izkazih ERS obravnavajo kot kapital Sklada. Kapital Sklada je skupni znesek prispevkov, ki jih zagotovijo države članice ERS. Ker se nevpoklicani kapital Sklada odšteje od skupnega kapitala Sklada (glej Izkaz sprememb v čistih sredstvih), se v bilanci stanja pripozna zgolj vpoklicani kapital Sklada.

Ker se dogovorjeni prispevki dodelijo določenim obdobjem poročanja, pri čemer pravni zahtevek ERS do držav članic ERS nastane samo v teh obdobjih, se vsi vnaprej prejeti zneski pripoznajo kot odloženi prispevki h kapitalu v okviru obveznosti poslovanja in ne kot vpoklicani kapital.

2.9.1. Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj
Kapital Sklada	*12 164*	*10 507*	*20 960*	*29 367*	*72 998*
Nevpoklicani kapital Sklada	–	*(15)*	–	*(10 340)*	*(10 355)*
Vpoklicani kapital Sklada na dan 31. 12. 2021	**12 164**	**10 492**	**20 960**	**19 027**	**62 643**
Kapital Sklada	*12 164*	*10 464*	*20 960*	*29 367*	*72 955*
Nevpoklicani kapital Sklada	–	*(15)*	–	*(7 840)*	*(7 855)*
Vpoklicani kapital Sklada na dan 31. 12. 2022	**12 164**	**10 450**	**20 960**	**21 527**	**65 100**

Nevpoklicana sredstva so zneski, ki jih države članice še niso vpoklicale. Vpoklicani kapital Sklada so prispevki, ki jih je vpoklical ERS in ki so jih države članice prerazporedile na zakladniške račune (glej pojasnilo **2.9.2** v nadaljevanju).

V skladu s Sklepom Sveta (EU) 2022/2242 so se prispevki držav članic iz Notranjega sporazuma za 8. in 9. ERS ustrezno zmanjšali za znesek v višini 43 milijonov EUR iz sredstev, sproščenih v okviru 9. ERS. Vračila, nastala zaradi tega zmanjšanja, so bila izravnana po dodatnem vpoklicu sredstev v okviru 11.

ERS. Povračilo se bo dejansko izvedlo z zmanjšanjem plačila prvega obroka za leto 2023, kar pojasnjuje 43 milijonov EUR odloženega kapitala (glej pojasnilo **2.7.2.1**).

Čeprav Združeno kraljestvo v skladu s členom 153 sporazuma o izstopu ostaja član ERS do zaključka vseh programov, pa njegovega deleža nezavezujočih in sproščenih sredstev iz 8., 9. in 10. ERS ni mogoče ponovno uporabiti.

2.9.2. Vpoklicani in nevpoklicani kapital Sklada po državah članicah in za Združeno kraljestvo

v milijonih EUR

Prispevki – 11. ERS	v %	Nevpoklicani kapital na dan 31. 12. 2021	Kapital, vpoklican v letu 2022	Nevpoklicani kapital na dan 31. 12. 2022
Avstrija	*2,40*	*248*	*(60)*	*188*
Belgija	*3,25*	*336*	*(81)*	*255*
Bolgarija	*0,22*	*23*	*(5)*	*17*
Hrvaška	*0,23*	*23*	*(6)*	*18*
Ciper	*0,11*	*12*	*(3)*	*9*
Češka	*0,80*	*83*	*(20)*	*63*
Danska	*1,98*	*205*	*(50)*	*155*
Estonija	*0,09*	*9*	*(2)*	*7*
Finska	*1,51*	*156*	*(38)*	*118*
Francija	*17,81*	*1 842*	*(445)*	*1 397*
Nemčija	*20,58*	*2 128*	*(514)*	*1 614*
Grčija	*1,51*	*156*	*(38)*	*118*
Madžarska	*0,61*	*64*	*(15)*	*48*
Irska	*0,94*	*97*	*(24)*	*74*
Italija	*12,53*	*1 296*	*(313)*	*982*
Latvija	*0,12*	*12*	*(3)*	*9*
Litva	*0,18*	*19*	*(5)*	*14*
Luksemburg	*0,26*	*26*	*(6)*	*20*
Malta	*0,04*	*4*	*(1)*	*3*
Nizozemska	*4,78*	*494*	*(119)*	*375*
Poljska	*2,01*	*208*	*(50)*	*157*
Portugalska	*1,20*	*124*	*(30)*	*94*
Romunija	*0,72*	*74*	*(18)*	*56*
Slovaška	*0,38*	*39*	*(9)*	*29*
Slovenija	*0,22*	*23*	*(6)*	*18*
Španija	*7,93*	*820*	*(198)*	*622*
Švedska	*2,94*	*304*	*(73)*	*230*
Združeno kraljestvo	*14,68*	*1 518*	*(367)*	*1 151*
Skupaj	**100,00**	**10 340**	**(2 500)**	**7 840**

Ker je bil kapital v okviru 8., 9. in 10. ERS v prejšnjih letih v celoti vpoklican in prejet, se znesek v višini 2 500 milijonov EUR, ki je bil vpoklican leta 2022, v celoti nanaša na 11. ERS.

2.9.3. Prerazporeditve vpoklicanega kapitala Sklada med delujočimi ERS

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	Skupaj
Stanje na dan 31. 12. 2020	**(2 512)**	**2 041**	**188**	**283**	**–**
Prerazporeditev sproščenih sredstev iz prejšnjih ERS v rezervo 10. ERS za uspešnost	–	*(23)*	*23*	–	–
Prerazporeditev sproščenih sredstev iz prejšnjih ERS v rezervo 11. ERS za uspešnost	–	–	*(110)*	*110*	–
Stanje na dan 31. 12. 2021	**(2 512)**	**2 018**	**101**	**394**	**–**
Prerazporeditev sproščenih sredstev iz prejšnjih ERS v rezervo 10. ERS za uspešnost	*(1)*	*(8)*	*9*	–	–
Prerazporeditev sproščenih sredstev iz prejšnjih ERS v rezervo 11. ERS za uspešnost	–	–	*(148)*	*148*	–
Stanje na dan 31. 12. 2022	**(2 513)**	**2 010**	**(38)**	**541**	**–**

Ta postavka vključuje sredstva, prenesena med delujočimi ERS.

Od začetka veljavnosti Sporazuma iz Cotonouja se vsa neporabljena sredstva iz prejšnjih delujočih ERS po sprostitvi prevzetih obveznosti prerazporedijo v zadnji odprti ERS. Sredstva, ki se prerazporedijo iz drugih ERS, povečujejo odobritve sklada, ki jih prejme, in znižujejo odobritve sklada, iz katerega so bila prerazporejena. Za sredstva, prerazporejena v rezervo 10. in 11. ERS za uspešnost, se lahko obveznosti prevzamejo samo pod posebnimi pogoji, določenimi v notranjih sporazumih.

3. POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA USPEHA

PRIHODKI

v milijonih EUR

	Pojasnilo	2022	2021
Prihodki iz nemenjalnih poslov	3.1	*18*	*27*
Prihodki iz menjalnih poslov	3.2	*80*	*48*
Skupaj		**98**	**75**

3.1. PRIHODKI IZ NEMENJALNIH POSLOV

Prihodki iz nemenjalnih poslov se nanašajo na posle, pri katerih prenosnik zagotovi sredstva prejemniku, ne da bi prejemnik v zameno neposredno zagotovil približno enako vrednost. Ta postavka vključuje predvsem zneske, prejete od Komisije med letom, in izterjave odhodkov iz poslovanja.

v milijonih EUR

	Pojasnilo	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Izterjava odhodkov		*–*	*(1)*	*9*	*10*	*17*	*8*
Prihodki iz sofinanciranja	3.1.1	*–*	*–*	*(22)*	*18*	*(4)*	*19*
Skupaj		**–**	**(1)**	**(8)**	**28**	**18**	**27**

Povečanje prihodkov iz izterjave odhodkov je mogoče v veliki meri pojasniti s povečanjem števila nalogov za izterjavo, izdanih leta 2022, v primerjavi z letom 2021.

Prihodki iz sofinanciranja so se zmanjšali zaradi zmanjšanja odhodkov za sofinanciranje (glej pojasnilo **3.5**).

Nemenjalne prihodke je mogoče razčleniti po načinu upravljanja, kot sledi:

v milijonih EUR

	2022	2021
Neposredno upravljanje		
Izvedli:		
Komisija	*1*	*1*
Delegacije EU	*(3)*	*7*
	(2)	**8**
Posredno upravljanje		
Izvedli:		
Tretje države	*13*	*27*
Subjekti javnega prava	*(3)*	*(13)*
Mednarodne organizacije	*7*	*3*
Subjekti zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve	*3*	*2*
	20	**19**
Skupaj	**18**	**27**

3.1.1. Prihodki iz sofinanciranja

Prejeti prispevki za sofinanciranje izpolnjujejo merila za pogojne prihodke iz nemenjalnih poslov in kot taki ne bi smeli vplivati na izkaz finančnega uspeha, ko so prejeti. Prejeti prispevki so razvrščeni med obveznosti (glej pojasnili **2.6.4** in **2.7.2**), dokler so izpolnjeni pogoji, vezani na podarjena sredstva, tj. nastanek upravičenih stroškov (glej pojasnilo **3.5**). Ustrezni znesek se nato v izkazu finančnega uspeha pripozna kot nemenjalni prihodek iz sofinanciranja. Posledično ni učinka na poslovni izid zadevnega leta.

3.2. PRIHODKI IZ MENJALNIH POSLOV

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Finančni prihodki	–	–	*2*	*1*	*3*	*(26)*
Drugi prihodki	–	*3*	*8*	*66*	*77*	*74*
Skupaj	**–**	**3**	**10**	**67**	**80**	**48**

Znesek v višini treh milijonov EUR pod postavko „Finančni prihodki" zajemajo predvsem natečene obresti na neplačane naloge za izterjavo in finančne prihodke iz finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja (glej pojasnilo **2.1**).

Drugi prihodki se večinoma nanašajo na pozitivne tečajne razlike. Ustrezne negativne tečajne razlike so vknjižene pod drugimi odhodki (glej pojasnilo **3.7**).

ODHODKI

V tej postavki so vključeni odhodki, nastali v zvezi z operativnimi dejavnostmi.

3.3. ODHODKI, KI SO JIH IZVEDLI DRUGI SUBJEKTI

v mio. EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Odhodki za tehnično pomoč	–	–	–	*1*	*1*	–

Znesek v višini enega milijona EUR zajema odhodke za tehnično pomoč, nastale pri več finančnih instrumentih.

3.4. INSTRUMENTI POMOČI

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Programljiva pomoč	–	–	*41*	*1 266*	*1 307*	*1 244*
Makroekonomska podpora	–	*4*	–	–	*4*	*7*
Sektorska politika	–	–	–	–	*(0)*	*(5)*
Projekti znotraj držav AKP	–	–	*232*	*664*	*896*	*951*
Nujna pomoč	–	*1*	*21*	*96*	*118*	*6*
Drugi programi pomoči	–	–	–	–	–	*(1)*
Institucionalna podpora	–	–	*1*	*5*	*6*	*14*
Prispevki za skrbniške	–	–	–	*458*	*458*	*646*
Skupaj	**–**	**5**	**295**	**2 489**	**2 789**	**2 864**

Odhodki iz poslovanja ERS zajemajo različne instrumente pomoči in so lahko v različnih oblikah glede na to, kako se sredstva izplačujejo in upravljajo.

V letu 2022 je bilo zmanjšanje odhodkov iz poslovanja za 74 milijonov EUR predvsem posledica zmanjšanja odhodkov v okviru 11. ERS (2 644 milijonov EUR v letu 2021 v primerjavi z 2 489 milijonov EUR v letu 2022). To zmanjšanje je mogoče v veliki meri pojasniti z zmanjšanjem prispevkov v skrbniške sklade (glej pojasnilo **2.3**). Kljub temu so se odhodki, povezani z nujno pomočjo, povečali za 112 milijonov EUR na podlagi sklepa Sveta o ponovni uporabi sredstev iz 10. in 11. ERS za financiranje ukrepov za reševanje krize prehranske varnosti in gospodarskega šoka v državah AKP zaradi ruske vojne proti Ukrajini. Zato so se tudi povečali odhodki v okviru 10. ERS, in sicer z 214 milijonov EUR v letu 2021 na 295 milijonov EUR v letu 2022 (glej pojasnilo **2.2**).

Spremembe odhodkov v okviru 9. ERS so v skladu z življenjskim ciklom ERS in so povezane tudi z razvojem števila odprtih pogodb. V letu 2022 so bile v okviru 9. in predhodnih ERS številne pogodbe izvedene in zaključene, zaradi česar je v okviru teh ERS nastalo manj odhodkov.

3.5. ODHODKI ZA SOFINANCIRANJE

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Sofinanciranje	–	–	*(22)*	*18*	*(4)*	*19*

V tej postavki so vključeni odhodki, nastali pri projektih sofinanciranja v letu 2022. Opozoriti je treba, da nastali odhodki vključujejo ocenjene zneske, povezane s časovnim presekom (in posledično z razveljavitvami ocenjenih zneskov, povezanih s prejšnjim letom).

Negativni znesek odhodkov za sofinanciranje je predvsem posledica razveljavitve zaključka rezervacij za lansko leto. V letu 2021 so bili ocenjeni odhodki za sofinanciranje višji kot v letu 2022.

Za boljšo oceno odhodkov je bila v letu 2022 izboljšana metoda dodeljevanja odhodkov donatorjem v okviru sofinanciranja, in sicer z upoštevanjem izterjave neupravičeno izplačanih zneskov. S tem so se zmanjšali odhodki za sofinanciranje, ki jih je bilo treba pripoznati.

V skladu z računovodskimi pravili o sofinanciranju nastali zneski niso vplivali na rezultat leta, ker so bili pripoznani v odhodkih sofinanciranja in prihodkih sofinanciranja (glej tudi pojasnilo **3.1.1**).

INSTRUMENTI POMOČI IN ODHODKI ZA SOFINANCIRANJE PO VRSTI UPRAVLJANJA

v milijonih EUR

	2022	2021
Neposredno upravljanje		
Izvedli:		
Komisija	*70*	*168*
Izvajalske agencije EU	*6*	*4*
Skrbniški skladi	*431*	*(515)*
Delegacije EU	*1 121*	*658*
	1 628	**315**
Posredno upravljanje		
Izvedli:		
EIB in EIS	*39*	*113*
Mednarodne organizacije	*(544)*	*1 053*
Subjekti zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve	*325*	*204*
Subjekti javnega prava	*99*	*212*
Tretje države	*1 234*	*983*
Organi EU z javno-zasebnim partnerstvom	*4*	*3*
	1 157	**2 568**
Skupaj	**2 785**	**2 883**

3.6. STROŠKI FINANCIRANJA

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ER	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Čiste izgube zaradi oslabitve posojil in terjatev	–	*(2)*	*3*	*2*	*2*	*18*
Izguba pri finančnih sredstvih ali obveznostih	–	–	–	*2*	*2*	*1*
Subvencioniranje opravnin (provizij)	–	–	–	*1*	*1*	–
Izgube zaradi oslabitve finančnih poroštev	–	–	–	*1*	*1*	–
Skupaj	–	**(2)**	**3**	**4**	**6**	**20**

Na dan 31. decembra 2022 je čista nerealizirana izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnimi poroštvi znašala po en milijon EUR.

Finančni odhodki v višini dveh milijonov EUR za finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja se nanašajo predvsem na tečajne razlike, obresti in spremembe poštene vrednosti, zlasti za finančna instrumenta sklad ABC in Boost Africa.

Znesek v višini enega milijona EUR pod postavko „Subvencioniranje opravnin (provizij)" se nanaša na stroške, nastale v okviru finančnega instrumenta Kulima.

Negativni znesek v okviru 9. ERS za postavko „Čiste izgube zaradi oslabitve posojil in terjatev" je predvsem posledica razveljavitve zaključka rezervacij za lansko leto. V letu 2022 so bili ocenjeni odhodki iz neizterljivih zneskov, ki izhajajo iz starejših nalogov za izterjavo (več kot dve leti), stečajev in odpovedi, višji kot v letu 2021.

3.7. DRUGI ODHODKI

V to postavko so vključeni odhodki upravne narave, kot so zunanje storitve, ki niso povezane z IT, stroški poslovnega najema, komunikacije in publikacije, stroški usposabljanja itd.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	2022	2021
Upravni odhodki in odhodki za IT	–	–	–	*56*	*56*	*98*
Realizirane izgube od terjatev, ki izhajajo iz dobav blaga in storitev	–	*2*	*1*	*1*	*4*	*7*
Negativne tečajne razlike	–	*3*	*7*	*50*	*60*	*41*
Skupaj	**–**	**5**	**8**	**107**	**119**	**145**

Postavka „Upravni odhodki in odhodki za IT" vključuje zneske, ki temeljijo na notranjem sporazumu za ERS s Komisijo za pokritje upravnih odhodkov, ki nastanejo na sedežu in v delegacijah v zvezi z upravljanjem programov ERS. Tako imenovani „podporni odhodki" se nanašajo zlasti na odhodke za pripravo, spremljanje in ocenjevanje projektov, pa tudi odhodke za računalniška omrežja, tehnično pomoč, finančno poslovodenje in napovedovanje ipd.

Zmanjšanje v okviru te postavke je predvsem posledica zmanjšanja upravnih odhodkov in odhodkov za IT z 98 milijonov EUR v letu 2021 na 56 milijonov EUR v letu 2022.

Povečanje negativnih tečajnih razlik je predvsem posledica povečanja nerealiziranih izgub iz prevrednotenja saldov v valutah na dan 31. decembra 2022.

4. POGOJNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI TER DRUGA BISTVENA RAZKRITJA

4.1. POGOJNA SREDSTVA

Pogojna sredstva so možna sredstva, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in katerih obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom subjekta.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10.	11.	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Jamstva za predhodno	–	–	*2*	–	*37*	*44*
Jamstva za dobro izvedbo	–	–	–	–	*1*	*11*
Jamstva za zadržane zneske	–	–	–	–	–	*9*
Skupaj	**–**	**–**	**2**	**–**	**38**	**63**

Jamstva za predhodno financiranje se v nekaterih primerih zahtevajo od upravičencev, ki niso države članice, ob plačilu predujmov.

Jamstva za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti se zahtevajo za zagotovitev, da upravičenci do financiranja ERS izpolnijo obveznosti iz svojih pogodb z ERS.

Jamstva za zadržane zneske zadevajo samo pogodbe za izvedbo del. Običajno se zadrži 10 % vmesnih plačil upravičencem za zagotovitev, da izvajalci izpolnijo svoje obveznosti. Zadržani zneski se prikažejo kot obveznosti. Če se naročnik strinja, pa lahko izvajalec namesto tega predloži jamstvo za zadržane zneske, ki nadomesti zneske, zadržane pri vmesnih plačilih. Taka prejeta jamstva se razkrijejo kot pogojna sredstva.

V primeru pogodb, ki se upravljajo v okviru posrednega upravljanja, jamstva pripadajo naročniku, ne ERS, zato jih ERS ne razkrije.

4.2. POGOJNE OBVEZNOSTI

Pogojne obveznosti so bodisi možne obveze, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in katerih obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom subjekta, bodisi trenutne obveze, ki izhajajo iz preteklih dogodkov, kadar odliv sredstev ni verjeten ali kadar zneska ni mogoče zanesljivo izmeriti.

4.2.1. Dana jamstva

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Dana jamstva	–	–	–	*(25)*	*(25)*	*(7)*

Iz zgornje razpredelnice je razviden obseg izpostavljenosti ERS morebitnim prihodnjim plačilom, povezanim s poroštvi, danimi skupini EIB ali drugim finančnim institucijam. Zneski so prikazani brez finančnih rezervacij ali finančnih obveznosti, pripoznanih za te programe.

Znesek v višini 25 milijonov EUR zajema jamstva v okviru naslednjih finančnih instrumentov: 11 milijonov EUR v okviru finančnega instrumenta EURITZ, 10 milijonov EUR v okviru sklada Kulima in štiri milijone EUR v okviru instrumenta za kmetijsko vrednostno verigo v Zambiji.

4.2.2. Pogojne obveznosti v zvezi s pravnimi zadevami

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Odprti sodni postopki	–	–	*(11)*	*(7)*	*(18)*	–

Leta 2022 so bili proti Evropski komisiji sproženi trije novi sodni postopki.

V okviru te postavke so pogojne obveznosti v višini 11 milijonov EUR povezane z dvema postopkoma v okviru ERS, ki čakata na datum ustne obravnave ali na odločitev imenovanega arbitra.

Znesek v višini 7 milijonov EUR se nanaša na odškodninske tožbe, ki so trenutno vložene in čakajo na datum obravnave ali sodbo sodišča v Bruslju.

4.3. DRUGA POMEMBNA RAZKRITJA

4.3.1. Neporavnane obveznosti, ki še niso prikazane kot odhodki

Spodaj razkriti znesek je znesek teh neporavnanih proračunskih obveznosti (RAL – „reste à liquider"), zmanjšan za povezane zneske, ki so bili v izkaz finančnega uspeha vključeni kot odhodki. Pri neporavnanih proračunskih obveznostih gre za znesek obveznosti, ki še niso bile niti plačane niti sproščene. Neporavnane proračunske obveznosti so običajna posledica obstoja večletnih programov.

v milijonih EUR

	8. ERS	9. ERS	10. ERS	11. ERS	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Neporavnane obveznosti, ki še niso prikazane kot odhodki	–	*16*	*349*	*4 487*	*4 853*	*6 355*

Zmanjšanje neporavnanih obveznosti je v skladu z zmanjšanjem neporavnanih proračunskih obveznosti, ki so skupaj znašale 6 459 milijonov EUR (2021: 7 993 milijonov EUR), do katerega je prišlo zaradi manjšega števila posameznih obveznosti, podpisanih med letom.

5. OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

Naslednja razkritja v zvezi z upravljanjem finančnih tveganj ERS se nanašajo na zakladniško poslovanje, ki ga v imenu ERS izvaja Komisija za izvrševanje njegovih sredstev.

5.1. STRATEGIJE UPRAVLJANJA TVEGANJ IN VAROVANJE PRED TVEGANJI

Pravila in načela upravljanja zakladniškega poslovanja so določena v finančni uredbi 11. ERS in v Notranjem sporazumu.

Na podlagi zgornje uredbe se uporabljajo naslednja glavna načela:

(a) *države članice vplačajo prispevke za ERS na posebne račune, odprte pri centralni banki vsake države članice ali finančni instituciji, ki jo ta določi. Prispevki ostanejo na teh posebnih računih, dokler ni treba izvesti plačil ERS;*

(b) *države članice plačajo prispevke za ERS v eurih, plačila ERS pa so v eurih in drugih valutah;*

(c) *stanje na bančnih računih, ki jih odpre Komisija v imenu ERS, ne sme biti negativno.*

Poleg posebnih računov ima Komisija v imenu ERS odprte tudi druge bančne račune pri finančnih institucijah (centralnih in poslovnih bankah) za izvrševanje plačil in prejemanje prejemkov, ki niso prispevki držav članic v proračun.

Zakladniško in plačilno poslovanje sta visoko avtomatizirana in temeljita na sodobnih informacijskih sistemih. Za zagotovitev varnosti sistemov in delitve nalog v skladu s finančno uredbo, standardi notranje kontrole Komisije in revizijskimi načeli se uporabljajo posebni postopki.

Upravljanje zakladniškega in plačilnega poslovanja je urejeno s sklopom pisnih smernic in postopkov, da se omejita poslovno in finančno tveganje ter zagotovi primerna raven nadzora. Te smernice in postopki urejajo različna področja poslovanja, njihovo upoštevanje pa se redno preverja.

5.2. VALUTNO TVEGANJE

Izpostavljenost ERS valutnemu tveganju ob koncu leta – neto pozicija

v milijonih EUR

	31. 12. 2022				31. 12. 2021		
	USD	EUR	Drugo	Skupaj	USD	EUR	Skupaj
Finančna sredstva							
Finančna sredstva po odplačni vrednosti	–	6		*6*	–	–	–
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek	14	42	9	*65*	8	30	*39*
*Terjatve***	*6*	*4*	–	*10*	–	*8*	*8*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	*7*	*1 015*	*5*	*1 027*	*3*	*991*	*994*
	27	**1 067**	**14**	**1 108**	**11**	**1 029**	**1 040**
Finančne obveznosti							
Obveznosti iz finančnih poroštev	–	*3*	–	*3*	–	–	–
	–	**3**	**–**	**3**	**–**	**–**	**–**
Skupaj	**27**	**1 069**	**14**	**1 110**	**11**	**1 029**	**1 040**

* Z letom 2021 so bila finančna sredstva prerazporejena (v okviru posodobljenih EAR 11).
** Od leta 2021 terjatve ne vključujejo odloženih stroškov in obračunanih prihodkov (brez valutnega tveganja), izterljivi zneski pa niso prikazani (ni zajeto v posodobljenih EAR 11).
*** Od leta 2021 se obveznosti iz poslovanja ne razkrivajo več, saj ERS ne izpostavljajo znatnemu valutnemu tveganju (ker je velika večina v EUR).

Vsi prispevki se hranijo v eurih, druge valute pa se kupijo le, kadar so potrebne za izvrševanje plačil. Zato zakladniško poslovanje ERS ni izpostavljeno valutnemu tveganju.

5.3. OBRESTNO TVEGANJE

ERS ne najema posojil, zato ni izpostavljen obrestnemu tveganju.

Sredstva, ki jih ima na različnih bančnih računih, se obrestujejo. Komisija je zato v imenu ERS uvedla ukrepe, ki zagotavljajo, da redno natečene obresti odražajo tržne obrestne mere ter njihova morebitna nihanja.

Vsaka država članica prispevke v proračun ERS knjiži na posebnem računu, odprtem pri finančni instituciji, ki jo določi posamezna država članica. Ker so lahko plačila, ki se uporabljajo za nekatere od teh računov, kratkoročno negativna, so vzpostavljeni postopki za upravljanje likvidnosti, da se čim bolj zmanjšajo stanja na zadevnih računih. Poleg tega je v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2016/888 vsakršno negativno obrestovanje na teh računih v breme zadevne države članice.

Stanje vlog čez noč na računih poslovnih bank se dnevno obrestuje. Obrestovanje stanj na teh računih temelji na spremenljivih tržnih obrestnih merah, ki se jim doda pogodbeni pribitek (pozitiven ali negativen). Za večino računov je izračun obresti vezan na tržno referenčno obrestno mero in se prilagaja, da odraža nihanja te obrestne mere. Zato ERS ni izpostavljen tveganju, da bi se njegova sredstva lahko obrestovala po obrestnih merah, nižjih od tržnih.

5.4. KREDITNO TVEGANJE (TVEGANJE NASPROTNE STRANKE)

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju:
Za finančna sredstva so sporočeni zneski neto knjigovodske vrednosti in predstavljajo izpostavljenost ERS kreditnemu tveganju ob koncu obdobja poročanja.

v milijonih EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančna sredstva		
Posojila	*6*	*1*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	*1 027*	*994*
*Menjalne terjatve**	*11*	*8*
Dana jamstva		–
Pogodbe o finančnem poroštvu	*12*	*8*
Skupaj na dan 31. 12. 2022	**1 056**	**1 011**

** Brez odloženih stroškov*

Posojila finančnega instrumenta: kreditna kakovost

v milijonih EUR

	31. 12. 2022				
	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo	Skupaj
Bonitetna ocena					
Prvi razred in visoka kakovost	–	–	–	–	–
Zgornji srednji razred	–	–	–	–	–
Nižji srednji razred	–	–	–	–	–
Neinvesticijski razred in neplačilni	*7*	–	–	–	*7*

Bruto knjigovodska vrednost	**7**	**–**	**–**	**–**	**7**
Odbitek zaradi popravka vrednosti za	*1*	–	–	–	1
Čista knjigovodska vrednost	**6**	**–**	**–**	**–**	**6**

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki: kreditna kakovost

v milijonih EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Bonitetna ocena		
Prvi razred in visoka kakovost	*724*	*751*
Zgornji srednji razred	*299*	*241*
Nižji srednji razred	*4*	*2*
Neinvesticijski razred in neplačilni razred	–	–
Bruto knjigovodska vrednost	**1 027**	**994**
Odbitek zaradi popravka vrednosti za izgubo	–	–
Čista knjigovodska vrednost	**1 027**	**994**

Terjatve: kreditna kakovost

v milijonih EUR

	31. 12. 2022					
	Niso zapadle	Zapadle od 0 do 30 dni	Zapadle od 31 do 90 dni	Zapadle od 91 dni do 1 leta	Zapadle > 1 leto	Skupaj
Bruto knjigovodska vrednost	11	–	–	–	–	*11*
Odbitek zaradi popravka vrednosti za izgubo	–	–	–	–	–	–
Čista knjigovodska vrednost	**11**	**–**	**–**	**–**	**–**	*11*

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja: kreditna kakovost

V letu 2022 se finančna sredstva po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja, vključena v te računovodske izkaze, nanašajo na kapitalske naložbe, ki niso izpostavljene kreditnemu tveganju (glej pojasnilo **2.1**).

5.5. LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Analiza zapadlosti finančnih obveznosti po preostali pogodbeni zapadlosti

Finančne obveznosti in obveznosti iz poslovanja znotraj te postavke se razkrijejo s knjigovodskimi vrednostmi iz bilance stanja.

v milijonih EUR

	< 1 leto	1–5 let	> 5 let	Skupaj
Finančne obveznosti na dan	*426*	*5*	–	*430*
Finančne obveznosti na dan 31.	*501*	*6*	–	*508*

Proračunska načela, ki se uporabljajo za ERS, zagotavljajo, da skupna denarna sredstva za dano proračunsko obdobje vedno zadostujejo za izvrševanje plačil. Dejansko so skupni prispevki držav članic enaki skupnemu znesku odobritev plačil za zadevno proračunsko obdobje.
Prispevki držav članic v ERS se vsako leto plačajo v treh obrokih, vendar na plačila vplivajo sezonski dejavniki.

Za zagotovitev, da zakladniška sredstva vedno zadostujejo za kritje plačil, ki jih je treba izvršiti v posameznem mesecu, se med zakladnico Komisije in ustreznimi službami za porabo sredstev redno izmenjujejo informacije o stanju zakladnice.

Poleg navedenega pa v okviru zakladniškega poslovanja ERS avtomatska orodja za upravljanje denarnih sredstev zagotavljajo, da so na vseh bančnih računih ERS dnevno na voljo zadostna likvidna sredstva.

6. RAZKRIVANJE POVEZANIH STRANK

Povezane stranke ERS so skrbniški sklad EU Bêkou, skrbniški sklad EU za Afriko in Evropska komisija. Posli med temi subjekti potekajo kot del običajnega poslovanja ERS in zato v skladu z računovodskimi pravili ERS niso potrebne posebne zahteve po njihovem razkritju.

ERS nima ločenega upravljanja, saj ga upravlja Komisija. Upravičenosti ključnega vodstvenega osebja EU, tudi Komisije, so razkrite v konsolidiranem zaključnem računu Evropske unije pod naslovom 7.2 „Upravičenosti ključnega vodstvenega osebja".

7. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Do dne predložitve tega zaključnega računa računovodja ERS ni opazil nobenih pomembnih zadev, ki bi jih bilo treba ločeno razkriti v okviru tega oddelka, niti mu take zadeve niso bile sporočene. Zaključni račun in z njim povezana pojasnila so bili pripravljeni na podlagi najnovejših razpoložljivih informacij, kar je upoštevano v zgoraj predstavljenih podatkih.

8. USKLADITEV POSLOVNEGA IZIDA IN PRORAČUNSKEGA REZULTATA

Poslovni izid za zadevno leto je izračunan po načelih računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka. Proračunski rezultat pa temelji na pravilih računovodstva na podlagi nastanka plačil. Ker tako poslovni izid kot proračunski rezultat izvirata iz istih osnovnih poslov, je za kontrolo koristno preveriti, ali ju je mogoče uskladiti. V spodnji razpredelnici je prikazana ta uskladitev s ključnimi uskladitvenimi zneski, razdeljenimi na prihodkovne in odhodkovne postavke. Pojasnila k razpredelnici zagotavljajo dodatne informacije o naravi ključnih uskladitvenih postavk.

v milijonih EUR

	2022	2021
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO	**(2 813)**	**(2 974)**
Prihodki		
Upravičenosti, ki ne vplivajo na proračunski rezultat	*(5)*	–
Upravičenosti, ugotovljene v tekočem letu, a še nepobrane	*(3)*	(6)
Upravičenosti, ugotovljene v prejšnjih letih in pobrane v tekočem letu	*19*	20
Neto učinek predhodnega financiranja	*37*	13
Prehodno nezaračunani prihodki (čisti)	*(82)*	(69)
Drugo	–	–
Odhodki		
Odhodki tekočega leta, ki še niso plačani	*16*	*111*
Odhodki prejšnjih let, plačani v tekočem letu	*(408)*	*(741)*
Neto učinek predhodnega financiranja	*244*	*(295)*
Vnaprej vračunani odhodki (čisti)	*607*	*539*
PRORAČUNSKI REZULTAT ZA ZADEVNO LETO	**(2 387)**	**(3 401)**

8.1. USKLADITVENE POSTAVKE – PRIHODKI

Proračunski prihodki za dano proračunsko leto ustrezajo prihodkom, pobranim na podlagi upravičenosti, ugotovljenih med letom, in zneskom, pobranim na podlagi upravičenosti, ugotovljenih v prejšnjih letih.

Upravičenosti, ki ne vplivajo na proračunski rezultat, se evidentirajo v poslovnem izidu, vendar jih s proračunskega vidika ni mogoče šteti za prihodke, saj se unovčeni znesek prerazporedi v rezervo in zanj brez sklepa Sveta ni mogoče ponovno prevzeti obveznosti.

Pri uskladitvi je treba **upravičenosti, ki so bile ugotovljene v tekočem letu, a še niso bile pobrane**, odšteti od poslovnega izida, saj niso del proračunskih prihodkov. Nasprotno pa je treba **upravičenosti, ugotovljene v prejšnjih letih in pobrane v tekočem letu**, pri uskladitvi prišteti k poslovnemu izidu.

Neto učinek vrstice predhodnega financiranja se nanaša na obračun predhodnega financiranja z zneski, izterjanimi od upravičencev. Ti denarni prejemki so proračunski prihodki, vendar ne vplivajo na poslovni izid in jih je zato treba dodati zaradi uskladitve.

Čisti prehodno nezaračunani prihodki so večinoma sestavljeni iz prihodkov, prehodno nezaračunanih ob časovnem preseku ob koncu leta. Upošteva se samo neto učinek, tj. prehodno nezaračunani prihodki za tekoče leto, zmanjšani za stornirane prehodno nezaračunane prihodke prejšnjega leta.

8.2. USKLADITVENE POSTAVKE – ODHODKI

Odhodke tekočega leta, ki še niso plačani, je treba pri uskladitvi prišteti, saj so vključeni v poslovni izid, vendar niso del proračunskih odhodkov. Nasprotno pa je treba **odhodke prejšnjih let, plačane v tekočem letu**, pri uskladitvi odšteti od poslovnega izida, saj so del proračunskih odhodkov tekočega leta, vendar bodisi ne vplivajo na poslovni izid bodisi znižujejo odhodke (v primeru popravkov).

Denarni prejemki iz **preklicanih plačil** ne vplivajo na poslovni izid, vplivajo pa na proračunski rezultat.

Neto učinek predhodnega financiranja je kombinacija novih zneskov predhodnega financiranja, plačanih v tekočem letu in pripoznanih za proračunske odhodke zadevnega leta, ter obračuna predhodnega financiranja, plačanega v tekočem letu ali prejšnjih letih s priznanjem upravičenih stroškov. Slednji so odhodek v smislu računovodstva na podlagi poslovnih dogodkov, niso pa odhodek za proračunsko računovodstvo, saj je bilo plačilo prvotnega predhodnega financiranja že upoštevano kot proračunski odhodek v času njegovega plačila.

Čisti vnaprej vračunani odhodki so sestavljeni večinoma iz odhodkov, vračunanih vnaprej ob časovnem preseku ob koncu leta, tj. upravičenih odhodkov, ki so jih imeli upravičenci do sredstev ERS, vendar jih še niso prijavili ERS. Upošteva se samo neto učinek, tj. vnaprej vračunani odhodki za tekoče leto, zmanjšani za stornirane vnaprej vračunane odhodke prejšnjega leta.

RAČUNOVODSKI IZKAZI SKRBNIŠKIH SKLADOV EU, KONSOLIDIRANI V ERS

RAČUNOVODSKI IZKAZI SKRBNIŠKEGA SKLADA EU BÊKOU ZA LETO 2022

Zaradi zaokroževanja na tisoč eurov se lahko zdi, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v razpredelnicah ne izidejo.

OZADJE

Splošno ozadje skrbniških skladov Unije

Ustanovitev

V skladu s členoma 234 in 235 finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Unije (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba)[5], in členom 35 finančne uredbe, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba za ERS)[6], lahko Komisija ustanavlja skrbniške sklade Unije za zunanje ukrepe (v nadaljnjem besedilu: skrbniški skladi EU). Skrbniški skladi Unije se ustanovijo na podlagi sporazuma, sklenjenega z drugimi donatorji za ukrepe v izrednih razmerah in po njih, ki so potrebni za odziv na krizo, ali za tematske ukrepe.

Skrbniške sklade Unije s sklepom ustanovi Evropska komisija po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom ali po njuni odobritvi. Ta sklep vključuje sporazum o ustanovitvi z drugimi donatorji.

Skrbniški skladi Unije se ustanovijo in uporabljajo le pod naslednjimi pogoji:

- obstaja dodana vrednost intervencije Unije: cilji skrbniških skladov Unije se lahko zlasti zaradi njihovega obsega ali morebitnih učinkov lažje dosežejo na ravni Unije kot na nacionalni ravni, uporaba obstoječih finančnih instrumentov pa ne bi zadostovala za doseganje ciljev politike Unije;
- skrbniški skladi Unije prinašajo jasno politično prepoznavnost za Unijo in upravljalne prednosti ter boljši nadzor Unije nad tveganji in izplačili prispevkov Unije in prispevkov drugih donatorjev;
- skrbniški skladi Unije ne podvajajo drugih obstoječih načinov financiranja ali podobnih instrumentov, ne da bi prinašali kakršno koli dodatno vrednost;
- cilji skrbniških skladov Unije so usklajeni s cilji instrumenta Unije ali proračunske postavke, iz katerega oziroma katere se financirajo.

Sedanji skrbniški skladi EU

Komisija je doslej ustanovila štiri skrbniške sklade EU:

- skrbniški sklad EU Bêkou, namenjen podpiranju vseh vidikov reševanja krize v Srednjeafriški republiki in njenih prizadevanj za obnovo. Ustanovljen je bil 15. julija 2014;
- skrbniški sklad EU Madad, regionalni skrbniški sklad Evropske unije za odziv na krizo v Siriji. Ustanovljen je bil 15. decembra 2014;
- skrbniški sklad EU za Afriko, nujni skrbniški sklad Evropske unije za stabilnost in odpravljanje temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in razseljevanje v Afriki. Ustanovljen je bil 12. novembra 2015;
- skrbniški sklad EU za Kolumbijo, ki je sklad za podporo izvajanju mirovnega sporazuma pri zgodnji obnovi in stabilizaciji po konfliktu. Ustanovljen je bil 12. decembra 2016.

Naloga

Skrbniški sklad EU Bêkou je bil ustanovljen z namenom spodbujanja stabilizacije in obnove v Srednjeafriški republiki. Glavni cilj sklada, kot je določen v sporazumu o njegovi ustanovitvi, je „zagotavljati dosledno, ciljno usmerjeno pomoč za krepitev odpornosti ranljivih skupin ter podporo pri premagovanju krize in obnovi v Srednjeafriški republiki, usklajevanje kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ukrepov in pomoč sosednjim državam pri premagovanju posledic krize.“

Glavne operativne dejavnosti

Skrbniški sklad Unije združuje vire različnih donatorjev za financiranje programov na podlagi dogovorjenih ciljev. Od ustanovitve v juliju 2014 je skrbniški sklad EU Bêkou sprejel 22 programov in

[5] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

[6] Uredba Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323.

dosegel več kot 2,5 milijona upravičencev. Programi so namenjeni pomoči Srednjeafriški republiki in njenemu prebivalstvu po krizi leta 2013. Natančneje, skrbniški sklad EU Bêkou je namenjen zagotavljanju dostopa do osnovnih storitev (predvsem na področju zdravja, vode in sanitarnih storitev), podpori gospodarskemu okrevanju in ustvarjanju delovnih mest ter spodbujanju socialne kohezije in sprave.

Upravljanje

Skrbniški sklad EU Bêkou upravlja Evropska komisija, ki opravlja tudi naloge sekretariata njegovih dveh organov upravljanja – upravnega in operativnega odbora. Upravni in operativni odbor sestavljajo predstavniki donatorjev, Komisije, Evropskega parlamenta, predstavnik oblasti Srednjeafriške republike in opazovalci. Pravila za sestavo odbora in njegova notranja pravila se določijo v sporazumu o ustanovitvi skrbniškega sklada Unije.

Glavna naloga odbora je določiti in pregledovati splošno strategijo skrbniškega sklada. Operativni odbor je odgovoren za izbor ukrepov, ki se financirajo iz skrbniškega sklada, in za nadzor nad njihovim izvajanjem. Poleg tega odobri zaključni račun in letna poročila o dejavnostih, ki se financirajo iz skrbniškega sklada.

Viri financiranja

Skrbniški sklad EU Bêkou se financira s prispevki donatorjev.

Zaključni računi

Podlaga za pripravo

Pravni okvir in roki za pripravo zaključnih računov so določeni v „Sporazumu o ustanovitvi Skrbniškega sklada Evropske unije za Srednjeafriško republiko (v nadaljnjem besedilu: skrbniški sklad EU Bêkou) in njegovih notranjih pravilih“ (v nadaljnjem besedilu: sporazum o ustanovitvi). Kot je določeno v sporazumu o ustanovitvi se zaključni računi pripravijo v skladu s pravili, ki jih sprejme računovodja Komisije (računovodska pravila EU, EAR) in ki temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor.

Računovodja

Računovodja Komisije deluje kot računovodja skrbniških skladov Unije. Računovodja je odgovoren za določitev računovodskih postopkov in kontnega okvira, ki so skupni za vse skrbniške sklade Unije. Notranji revizor Komisije, urad OLAF in Računsko sodišče imajo v zvezi s skrbniškimi skladi Unije enaka pooblastila kakor v zvezi z drugimi ukrepi, ki jih izvaja Komisija. Vsako leto se opravi neodvisna zunanja revizija skrbniških skladov Unije.

Struktura zaključnega računa

Zaključni račun zajema obdobje od 1. januarja do 31. decembra, sestavljajo pa ga računovodski izkazi in poročila o izvrševanju proračuna. Medtem ko se računovodski izkazi in spremna pojasnila pripravijo po načelu nastanka poslovnih dogodkov, poročila o izvrševanju proračuna temeljijo predvsem na gibanju gotovine.

Postopek od začasnega zaključnega računa do razrešnice

Revizijo zaključnega računa izvede neodvisni zunanji revizor. Začasni zaključni račun, ki ga pripravi računovodja, se do 15. februarja naslednjega leta pošlje operativnemu odboru, ki ga nato pošlje revizijski družbi, ki jo je subjekt izbral na podlagi razpisnega postopka. Računovodja po končani reviziji pripravi končni zaključni račun in ga predloži operativnemu odboru v odobritev (člen 8.3.4(c)).

Zaključni račun skrbniškega sklada EU Bêkou je konsolidiran v zaključnem računu Evropskega razvojnega sklada.

Glavni poslovni dosežki

Glavni dosežki v letu

EU je prvi skrbniški sklad, imenovan Bêkou (kar v jeziku Sango pomeni upanje), ustanovila julija 2014, da bi Srednjeafriški republiki in njenemu prebivalstvu pomagala po krizi leta 2013. Skrbniški sklad EU Bêkou je namenjen zagotavljanju dostopa do osnovnih storitev (predvsem na področjih zdravja ter vode in sanitarnih storitev), podpori razvoju podeželja in gospodarskemu okrevanju ter spodbujanju sprave. Od svoje ustanovitve je financiral 22 programov in dosegel več kot polovico prebivalcev Srednjeafriške republike.

Varnostne razmere v Srednjeafriški republiki so bile leta 2022 še vedno napete, čeprav se je intenzivnost oboroženih spopadov v primerjavi z letom 2021 zmanjšala. Dezinformacije in sovražni govor se še vedno širijo. Prisotnost in delovanje skupine Wagner v državi sta še vedno skrb vzbujajoča za EU – za skupino od decembra 2021 veljajo omejevalni ukrepi EU. Poleg tega je mirovni proces v Srednjeafriški republiki zaradi širjenja oboroženih skupin in milic zastal kljub organizaciji „republiškega dialoga", ki je potekal marca. Leto 2022 je zaznamovalo tudi povečanje političnih napetosti v zvezi s spremembo ustave, ki jo je predlagal predsednik Touadéra in bi mu omogočila potegovanje za tretji mandat. Na socialno-ekonomskem področju so se cene osnovnih izdelkov v letu 2022 močno zvišale, država pa od junija doživlja tudi hudo krizo zaradi velikega pomanjkanja goriva. Zaradi vojne v Ukrajini so se cene hrane in energije v Srednjeafriški republiki in na celotni celini še dodatno zvišale. Proračunsko stanje države je kritično, dejstvo, da je vlada sprejela kriptovaluto kot zakonito plačilno sredstvo, pa vzbuja pomisleke. Po podatkih Urada Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA) je v teh izjemno nestabilnih razmerah leta 2022 približno 3,1 milijona ljudi ali 63 % prebivalstva Srednjeafriške republike nujno potrebovalo humanitarno pomoč.

Humanitarne organizacije se pri dostopu še vedno soočajo z velikimi ovirami, zlasti zaradi negotovosti, omejitev gibanja v državi, fizičnih okoljskih omejitev (kakovost cest, poplave itd.) in nasilja nad humanitarnim osebjem. V prvih šestih mesecih leta se je dostop nekoliko izboljšal, predvsem zaradi odprave nekaterih upravnih omejitev pri vstopu v državo po sprostitvi ukrepov v zvezi s COVID-19. Pomanjkanje goriva v drugi polovici leta je vplivalo na premike izvajalskih partnerjev in osebja EU v državi in na njihove vstope v državo. Oviralo je dostavo humanitarne pomoči in poslabšalo kritični položaj ranljivih skupin prebivalstva, ki nujno potrebujejo pomoč.

Izredni dogodek, ki ga je treba omeniti zaradi njegovega vpliva na delo EU v Srednjeafriški republiki, vključno s skrbniškim skladom, je bil požar v noči 18. decembra 2022, ki je uničil prostore delegacije EU. Na srečo ni bilo človeških žrtev, vendar je povzročil veliko materialno škodo.

Ključni dosežki na posebnih prednostnih področjih

Ključni dosežki v letu 2022, predstavljeni v nadaljevanju, odražajo glavne specifične cilje/področja ukrepanja skrbniškega sklada.

Na področju dostopa do storitev je skrbniški sklad Bêkou še naprej podpiral zdravstveni sektor in sektor WASH (voda, sanitarna oskrba in higiena). V okviru zdravstvenega sektorja je bilo financiranih 408 398 zdravstvenih ali preventivnih posvetov in zdravstvenih posegov, predvsem kurativnih posvetov (63 %) ter posvetov o zdravju mater in otrok (15 %). Projekti skrbniškega sklada EU Bêkou so podpirali tudi obnovo in izgradnjo zdravstvene infrastrukture ter usposabljanje osebja in središč skupnosti za prenos informacij. V okviru sektorja WASH je zaradi podpore skrbniškega sklada EU Bêkou 104 597 Srednjeafričanov dobilo izboljšan dostop do vira pitne vode ali sanitarnih objektov, obnovljenih ali zgrajenih je bilo 119 vrtin, krepila pa sta se tudi sprememba vedenja in trajnostnost ukrepov, in sicer z usposabljanjem 20 obrtnikov za popravila ter ozaveščanjem 31 021 posameznikov o higieni in sanitarni oskrbi.

Na področju socialne kohezije je bila večina dejavnosti, izvedenih s podporo skrbniškega sklada EU Bêkou, namenjena krepitvi vloge žensk in boju proti nasilju zaradi spola ter krepitvi medijev v državi. 3 243 oseb, ki so preživele nasilje zaradi spola, je prejelo psihosocialno ali zdravstveno pomoč ali drugo podporo glede na svoje potrebe. Tako je bilo preživelim v letu 2022 zagotovljenih 4 985 podpornih storitev. Poleg tega je imelo 50 415 Srednjeafričanov neposredne koristi od ukrepov za utrjevanje miru in preprečevanje konfliktov, predvsem v okviru delavnic za ozaveščanje v zvezi z bojem proti nasilju zaradi spola. Skrbniški sklad EU Bêkou je nadaljeval tudi delo z nacionalnimi in skupnostnimi radijskimi postajami, in sicer je zagotavljal tehnično in finančno podporo 19 radijskim postajam, kar je omogočilo produkcijo in razširjanje oddaj, povezanih s spravo in socialno kohezijo.

Na področju podpore okrevanju gospodarskih in proizvodnih sektorjev je skrbniški sklad EU Bêkou pomagal tako proizvodnemu kot samooskrbnemu kmetijstvu, pri čemer je podpiral kmetijske skupine in male kmete, spodbujal ustvarjanje delovnih mest (delovno intenzivne dejavnosti, poklicno usposabljanje, razvoj dejavnosti, ki ustvarjajo dohodek) ter lajšal dostop do finančnih storitev za mala podjetja in posameznike. 2 733 Srednjeafričanov je imelo na primer koristi od razvoja znanj in spretnosti v okviru podjetniškega, finančnega ali poklicnega usposabljanja. Dodatnih 2 188 posameznikov je imelo koristi od lažjega dostopa do finančnih storitev v okviru vaških prihrankov in posojilnih združenj

Proračun in njegovo izvrševanje

Ob koncu leta 2022 so prispevki v skrbniški sklad EU Bêkou tako kot v letu 2021 znašali več kot 310 milijonov EUR. Skrbniški sklad je do 31. decembra 2021 dokončal obveznosti in sklepanje pogodb za vse prejete prispevke, razen sredstev, rezerviranih za spremljanje, ocenjevanje, revizijo in komuniciranje, za katera se lahko sklenejo pogodbe tudi po tem datumu.

Vsi potrjeni prispevki iz proračuna EU, držav članic in drugih donatorjev so bili plačani v skupnem znesku več kot 267 milijonov EUR, razen 43 milijonov EUR iz ERS, ki jih je treba še plačati, da se zmanjšajo negativne obresti iz zakladnice.

Kar zadeva pogodbe, je skrbniški sklad EU Bêkou podpisal deset novih pogodb, vključno s šestimi pogodbami za preverjanje/revizijo odhodkov in štirimi pogodbami o dejavnostih ocenjevanja programov in komuniciranja, v skupnem znesku nekaj več kot 1 241 milijonov EUR[7].

Ne nazadnje, leta 2022 je bilo izplačanih več kot 30 milijonov EUR; skupna izplačila so od ustanovitve skrbniškega sklada EU Bêkou dosegla več kot 263 milijonov EUR.

Učinek dejavnosti v računovodskih izkazih

V računovodskih izkazih je učinek navedenih dejavnosti najbolj očiten na področju:

- odhodkov iz poslovanja: zmanjšanje za 25 770 000 EUR zaradi likvidacije skrbniškega sklada in posledičnega zmanjšanja števila odprtih pogodb;

- predhodnega financiranja: zmanjšanje za 811 000 EUR, ker je bil obračun predhodnega financiranja za projekte v teku ali končane projekte višji od zneskov novega predhodnega financiranja, ki izhajajo iz novih pogodb, podpisanih leta 2022: v letu 2022 je bilo podpisanih le deset pogodb v zvezi z dejavnostmi revizije, ocenjevanja in komuniciranja v znesku 1 241 000 EUR;

- znatno zmanjšanje števila odprtih pogodb ob koncu leta 2022, ki ga je povzročila likvidacija skrbniškega sklada, je povzročilo znatno zmanjšanje vnaprej vračunanih stroškov, in sicer za 12 239 000 EUR;

- finančnih obveznosti: povečanje za 9 385 000 EUR, zlasti ker so bili plačani prispevki donatorjev višji od neto stroškov, dodeljenih donatorjem.

[7] Skupni znesek v višini 1 241 milijonov vključuje zneske prevzetih obveznosti in sproščena sredstva v letu 2022.

BILANCA STANJA

v tisočih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2022	31. 12. 2021
NEKRATKOROČNA SREDSTVA			
Predhodno financiranje	*2.1*	*336*	*214*
		336	**214**
KRATKOROČNA SREDSTVA			
Predhodno financiranje	*2.1*	*10 829*	*11 762*
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	*2.2*	*3 595*	*4 446*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	*2.3*	*4 316*	*3 792*
		18 740	**20 000**
SREDSTVA SKUPAJ		**19 076**	**20 214**
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Finančne obveznosti	*2.4*		*(3 167)*
			(3 167)
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Obveznosti iz poslovanja	*2.5*	*(4 563)*	*(2 847)*
Vnaprej vračunani stroški	*2.6*	*(1 961)*	*(14 200)*
		(6 524)	**(17 047)**
OBVEZNOSTI SKUPAJ			**(20 214)**
ČISTA SREDSTVA		**–**	**–**

IZKAZ FINANČNEGA USPEHA

v tisočih EUR

	Pojasnilo	2022	2021
PRIHODKI			
Prihodki iz nemenjalnih poslov			
Prihodki iz donacij	*3.1*	*21 504*	*46 995*
Izterjava odhodkov	*3.2*	*42*	*–*
		21 546	**46 995**
Prihodki iz menjalnih poslov			
Finančni prihodki	*3.3*	*40*	*–*
		40	**–**
Prihodki skupaj		**21 586**	**46 995**
ODHODKI			
Odhodki iz poslovanja	*3.4*	*(20 251)*	*(46 021)*
Stroški financiranja	*3.5*	*(12)*	*(48)*
Drugi odhodki	*3.6*	*(1 323)*	*(925)*
Odhodki skupaj		**(21 586)**	**(46 995)**
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO		**–**	**–**

IZKAZ DENARNIH TOKOV

v tisočih EUR

	2022	2021
Poslovni izid za zadevno leto	*–*	*–*
(Povečanje)/zmanjšanje predhodnega financiranja	*811*	*5 924*
(Povečanje)/zmanjšanje menjalnih terjatev in izterljivih zneskov iz naslova	*851*	*894*
Povečanje/(zmanjšanje) finančnih obveznosti	*9 385*	*(14 671)*
Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz poslovanja	*1 716*	*2 052*
Povečanje/(zmanjšanje) vnaprej vračunanih stroškov	*(12 240)*	*2 254*
ČISTI DENARNI TOK	**524**	**(3 547)**
Čisto povečanje/(zmanjšanje) denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	*524*	*(3 547)*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	*3 792*	*7 339*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu leta	*4 316*	*3 792*

RAČUNOVODSKI IZKAZI SKRBNIŠKEGA SKLADA EU ZA AFRIKO ZA LETO 2022

Zaradi zaokroževanja na tisoč eurov se lahko zdi, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v razpredelnicah ne izidejo.

OZADJE SKRBNIŠKEGA SKLADA EU ZA AFRIKO

Splošno ozadje skrbniških skladov Unije

Ustanovitev

V skladu s členoma 234 in 235 finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Unije (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba)[8], in členom 35 finančne uredbe, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba za ERS)[9], lahko Komisija ustanavlja skrbniške sklade Unije za zunanje ukrepe (v nadaljnjem besedilu: skrbniški skladi EU). Skrbniški skladi Unije se ustanovijo na podlagi sporazuma, sklenjenega z drugimi donatorji za ukrepe v izrednih razmerah in po njih, ki so potrebni za odziv na krizo, ali za tematske ukrepe.

Skrbniške sklade Unije s sklepom ustanovi Evropska komisija po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom ali po njuni odobritvi. Ta sklep vključuje sporazum o ustanovitvi z drugimi donatorji.

Skrbniški skladi Unije se ustanovijo in uporabljajo le pod naslednjimi pogoji:

- obstaja dodana vrednost intervencije Unije: cilji skrbniških skladov Unije se lahko zlasti zaradi njihovega obsega ali morebitnih učinkov lažje dosežejo na ravni Unije kot na nacionalni ravni, uporaba obstoječih finančnih instrumentov pa ne bi zadostovala za doseganje ciljev politike Unije;
- skrbniški skladi Unije prinašajo jasno politično prepoznavnost za Unijo in upravljalne prednosti ter boljši nadzor Unije nad tveganji in izplačili prispevkov Unije in prispevkov drugih donatorjev;
- skrbniški skladi Unije ne podvajajo drugih obstoječih načinov financiranja ali podobnih instrumentov, ne da bi prinašali kakršno koli dodatno vrednost;
- cilji skrbniških skladov Unije so usklajeni s cilji instrumenta Unije ali proračunske postavke, iz katerega oziroma katere se financirajo.

Sedanji skrbniški skladi EU

Komisija je doslej ustanovila štiri skrbniške sklade EU:

- skrbniški sklad EU Bêkou, namenjen podpiranju vseh vidikov reševanja krize v Srednjeafriški republiki in njenih prizadevanj za obnovo. Ustanovljen je bil 15. julija 2014;
- skrbniški sklad EU Madad, regionalni skrbniški sklad Evropske unije za odziv na krizo v Siriji. Ustanovljen je bil 15. decembra 2014;
- skrbniški sklad EU za Afriko, nujni skrbniški sklad Evropske unije za stabilnost in odpravljanje temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in razseljevanje v Afriki. Ustanovljen je bil 12. novembra 2015;
- skrbniški sklad EU za Kolumbijo, ki je sklad za podporo izvajanju mirovnega sporazuma pri zgodnji obnovi in stabilizaciji po konfliktu. Ustanovljen je bil 12. decembra 2016.

Naloga

Glavni cilji skrbniškega sklada EU za Afriko so podpirati vse vidike stabilnosti, prispevati k boljšemu upravljanju migracij ter odpraviti temeljne vzroke destabilizacije, prisilnega razseljevanja in nedovoljenih migracij, zlasti s spodbujanjem odpornosti, gospodarskih priložnosti, enakih možnosti, varnosti in razvoja ter bojem proti kršitvam človekovih pravic.

Glavne operativne dejavnosti

Skrbniški sklad Unije združuje vire različnih donatorjev za financiranje ukrepov na podlagi dogovorjenih ciljev. Skrbniški sklad EU za Afriko deluje na treh glavnih geografskih območjih, in sicer na območjih Sahela in Čadskega jezera, Afriškega roga in severne Afrike. Države, ki mejijo na upravičene države,

[8] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

[9] Uredba Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323.

lahko imajo v posameznih primerih koristi od projektov skrbniškega sklada. Skrbniški sklad je ustanovljen za omejeno obdobje, da se zagotovi kratko- in srednjeročni odziv na izzive v regijah.

Upravljanje

Skrbniški sklad EU za Afriko upravlja Evropska komisija, ki opravlja tudi naloge sekretariata njegovih dveh organov upravljanja – upravnega in operativnega odbora. Upravni in operativni odbor skrbniškega sklada EU za Afriko sestavljajo predstavniki donatorjev in Komisije ter predstavniki držav članic EU, ki ne prispevajo, organov držav upravičenk in regionalnih organizacij kot opazovalci. Pravila za sestavo odbora in njegova notranja pravila se določijo v sporazumu o ustanovitvi skrbniškega sklada Unije.

Glavna naloga odbora je določiti in pregledovati splošno strategijo skrbniškega sklada. Operativni odbor je odgovoren za izbor ukrepov, ki se financirajo iz skrbniškega sklada, in za nadzor nad njihovim izvajanjem. Poleg tega odobri zaključni račun in letna poročila o dejavnostih, ki se financirajo iz skrbniškega sklada.

Viri financiranja

Skrbniški sklad EU za Afriko se financira s prispevki donatorjev. Zaključni računi

Podlaga za pripravo

Pravni okvir in roki za pripravo zaključnih računov so določeni v „Sporazumu o ustanovitvi nujnega skrbniškega sklada Evropske unije za stabilnost in odpravljanje temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in razseljevanje v Afriki ter njegovih notranjih pravilih“ (v nadaljnjem besedilu: sporazum o ustanovitvi). Kot je določeno v sporazumu o ustanovitvi se zaključni računi pripravijo v skladu s pravili, ki jih sprejme računovodja Komisije (računovodska pravila EU, EAR) in ki temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor.

Računovodja

V skladu s sporazumom o ustanovitvi računovodja Komisije deluje kot računovodja skrbniških skladov Unije.

Struktura zaključnega računa

Zaključni račun zajema obdobje od 1. januarja do 31. decembra, sestavljajo pa ga računovodski izkazi in poročila o izvrševanju proračuna. Medtem ko se računovodski izkazi in spremna pojasnila pripravijo po načelu nastanka poslovnih dogodkov, poročila o izvrševanju proračuna temeljijo predvsem na gibanju gotovine.

Postopek od začasnega zaključnega računa do razrešnice

Revizijo zaključnega računa izvede neodvisni zunanji revizor. Začasni zaključni račun, ki ga pripravi računovodja, se do 15. februarja naslednjega leta pošlje operativnemu odboru, ki ga nato pošlje revizijski družbi, ki jo je subjekt izbral na podlagi razpisnega postopka. Računovodja po končani reviziji pripravi končni zaključni račun in ga predloži operativnemu odboru v odobritev.

Zaključni račun skrbniškega sklada EU za Afriko je konsolidiran v zaključnem računu Evropskega razvojnega sklada.

Glavni poslovni dosežki

Glavni dosežki v letu

V skladu s koncem pogodbenega obdobja 31. decembra 2021 skrbniški sklad EU za Afriko od januarja 2022 ne bo financiral novih finančnih obveznosti ali proračunskih dopolnitev. Finančne obveznosti, povezane z upravnimi dejavnostmi, kot so revizije, ocenjevanja, spremljanje in komuniciranje, so edine, za katere se lahko sklenejo pogodbe. Programi skrbniškega sklada EU za Afriko se bodo še naprej izvajali do konca leta 2025.

Skrbniški sklad EU za Afriko je v letu 2022 dodatno dokazal, da gre za orodje za hitro in učinkovito izvajanje, ki spodbuja politični dialog z afriškimi partnerskimi državami, uporablja inovativne pristope in prinaša konkretne rezultate v vseh treh regijah (Sahel in Čadsko jezero, Afriški rog in severna Afrika).

Skrbniški sklad EU za Afriko je dodatno utrdil svoje dosežke v partnerstvu z razvojnimi agencijami držav članic EU, organizacijami ZN, nevladnimi organizacijami in partnerskimi državami. V skladu s končnim datumom za sklepanje pogodb v okviru skrbniškega sklada ob koncu leta 2021 je skupni znesek odobrenih operativnih programov ostal enak kot v letu 2021 (4 935,1 milijona EUR). Od začetka delovanja skrbniškega sklada do konca leta 2022 je bilo odobrenih 248 programov. Do konca leta 2022 so skupna operativna plačila dosegla približno 4 176 milijonov EUR.

Skrbniški sklad EU za Afriko je v letu 2022 v tesnem sodelovanju z afriškimi partnerji še naprej podpiral stabilnost ter obravnaval izzive na področju migracij in prisilnega razseljevanja, vključno z njihovimi temeljnimi vzroki, ter priložnosti v regijah Sahela in Čadskega jezera, Afriškega roga in severne Afrike. Ta podpora vključuje boj proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi ter podporo prostovoljnemu vračanju in trajnostnemu ponovnemu vključevanju migrantov v njihovo državo izvora.

V preteklem letu je skupna zaveza za skrbniški sklad EU za Afriko ostala enaka kot leta 2021, in sicer je znašala več kot 5 061,7 milijona EUR, od tega so 623,2 milijona EUR obljubile države članice EU in drugi donatorji (Združeno kraljestvo, Norveška in Švica).

Odgovornost in preglednost sta se zagotavljali z rednimi dejavnostmi komuniciranja, vključno s posodabljanjem spletišča skrbniškega sklada EU za Afriko, objavami na družbenih medijih in organizacijo informativnih dogodkov. Tako kot v prejšnjih letih so bili v poročilih o sistemu spremljanja in učenja za območja Sahela, Čadskega jezera in Afriškega roga (ki so na voljo na spletišču skrbniškega sklada EU za Afriko) prikazani konkretni rezultati, ki jih je skrbniški sklad EU za Afriko dosegel na različnih področjih dela. Konec leta 2021 je sistem spremljanja in učenja v severnoafriški regiji prevzel drug izvajalski partner. Pripravil je prvo letno poročilo, v katerem je predstavil skupne rezultate v regiji, da bi poročal o napredku glede na sklop skupnih kazalnikov učinka skrbniškega sklada.

V letu 2022 so se države treh regij soočale z vse višjimi cenami hrane in energije ter migracijskimi tokovi, ki jih je sprožila kombinacija socialno-političnih in gospodarskih dejavnikov, ki so jih še poslabšali vse večji učinki podnebnih sprememb. Vpliv pandemije COVID-19 je bil še vedno prisoten, poleg tega pa so se zaradi ruske agresije na Ukrajino močno povišali stroški uvoza hrane in goriva. Ta gospodarska inflacija je skupaj s hudimi sušami, poplavami in lokalnimi konflikti negativno vplivala na gospodarstvo, prehransko varnost ter s tem na migracije in mobilnost na celini.

Varnostne razmere na območju Sahela in Čadskega jezera so še vedno skrb vzbujajoče zaradi visoke stopnje nasilja in napetosti med skupnostmi ter nestabilnih političnih razmer (zlasti v Maliju, Burkina Fasu in Čadu). Rast cen primarnih proizvodov in hrane skupaj s hudimi sušami, poplavami in konflikti je območje Sahela in Čadskega jezera pahnila v najhujšo prehransko krizo v več kot desetih letih. Junija 2022 naj bi 38 milijonov ljudi v Zahodni Afriki trpelo lakoto. Hkrati se je notranja razselitev v prvi polovici leta 2022 še naprej povečevala, pri čemer je bilo v Burkina Fasu, Maliju, Nigru, Čadu in Mavretaniji razseljenih 4,6 milijona ljudi ali beguncev (povečanje s 4,2 milijona v decembru 2021). Skupna sredstva, odobrena na območju Sahela in Čadskega jezera od začetka skrbniškega sklada EU za Afriko, znašajo 2 217,8 milijona EUR.

V regiji Afriškega roga sta suša in degradacija okolja, ki ju je še poslabšala skokovita rast cen hrane in goriva, povzročili krizo na področju prehranske varnosti, zlasti v Etiopiji, Keniji in Somaliji, kjer se približno 20 milijonov ljudi bori za preživetje, v celotni regiji pa se približno 55 milijonov ljudi trenutno sooča z neustrezno prehransko varnostjo. K razseljevanju so precej prispevale tudi poplave, zlasti v Sudanu in Južnem Sudanu. Medtem ko so vztrajna nestabilnost in konflikti še poslabšali razmere v regiji, je prišlo tudi do spodbudnih političnih dogodkov: v Etiopiji s podpisom sporazuma o prekinitvi sovražnosti, v Keniji z razmeroma mirnimi splošnimi volitvami in v Sudanu s podpisom okvirnega

sporazuma za oblikovanje prehodne vlade. Sredstva, odobrena za regijo Afriškega roga od začetka skrbniškega sklada EU za Afriko, znašajo 1 810 milijonov EUR.

V severnoafriški regiji je pomanjkanje hrane in energije skupaj z destabilizirajočim učinkom ruske agresije proti Ukrajine ter še vedno oprijemljivimi gospodarskimi in socialnimi posledicami COVID-19, ki so jih še poslabšali vse večji učinki podnebnih sprememb, ustvarilo „mrežo stresa", ki je prizadel države v regiji. Severnoafriške države so države izvora, tranzita in namembne države za migracije. Po osrednjesredozemski poti je leta 2022 v Evropo prispelo več kot 90 000 migrantov in beguncev, ki so večinoma odšli iz Libije in Tunizije, izvirali pa so predvsem iz Egipta, Tunizije in Bangladeša. To pomeni več kot 50-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2021 ter povečanje števila migrantov iz Azije in severne Afrike. Od začetka delovanja skrbniškega sklada EU za Afriko so bila za severnoafriško regijo odobrena skupna sredstva v višini 907,3 milijona EUR.

Proračun in njegovo izvrševanje

V letu 2022 v skladu s koncem pogodbenega obdobja 31. decembra 2021 v nobeni od treh regij skrbniškega sklada EU za Afriko ni bilo novih programov ali proračunskih dopolnitev.

Skupni znesek prevzetih obveznosti za operativne in upravne odhodke od začetka skrbniškega sklada EU za Afriko je znašal 5 056,31 milijona EUR, pri čemer se upošteva skupni znesek prevzetih obveznosti, odštet od sproščenih sredstev.

V letu 2022 je bilo sklenjenih 34 novih pogodb v znesku 3,32 milijona EUR v primerjavi s 112 milijoni EUR v letu 2021, ob upoštevanju neto zneska prevzetih obveznosti in neobstoja sproščenih sredstev. Te pogodbe so bile povezane le z upravnimi dejavnostmi (revizija, ocenjevanje, komuniciranje, spremljanje), saj se operativni programi ali dejavnosti od januarja 2022 ne morejo več financirati.

Plačila so v obdobju poročanja dosegla 442 milijonov EUR, kar je 306 milijonov EUR manj kot leta 2021 (748 milijonov EUR). Plačila so v letu 2022 nižja, ker se je za več projektov izteklo obdobje izvajanja; to je v skladu s trendi iz letne napovedi.

Leta 2022 je skupno izvrševanje proračuna v smislu razpoložljivih odobritev za prevzem obveznosti, uporabljenih za prevzem obveznosti, doseglo 99 % (vključno z izterjavami in sproščenimi sredstvi).

Pandemija COVID-19 je v letu 2022 še naprej vplivala na države, ki prejemajo podporo od skrbniškega sklada EU za Afriko, vendar ne tako močno kot leta 2021. Financiranje, preusmerjeno v letih 2021 in 2020, da bi se zagotovil potreben odziv na pandemijo, se je še naprej uporabljalo za odpravljanje negativnih gospodarskih in socialnih posledic COVID-19, vključno s preventivnimi dejavnostmi ali socialno-ekonomskimi blažitvenimi ukrepi.

Od začetka ruske agresije proti Ukrajini se svetovne cene hrane in surovin hitro zvišujejo, kar je resno prizadelo afriške države. Za večino afriških držav, ki so močno odvisne od uvoza hrane in goriva, naraščajoče svetovne cene primarnih proizvodov kritično vplivajo na nacionalne proračune ter domače cene hrane in energije ter potrošniške cene. Gospodarska inflacija je na primer vplivala na izvajanje projektov skrbniškega sklada EU, saj je zmanjšala kupno moč partnerjev in upravičencev, kar je pomembno vplivalo na intervencije, ki zagotavljajo socialne transferje (v naravi ali denarne).

Učinek dejavnosti v računovodskih izkazih

V računovodskih izkazih je učinek navedenih dejavnosti najbolj očiten na področju:

- **predhodnega financiranja**: zmanjšanje za 173 980 000 EUR, ker je bil obračun predhodnega financiranja z odhodki, nastalimi za projekte v teku ali končane projekte, višji od zneskov novega predhodnega financiranja, ki izhajajo iz novih pogodb, podpisanih leta 2022: v letu 2022 je bilo podpisanih le 30 pogodb v zvezi z upravnimi dejavnostmi (revizija, ocenjevanje, komuniciranje in spremljanje) v višini 2,69 milijona EUR;

- **finančnih obveznosti**: zmanjšanje za 190 739 000 EUR, zlasti ker denarni prispevki v letu niso zadoščali za pokritje neto stroškov, dodeljenih donatorjem. To je povzročilo zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov;

- **odhodkov iz poslovanja**: zmanjšanje za 265 746 000 EUR zaradi likvidacije skrbniškega sklada. Leto 2022 je bilo prvo leto po koncu obdobja sklepanja pogodb, zaradi česar se je zmanjšalo število odprtih pogodb, s tem pa tudi odhodki.

BILANCA STANJA

v tisočih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2022	31. 12. 2021
NEKRATKOROČNA SREDSTVA			
Finančna sredstva	*2.1*	*1 943*	*–*
Predhodno financiranje	*2.2*	*14 927*	*55 305*
		16 870	**55 305**
KRATKOROČNA SREDSTVA			
Predhodno financiranje	*2.2*	*304 055*	*437 657*
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	*2.3*	*35 914*	*45 339*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	*2.4*	*157 587*	*179 759*
		497 556	**662 755**
SREDSTVA SKUPAJ		**514 426**	**718 061**
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Finančne obveznosti	*2.5*	*(334 791)*	*(525 530)*
		(334 791)	**(525 530)**
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Obveznosti iz poslovanja	*2.6*	*(30 975)*	*(53 143)*
Vnaprej vračunani stroški	*2.7*	*(148 660)*	*(139 388)*
		(179 635)	**(192 531)**
OBVEZNOSTI SKUPAJ		**(514 426)**	**(718 061)**
ČISTA SREDSTVA		**–**	**–**

IZKAZ FINANČNEGA USPEHA

v tisočih EUR

	Pojasnilo	2022	2021
PRIHODKI			
Prihodki iz nemenjalnih poslov			
Prihodki iz donacij	*3.1*	*605 739*	*871 456*
Izterjava odhodkov	*3.2*	*754*	*16*
		606 493	**871 472**
Prihodki iz menjalnih poslov			
Finančni prihodki	*3.3*	*251*	*131*
Drugi prihodki iz menjalnih poslov	*3.4*	*18 902*	*16 340*
		19 152	**16 471**
Prihodki skupaj		**625 645**	**887 943**
ODHODKI			
Odhodki iz poslovanja	*3.5*	*(590 545)*	*(856 291)*
Stroški financiranja	*3.6*	*(643)*	*(550)*
Drugi odhodki	*3.7*	*(34 457)*	*(31 103)*
Odhodki skupaj		**(625 645)**	**(887 943)**
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO		**–**	**–**

IZKAZ DENARNIH TOKOV

v tisočih EUR

	2022	2021
Poslovni izid za zadevno leto	*–*	*–*
Poslovanje		
(Povečanje)/zmanjšanje predhodnega financiranja	*173 980*	*159 078*
(Povečanje)/zmanjšanje menjalnih terjatev in izterljivih zneskov iz naslova nemenjalnih poslov	*9 425*	*(38 992)*
Povečanje/(zmanjšanje) finančnih obveznosti	*(190 739)*	*(20 849)*
Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz poslovanja	*(22 168)*	*7 765*
Povečanje/(zmanjšanje) vnaprej vračunanih stroškov	*9 272*	*14 786*
Naložbene dejavnosti		
(Povečanje)/zmanjšanje neizvedenih finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja	*(1 943)*	*–*
ČISTI DENARNI TOK	**(22 172)**	**121 788**
Čisto povečanje/(zmanjšanje) denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	*(22 172)*	*121 788*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	*179 759*	*57 971*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu leta	*157 587*	*179 759*

KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI ERS IN SKRBNIŠKIH SKLADOV EU

Zaradi zaokroževanja na milijon eurov se lahko zdi, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v razpredelnicah ne izidejo.

KONSOLIDIRANA BILANCA STANJA

v milijonih EUR

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
NEKRATKOROČNA SREDSTVA		
Finančna sredstva	*69*	*39*
Predhodno financiranje	*503*	*726*
Menjalne terjatve	*7*	*4*
	580	**770**
KRATKOROČNA SREDSTVA		
Finančna sredstva	*3*	*–*
Predhodno financiranje	*1 711*	*1 902*
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	*66*	*85*
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	*1 189*	*1 177*
	2 970	**3 164**
SREDSTVA SKUPAJ	**3 550**	**3 934**
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI		
Finančne obveznosti	*(101)*	*(154)*
	(101)	**(154)**
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		
Obveznosti iz poslovanja	*(462)*	*(557)*
Pasivne časovne razmejitve	*(1 282)*	*(1 162)*
	(1 744)	**(1 719)**
OBVEZNOSTI SKUPAJ	**(1 845)**	**(1 873)**
ČISTA SREDSTVA	**1 705**	**2 061**
SREDSTVA IN REZERVE		
Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS	*65 100*	*62 643*
Vpoklicani kapital Sklada zaključenih ERS, ki se prenese naprej	*2 252*	*2 252*
Poslovni izid, prenesen iz prejšnjih let	*(62 834)*	*(59 860)*
Poslovni izid za zadevno leto	*(2 813)*	*(2 974)*
ČISTA SREDSTVA	**1 705**	**2 061**

KONSOLIDIRANI IZKAZ FINANČNEGA USPEHA

v milijonih EUR

	2022	2021
PRIHODKI		
Prihodki iz nemenjalnih poslov		
Dejavnosti izterjave	*19*	*27*
Prihodki iz donacij skrbniškim skladom	*169*	*272*
	188	**300**
Prihodki iz menjalnih poslov		
Finančni prihodki	*3*	*(25)*
Drugi prihodki	*96*	*90*
	99	**64**
Prihodki skupaj	**287**	**364**
ODHODKI		
Instrumenti pomoči	*(2 331)*	*(2 218)*
Odhodki, ki so jih izvedli drugi subjekti	*(1)*	*–*
Odhodki, ki so jih izvedli skrbniški skladi	*(611)*	*(902)*
Odhodki za sofinanciranje	*4*	*(19)*
Stroški financiranja	*(7)*	*(21)*
Drugi odhodki	*(155)*	*(178)*
Odhodki skupaj	**(3 100)**	**(3 338)**
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO	**(2 813)**	**(2 974)**

KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV

v milijonih EUR

	2022	2021
Poslovni izid za zadevno leto	*(2 813)*	*(2 974)*
Poslovanje		
Povečanje kapitala – prispevki	*2 458*	*3 657*
(Povečanje)/zmanjšanje prispevkov za skrbniške sklade	*(0)*	*–*
(Povečanje)/zmanjšanje predhodnega financiranja	*414*	*266*
(Povečanje)/zmanjšanje menjalnih terjatev in izterljivih zneskov iz naslova nemenjalnih poslov	*16*	*66*
Povečanje/(zmanjšanje) rezervacij	*1*	*0*
Povečanje/(zmanjšanje) finančnih obveznosti	*(54)*	*(19)*
Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz poslovanja	*(96)*	*(104)*
Povečanje/(zmanjšanje) pasivnih časovnih razmejitev	*120*	*(502)*
Drugo gibanje nedenarnih sredstev	*–*	*–*
Naložbene dejavnosti		
(Povečanje)/zmanjšanje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	*(33)*	*(7)*
ČISTI DENARNI TOK	**12**	**384**
Čisto povečanje/(zmanjšanje) denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	12	384
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	1 177	793
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu leta	1 189	1 177

KONSOLIDIRANI IZKAZ SPREMEMB V ČISTIH SREDSTVIH

v milijonih EUR

	Kapital Sklada – delujoči ERS (A)	Nevpoklicana sredstva – delujoči ERS (B)	Vpoklicani kapital Sklada – delujoči ERS (C) = (A) – (B)	Skupne rezerve (D)	Vpoklicani kapital Sklada zaključenih ERS, ki se prenese naprej (E)	Rezerva, nastala zaradi vrednotenja na pošteno vrednost (F)	Čista sredstva skupaj (C) + (D) + (E)+ (F)
STANJE NA DAN 31. 12. 2020	**73 041**	**14 055**	**58 986**	**(59 854)**	**2 252**	**(5)**	**1 379**
Učinek revidiranih EAR 11	*–*	*–*	*–*	*(5)*		*5*	
STANJE NA DAN 1. 1. 2021	**73 041**	**14 055**	**58 986**	**(59 860)**	**2 252**	**–**	**1 379**
Povečanje kapitala – prispevki	*(43)*	*(3 700)*	*3 657*	*–*	*–*		*3 657*
Poslovni izid za zadevno leto	*–*	*–*	*–*	*(2 974)*	*–*		*(2 974)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**–**	**2 061**
Povečanje kapitala – prispevki	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*				*2 457*
Poslovni izid za zadevno leto			*–*	*(2 813)*			*(2 813)*
STANJE NA DAN 31. 12. 2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**–**	**1 705**

POROČILO ERS O FINANČNEM IZVRŠEVANJU

KAZALO

1. BACKGROUND 77
1.1. Previous EDFs 77
1.2. 10th and 11th EDF 78
2. FINANCIAL IMPLEMENTATION 79
2.1. Financial outturn 79
2.2. Revenue 83
2.3. Operational Expenditure and specific programmes 84
3. GLOSSARY 90

1. OZADJE

Evropski razvojni sklad (ERS), ki je začel delovati leta 1959, je glavni instrument zagotavljanja pomoči EU za razvojno sodelovanje afriškim, karibskim in pacifiškim državam (države AKP) ter čezmorskim državam in ozemljem (ČDO). Njegov glavni cilj je zmanjšanje in v končni fazi izkoreninjenje revščine.

ERS je bil ustanovljen z notranjim sporazumom predstavnikov držav članic, upravlja pa ga poseben odbor. Sredstva ERS so ad hoc prispevki držav članic EU, ki odločajo o skupnem znesku, ki bo dodeljen skladu (v petletnem obdobju). Poleg teh prispevkov lahko države članice sklenejo tudi sporazume o sofinanciranju ali vplačajo prostovoljne finančne prispevke v ERS. Evropska komisija je odgovorna za finančno izvrševanje dejavnosti, ki se izvajajo s sredstvi ERS, Evropska investicijska banka upravlja Sklad za spodbujanje naložb.

ERS je sklad, ki deluje po načelu večletnosti. Vsak ERS je sklenjen za približno pet let in ga ureja posebna finančna uredba, ki zahteva pripravo računovodskih izkazov za vsak posamezen ERS. V skladu z navedenim se računovodski izkazi pripravljajo za vsak ERS posebej v zvezi z delom, ki ga upravlja Komisija.

Notranji sporazum o ustanovitvi zadnjega ERS, tj. 11. ERS (2014–2020), je začel veljati 1. marca 2015. Od leta 2021 je sodelovanje z državami AKP vključeno v Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI). Vendar se bodo že začeti projekti, ki se financirajo v okviru ERS, še naprej izvajali skladno s pravnimi podlagami posameznih ERS.

To poročilo je pripravljeno v skladu s členom 39 finančne uredbe za 11. ERS[10]. Zagotavlja informacije o prihodkih in odhodkih ERS s poudarkom na pomembnih dogodkih, ki so močno vplivali na finančno izvajanje v letu 2020.

Glede na to, da ni nobenih tekočih dejavnosti v okviru prejšnjih ERS[11], so v to poročilo vključeni le podatki za 10. in 11. ERS.

1.1. Prejšnji ERS

6. in 7. ERS

6. ERS je bil zaključen leta 2006, 7. ERS pa leta 2008. Leta 2019 je Komisija zaključila preostale nezaključene posle v zvezi s projekti 8. ERS.

V skladu s členom 1(2)(b) Notranjega sporazuma za 9. ERS so bili sredstva in sproščene obveznosti prejšnjih ERS prerazporejeni v 9. ERS.

8. in 9. ERS

Leto 2021 je zaznamoval finančni in operativni zaključek 8. ERS, katerega skupni odhodki so znašali 10 374 milijonov EUR. Komisija je državam članicam naznanila zaključek 8. ERS v sporočilu, ki je bilo predloženo Svetu oktobra 2021.

Vse dejavnosti 8. ERS so bile zaključene, opravljena so bila vsa preverjanja in kontrole, v zaključnem računu ERS pa so zaključene vse pogodbe in sklepi o financiranju. Vsi nalogi za izterjavo, ki so bili po operativnem zaključku še vedno odprti, so bili unovčeni ali opuščeni, razen desetih nalogov za izterjavo (vključno s šestimi sodnimi postopki, ki jih spremlja pravna služba). V skladu z Odločbo Komisije C(2003) 19044 je bilo teh deset nalogov za izterjavo prenesenih na 9. ERS.

Zaključek 9. ERS dobro napreduje. Še vedno je odprtih 19 pogodb, od katerih jih je 12 povezanih z ukrepi v Južnem Sudanu (Sklep Sveta 2011/315/EU). O teh se je odločalo po samoderogacijski klavzuli v okviru 9. ERS in bi se morali zaključiti do leta 2024.

[10] UREDBA SVETA (EU) 2018/1877.

[11] Razen dejavnosti v Južnem Sudanu.

Komisija je med letoma 2015 in 2022 izvedla tri vračila sredstev 8./9. ERS v skupnem znesku 1 868,6 milijona EUR[12]. Preostali znesek v višini 43 milijonov EUR je bil povrnjen januarja 2023 v okviru plačila prvega obroka prispevkov držav članic v ERS.

1.2. 10. in 11. ERS

Sporazum o partnerstvu AKP-ES so 23. junija 2000 v Cotonouju podpisale države članice Evropske skupnosti ter afriške, karibske in pacifiške države (države AKP). Veljati je začel 1. aprila 2003 (ustanovitev 9. ERS). Sporazum iz Cotonouja je bil spremenjen dvakrat, in sicer prvič s sporazumom, podpisanim v Luxembourgu 25. junija 2005 (ustanovitev 10. ERS), drugič pa s sporazumom, podpisanim v Ouagadougouju 22. junija 2010 (ustanovitev 11. ERS).

Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj (ČDO) Evropski uniji (2001/822/ES), ki ga je 27. novembra 2001 sprejel Svet EU, je začel veljati 2. decembra 2001. Ta sklep je bil spremenjen 19. marca 2007 (Sklep 2007/249/ES).

Notranji sporazum o financiranju pomoči Skupnosti v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s spremenjenim Sporazumom iz Cotonouja, ki so ga sprejeli predstavniki vlad držav članic Evropske skupnosti avgusta 2013, je začel veljati marca 2015.

V okviru Sporazuma iz Cotonouja je za drugo obdobje (2008–2013) skupni proračun 10. ERS znašal 22 682 milijonov EUR. Od tega zneska je bilo:

- 21 966 milijonov EUR dodeljenih državam AKP;
- 286 milijonov EUR dodeljenih ČDO in
- 430 milijonov EUR dodeljenih Komisiji kot odhodki za podporo načrtovanju in izvrševanju ERS.

Znesek, dodeljen državam AKP, je razdeljen tako:

- 17 766 milijonov EUR za nacionalne in regionalne okvirne programe;
- 2 700 milijonov EUR za sodelovanje med državami AKP in znotrajregijsko sodelovanje ter
- 1 500 milijonov EUR za investicijske instrumente.

Zlasti je povečan delež proračuna namenjen regionalnim programom, s čimer se poudarja pomen regionalnega gospodarskega povezovanja kot osnovnega okvira za nacionalni in lokalni razvoj. Novost v 10. ERS je bilo oblikovanje „zneskov za spodbudo" za vsako državo.

V skladu s Sporazumom iz Cotonouja se tretje obdobje (2014–2020) pomoči Skupnosti državam AKP in ČDO financira iz 11. ERS s sredstvi v višini 30 506 milijonov EUR, od katerih je:

- 29 089 milijonov EUR dodeljenih državam AKP v skladu s členom 1(2)(a) in členom 2(d) Notranjega sporazuma; 27 955 milijonov EUR od tega zneska upravlja Evropska komisija;

- 364,5 milijona EUR dodeljenih ČDO v skladu s členom 1(2)(a) in členom 3(1) Notranjega sporazuma; 359,5 milijona EUR od tega zneska upravlja Evropska komisija; ter

- 1 052,5 milijona EUR dodeljenih Komisiji za financiranje stroškov, nastalih pri načrtovanju programov za sredstva 11. ERS in njihovem izvrševanju v skladu s členom 1(2)(a) Notranjega sporazuma.

[12] 1,402,57 milijona v okviru premostitvenega sklada (Sklep Sveta 2015/0246), 200 milijonov (Sklep Sveta 2017/1206), 223 milijonov (Sklep Sveta 2020/1708) in 43 milijonov (Sklep Sveta 2021/1941).

2. FINANČNO IZVRŠEVANJE

2.1. FINANČNI IZID

GIBANJE ODOBRITEV 10. ERS

10. ERS
GIBANJE ODOBRITEV: 31. december 2022
ANALIZA SREDSTEV PO INSTRUMENTIH

(v milijonih EUR)

	INSTRUMENT	ZAČETNA ODOBRITEV	POVEČANJA/ZMANJŠANJA ZDRUŽENIH SREDSTEV NA DAN 31. DECEMBRA 2021	POVEČANJE ALI ZMANJŠANJE SREDSTEV V LETU 2022	Pojasnila	TRENUTNE ODOBRITVE
AKP	*Sofinanciranje*	*0*	*202*			*202*
	Redni prispevki držav članic	*20 896*	*(391)*	*337*		*20 842*
	VMESNI SEŠTEVEK ZA DRŽAVE AKP	20 896	(189)	337		21 044
ČDO	*Redni prispevki držav članic*	*0*	*240*	*(0)*		*240*
	VMESNI SEŠTEVEK ZA ČDO	0	240	(0)		240
	10. ERS SKUPAJ	20 896	51	337		21 284

GIBANJE ODOBRITEV 11. ERS

11. ERS
GIBANJE ODOBRITEV: 31. december 2022
ANALIZA SREDSTEV PO INSTRUMENTIH

(v milijonih EUR)

	INSTRUMENT	ZAČETNA ODOBRITEV	POVEČANJA/ZMANJŠANJA ZDRUŽENIH SREDSTEV NA DAN 31. DECEMBRA 2021	POVEČANJE ALI ZMANJŠANJE SREDSTEV V LETU 2022	Pojasnila	TRENUTNE ODOBRITVE
AKP	*Sofinanciranje*	*0*	*88*	*2*		*89*
	Notranji sporazumi EK o ravni storitve	*0*	*1*			*1*
	Redni prispevki držav članic	*29 008*	*308*	*(602)*		*28 713*
	VMESNI SEŠTEVEK ZA DRŽAVE AKP	29 008	395			28 804
ČDO	*Sofinanciranje*	*0*	*0*			*0*
	Notranji sporazumi EK o ravni storitve	*0*	*0*			*0*
	Redni prispevki držav članic	*0*	*352*	*1*		*353*
	VMESNI SEŠTEVEK ZA ČDO	0	352			353
	11. ERS SKUPAJ	29 008	870	(721)		29 157

GIBANJE PREVZETIH OBVEZNOSTI, DODELJENIH SREDSTEV IN PLAČIL ZA 10. ERS

ZBIRNI RAČUNOVODSKI IZKAZI ERS NA DAN 31. DECEMBRA 2022
VRSTA POMOČI
DRŽAVE AKP + ČDO – 10. ERS

(v milijonih EUR)

		SREDSTVA	SKLEPI			DODELJENA SREDSTVA			PLAČILA		
			KUMULATIVNO	LETNO	v %	KUMULATIVNO	LETNO	v %	KUMULATIVNO	LETNO	v %
		(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
AKP	Redni prispevki držav članic										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	12 370	12 325	(67)	100 %	12 283	(50)	100 %	12 162	19	99 %
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA B – NACIONALNE DODELITVE	1 966	1 965	(6)	100 %	1 961	(3)	100 %	1 959	(0)	100 %
	VMESNI SEŠTEVEK: PREHRANSKA VARNOST	343	484	484	141 %	316	316	65 %	232	232	73 %
	VMESNI SEŠTEVEK: STROŠKI IZVRŠEVANJA IN PRIHODKI OD OBRESTI	527	526		100 %	526		100 %	522		99 %
	VMESNI SEŠTEVEK: DODELITVE ZA SODELOVANJE ZNOTRAJ DRŽAV AKP	3 628	3 618	(37)	100 %	3 549	(3)	98 %	3 323	84	94 %
	VMESNI SEŠTEVEK: REGIONALNE DODELITVE	1 960	1 810	(15)	92 %	1 778	(16)	98 %	1 694	2	95 %
	Sofinanciranje										
	Dodelitve										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	185	178	(1)	96 %	175	(2)	98 %	172	8	98 %
	VMESNI SEŠTEVEK: STROŠKI IZVRŠEVANJA IN PRIHODKI OD OBRESTI	5	5		111 %	5		100 %	4	1	78 %
	VMESNI SEŠTEVEK: DODELITVE ZA SODELOVANJE ZNOTRAJ DRŽAV AKP	12	11		91 %	11		100 %	11		100 %
	Rezerva (uporaba pod posebnimi pogoji)										
	VMESNI SEŠTEVEK: REZERVA 10. ERS (UPORABA POD POSEBNIMI POGOJI)	137									
ČDO	Redni prispevki držav članic										
	Dodelitve										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	186	186	(1)	100 %	183	0	99 %	170	1	93 %
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA B – NACIONALNE DODELITVE	14	14	(0)	100 %	14		100 %	14		100 %
	VMESNI SEŠTEVEK: STROŠKI IZVRŠEVANJA IN PRIHODKI OD OBRESTI	5	5		100 %	5		100 %	5		100 %
	VMESNI SEŠTEVEK: REGIONALNE DODELITVE	34	34		100 %	34		99 %	34	0	100 %
	Rezerva (uporaba pod posebnimi pogoji)										
	VMESNI SEŠTEVEK: REZERVA 10. ERS (UPORABA POD POSEBNIMI POGOJI)	17									
	SKUPAJ: DRŽAVE AKP + ČDO (VKLJUČNO Z REZERVAMI) (A + B)	21 389	21 162	356	99 %	20 841	241	98 %	20 302	347	97 %

GIBANJE PREVZETIH OBVEZNOSTI, DODELJENIH SREDSTEV IN PLAČIL ZA 11. ERS

ZBIRNI RAČUNOVODSKI IZKAZI ERS NA DAN 31. DECEMBRA 2022
VRSTA POMOČI
DRŽAVE AKP + ČDO – 11. ERS

(v milijonih EUR)

		SREDSTVA	SKLEPI			DODELJENA SREDSTVA			PLAČILA		
			KUMULATIVNO	LETNO	v %	KUMULATIVNO	LETNO	v %	KUMULATIVNO	LETNO	v %
		(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
AKP	Redni prispevki držav članic										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	15 449	15 421	(110)	100 %	14 413	391	93 %	11 062	1 086	77 %
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA B – NACIONALNE DODELITVE	1 060	1 060	(3)	100 %	1 039	22	98 %	980	115	94 %
	VMESNI SEŠTEVEK: PREMOSTITVENI SKLAD	0									
	VMESNI SEŠTEVEK: PREHRANSKA VARNOST	112	112	112	100 %	21	21	19 %	3	3	15 %
	VMESNI SEŠTEVEK: STROŠKI IZVRŠEVANJA IN PRIHODKI OD OBRESTI	1 067	1 067	(3)	100 %	1 063	(0)	100 %	910	54	86 %
	VMESNI SEŠTEVEK: DODELITVE ZA SODELOVANJE ZNOTRAJ DRŽAV AKP	4 009	3 907	(1)	97 %	3 822	120	98 %	3 186	218	83 %
	VMESNI SEŠTEVEK: REGIONALNE DODELITVE	7 293	7 286	(14)	100 %	7 047	56	97 %	5 452	526	77 %
	Sofinanciranje										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	46	46		100 %	45	(0)	98 %	26	8	59 %
	VMESNI SEŠTEVEK: STROŠKI IZVRŠEVANJA IN PRIHODKI OD OBRESTI	4	4		100 %	4		100 %	0		10 %
	VMESNI SEŠTEVEK: DODELITVE ZA SODELOVANJE ZNOTRAJ DRŽAV AKP	33	33		100 %	33		100 %	27	4	83 %
	VMESNI SEŠTEVEK: REGIONALNE DODELITVE	8	6	2	75 %	6	2	100 %	4		67 %
	Rezerva (uporaba pod posebnimi pogoji)										
	VMESNI SEŠTEVEK: REZERVA 11. ERS (UPORABA POD POSEBNIMI POGOJI)	75									
	Notranji sporazumi EK o ravni storitve										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	1	1		52 %	1		100 %	1		100 %
ČDO	Redni prispevki držav članic										
	Dodelitve										
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA A – NACIONALNE DODELITVE	211	211	(1)	100 %	194	(1)	92 %	192	9	99 %
	VMESNI SEŠTEVEK: SREDSTVA B – NACIONALNE DODELITVE	12	12		100 %	12		100 %	12		99 %
	VMESNI SEŠTEVEK: PREMOSTITVENI SKLAD	0									
	VMESNI SEŠTEVEK: STROŠKI IZVRŠEVANJA IN PRIHODKI OD OBRESTI	8	8	(0)	100 %	6		77 %	5	0	84 %
	VMESNI SEŠTEVEK: REGIONALNE DODELITVE	103	102	(0)	100 %	102	0	100 %	52	15	51 %
	Rezerva (uporaba pod posebnimi pogoji)										
	VMESNI SEŠTEVEK: REZERVA 11. ERS (UPORABA POD POSEBNIMI POGOJI)	2									
	SKUPAJ: DRŽAVE AKP + ČDO (VKLJUČNO Z REZERVAMI) (A + B)	29.491	29.275	(18)	99 %	27.806	611	95 %	21.912	2.039	79 %

2.2. PRIHODKI

Vrste prihodkov

Glavni prihodek ERS so prispevki držav članic. Evropska komisija in Evropska investicijska banka trikrat letno pozoveta države članice k prispevanju v ERS. Znesek prispevkov, vpoklicanih vsako leto, odraža znesek plačil, ki jih je treba med letom pokriti.

Pregled prispevkov po državah članicah

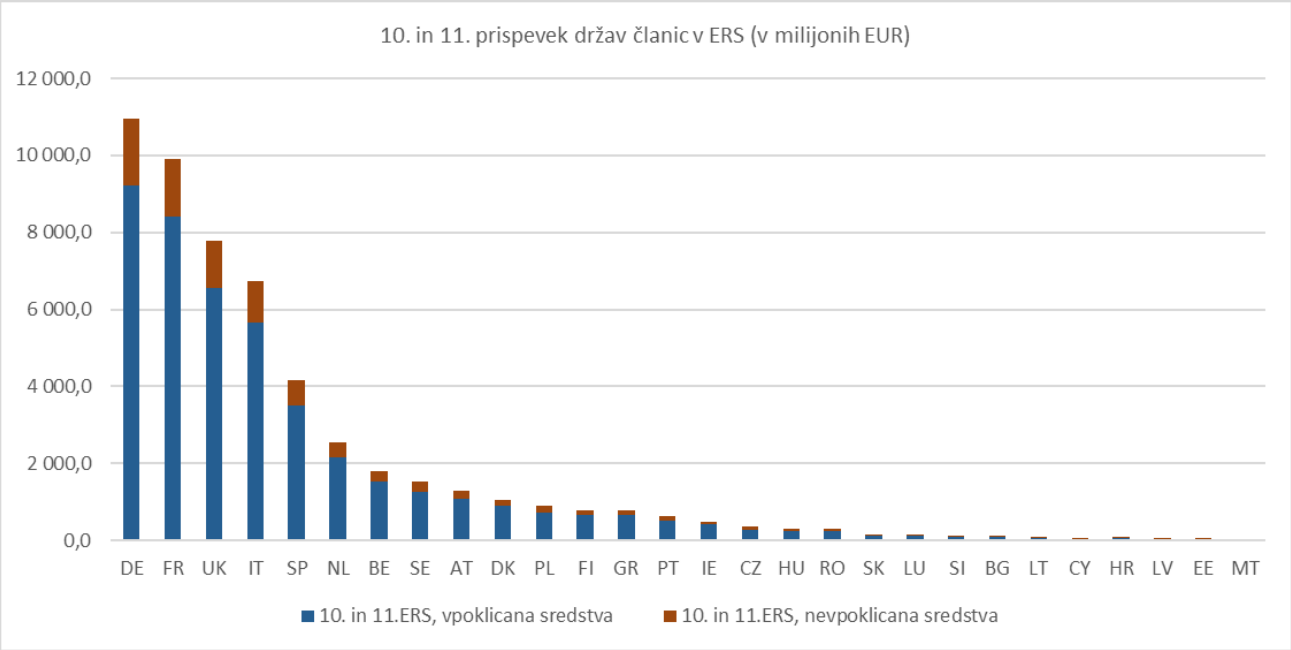

2.3. Odhodki iz poslovanja in posebni programi

Vrste odhodkov

Znesek, ki je na voljo v okviru večletnega finančnega okvira, je sestavljen iz 3 %, dodeljenih Komisiji kot odhodki za podporo, in 97 %, dodeljenih za izvajanje projektov ERS. Zneski se določijo v vsakem notranjem sporazumu in jih je mogoče povečati s prostovoljnimi prispevki in dohodkom, ki ga ustvarijo dejavnosti.

Razčlenitev zneskov obveznosti, pogodb in plačil po vrstah odhodkov:

	SREDSTVA	SKLEPI			DODELJENA SREDSTVA			PLAČILA		
		KUMULATIVNO	LETNO	v %	KUMULATIVNO	LETNO	v %	KUMULATIVNO	LETNO	v %
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Stroški izvrševanja in prihodki od obresti 10. in 11. ERS	1 630	1 629	11	99,9 %	1 622	13	99,6 %	1 448	57	89,3 %
OPERATIVNO IZVAJANJE (A + B) 10. in 11. ERS	50 442	50 049	338	99,2 %	48 260	853	96,4 %	41 827	2 286	86,7 %
10. IN 11. ERS SKUPAJ: DRŽAVE AKP + ČDO (A + B)	**52 071**	**51 677**	**349**	**99,2 %**	**49 882**	**866**	**96,4 %**	**43 276**	**2 343**	**86,8 %**

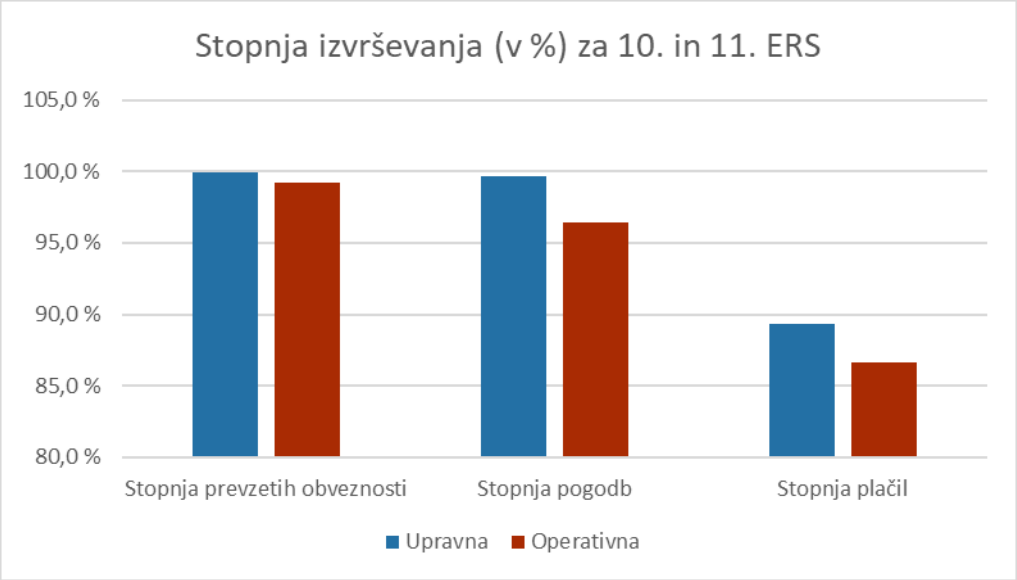

Razčlenitev zneskov obveznosti, pogodb in plačil po regijah in državah

SKUPNI RAČUNI ERS NA DAN 31. DECEMBRA 2022 PO DRŽAVAH V % ODOBRITEV								
10. in 11. ERS		10. in 11. ERS SKUPAJ (v milijonih EUR)						
Kumulativno za leto 2022		Odobritve	Sklepi	v % odobritev	Dodeljena sredstva	v % odobritev	Plačila	v % odobritev
	General / enveloppe administrative/intér	**1 621**	1 615	100 %	1 615	100 %	1 440	89 %
	Réserve / Non réparti par pays	**2 671**	2 553	96 %	2 553	96 %	2 403	90 %
	Vse države AKP	**4 292**	**4 168**	**97 %**	**4 168**	**97 %**	**3 842**	**90 %**
AKP	Angola	**348**	348	100 %	345	99 %	289	83 %
AKP	Benin	**738**	736	100 %	719	97 %	667	90 %
AKP	Bocvana	**129**	129	100 %	127	98 %	123	95 %
AKP	Burkina Faso	**1 306**	1 302	100 %	1 299	99 %	1 249	96 %
AKP	Burundi	**569**	569	100 %	550	97 %	514	90 %
AKP	Kamerun	**521**	521	100 %	507	97 %	461	89 %
AKP	Zelenortski otoki	**146**	146	100 %	146	100 %	144	99 %
AKP	Komori	**79**	79	100 %	76	95 %	67	85 %
AKP	Zahodni Kongo	**163**	163	100 %	159	97 %	107	65 %
AKP	Kongo (Demokratična republika)	**1 422**	1 421	100 %	1 358	96 %	1 162	82 %
AKP	Slonokoščena obala	**706**	705	100 %	701	99 %	663	94 %
AKP	Džibuti	**186**	186	100 %	175	94 %	140	75 %
AKP	Eritreja	**215**	215	100 %	215	100 %	35	16 %
AKP	Etiopija	**1 614**	1 609	100 %	1 585	98 %	1 375	85 %
AKP	Gabon	**33**	33	100 %	32	97 %	29	89 %
AKP	Gambija	**314**	314	100 %	312	99 %	253	81 %
AKP	Gana	**791**	787	99 %	782	99 %	709	90 %
AKP	Gvineja Bissau	**186**	186	100 %	185	100 %	162	87 %
AKP	Gvineja (Conakry)	**503**	503	100 %	495	98 %	426	85 %
AKP	Mavricij	**82**	82	100 %	82	100 %	81	99 %
AKP	Kenija	**871**	867	100 %	856	98 %	696	80 %
AKP	Lesoto	**259**	256	99 %	247	95 %	191	74 %
AKP	Liberija	**489**	489	100 %	443	91 %	422	86 %
AKP	Madagaskar	**788**	788	100 %	732	93 %	518	66 %
AKP	Malavi	**1 025**	1 023	100 %	943	92 %	856	84 %
AKP	Mali	**1 424**	1 423	100 %	1 402	98 %	1 200	84 %
AKP	Mavretanija	**345**	344	100 %	340	99 %	305	88 %
AKP	Mozambik	**1 460**	1 453	100 %	1 266	87 %	1 044	72 %
AKP	Namibija	**189**	188	100 %	177	94 %	166	88 %
AKP	Niger	**1 279**	1 275	100 %	1 257	98 %	1 194	93 %
AKP	Nigerija	**1 141**	1 110	97 %	1 099	96 %	1 008	88 %
AKP	Uganda	**991**	991	100 %	978	99 %	791	80 %
AKP	Srednjeafriška republika	**610**	610	100 %	584	96 %	529	87 %
AKP	Ruanda	**840**	840	100 %	836	100 %	808	96 %
AKP	Sveti Tomaž in Princ	**56**	56	100 %	54	96 %	46	82 %
AKP	Senegal	**666**	666	100 %	660	99 %	606	91 %
AKP	Sejšeli	**23**	23	100 %	23	99 %	22	96 %
AKP	Sierra Leone	**663**	663	100 %	629	95 %	572	86 %
AKP	Somalija	**901**	899	100 %	896	99 %	884	98 %
AKP	Sudan	**298**	298	100 %	298	100 %	298	100 %

	Južni Sudan	**90**	90	100 %	90	100 %	90	100 %
	Esvatini	**128**	126	98 %	114	89 %	100	78 %
	Tanzanija	**1 172**	1 172	100 %	1 114	95 %	993	85 %
	Čad	**936**	936	100 %	880	94 %	756	81 %
	Togo	**378**	378	100 %	375	99 %	351	93 %
	Zambija	**834**	834	100 %	773	93 %	593	71 %
	Zimbabve	**470**	470	100 %	467	99 %	444	94 %
	*** Afriške države skupaj**	**28 377**	**28.304**	**100 %**	**27.379**	**96 %**	**24.139**	**85 %**
	Antigva in Barbuda	**15**	15	100 %	15	100 %	14	93 %
	Barbados	**22**	22	100 %	22	99 %	20	91 %
	Belize	**43**	43	100 %	41	96 %	31	74 %
	Dominika	**41**	41	100 %	41	99 %	40	98 %
	Grenada	**21**	21	100 %	20	99 %	20	97 %
	Francoska Gvajana	**79**	79	100 %	76	97 %	76	97 %
	Haiti	**1 013**	1.012	100 %	891	88 %	754	74 %
	Jamajka	**236**	236	100 %	233	99 %	219	93 %
	Dominikanska republika	**283**	283	100 %	281	99 %	274	97 %
	Sveta Lucija	**32**	32	100 %	32	100 %	29	91 %
	Sveti Krištof in Nevis	**8**	8	100 %	8	99 %	6	72 %
	Sveti Vincencij in Grenadine	**26**	26	100 %	26	99 %	22	83 %
	Surinam	**27**	27	100 %	27	99 %	20	74 %
	Trinidad in Tobago	**29**	29	100 %	28	99 %	22	76 %
	*** Karibske države skupaj**	**1 875**	**1.873**	**100 %**	**1.742**	**93 %**	**1.550**	**83 %**
	Fidži	**49**	49	100 %	48	99 %	46	96 %
	Cookovi otoki	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Salomonovi otoki	**69**	69	100 %	68	99 %	61	89 %
	Kiribati	**42**	42	100 %	42	99 %	30	71 %
	Marshallovi otoki	**17**	17	100 %	17	100 %	14	86 %
	Mikronezija	**23**	23	100 %	22	97 %	11	46 %
	Nauru	**4**	4	100 %	4	99 %	4	98 %
	Niue	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Palav	**5**	5	100 %	4	70 %	4	68 %
	Papua Nova Gvineja	**244**	240	98 %	232	95 %	178	73 %
	Zahodna Samoa	**67**	67	100 %	67	100 %	66	99 %
	Vzhodni Timor	**174**	174	100 %	172	99 %	150	86 %
	Tonga	**28**	28	100 %	28	100 %	28	99 %
	Tuvalu	**13**	13	100 %	13	99 %	13	96 %
	Vanuatu	**55**	55	100 %	52	96 %	46	83 %
	*** Pacifiške države skupaj**	**798**	**794**	**99 %**	**777**	**97 %**	**659**	**83 %**
	Dodelitev znotraj držav AKP	**8 118**	8 005	99 %	7 589	93 %	6 663	82 %
	PALOP	**61**	61	100 %	59	98 %	54	89 %
	Regija južne Afrike FED 10	**137**	137	100 %	137	100 %	134	98 %
	REGIJA OSREDNJE AFRIKE	**573**	570	99 %	538	94 %	389	68 %
	REGIJA VZHODNE IN JUŽNE AFRIKE	**3 109**	3 106	100 %	2 968	95 %	2 213	71 %
	Regija zahodne Afrike	**1 960**	1 957	100 %	1 930	98 %	1 515	77 %
	Karibska regija	**540**	539	100 %	505	94 %	363	67 %
	Pacifiška regija	**327**	323	99 %	285	87 %	196	60 %
	*** Regionalno sodelovanje držav AKP skupaj**	**14 826**	**14 699**	**99 %**	**14 012**	**95 %**	**11 526**	**78 %**
ČDO	**AKP**	**50 168**	**49 837**	**99 %**	**48 078**	**96 %**	**41 716**	**83 %**

	Réserve / Non réparti par par pays/terri	**32**	13	41 %	11	35 %	10	32 %
	Vse ČDO	**32**	**13**	**41 %**	**11**	**35 %**	**10**	**32 %**
	Angvila	**28**	28	100 %	27	99 %	27	99 %
	Falklandski otoki (Malvini)	**10**	10	100 %	10	100 %	10	100 %
	Pitcairn	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Otoki Turks in Caicos	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
	Britanski Deviški otoki	**2**	2	100 %	2	98 %	2	90 %
	Monserat	**33**	33	100 %	33	100 %	33	100 %
	Sveta Helena	**38**	38	100 %	38	100 %	38	100 %
	*** Britanske ČDO skupaj**	**147**	**147**	**100 %**	**146**	**100 %**	**146**	**100 %**
	Nizozemski Antili	**41**	40	99 %	23	57 %	20	49 %
	Nizozemski Antili – Bonaire	**4**	4	100 %	4	98 %	2	56 %
	Nizozemski Antili – Saba	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Nizozemski Antili – Sveti Evstahij	**2**	2	100 %	2	100 %	2	100 %
	Aruba	**21**	21	100 %	21	99 %	19	91 %
	Nizozemski Sveti Martin	**14**	14	100 %	8	55 %	5	33 %
	*** Nizozemske ČDO skupaj**	**86**	**85**	**99 %**	**62**	**72 %**	**52**	**61 %**
	Wallis in Futuna	**39**	39	100 %	37	95 %	27	71 %
	Mayotte	**29**	29	100 %	29	100 %	29	100 %
	Nova Kaledonija	**50**	50	100 %	50	100 %	50	100 %
	Francoska Polinezija	**51**	51	100 %	50	98 %	49	97 %
	Sveta Peter in Mihael	**47**	47	100 %	47	100 %	47	100 %
	*** Francoske ČDO skupaj**	**215**	**215**	**100 %**	**212**	**99 %**	**202**	**94 %**
	Réserve/non réparti par région	**137**	137	100 %	136	99 %	86	63 %
	*** Regionalno sodelovanje ČDO skupaj**	**137**	**137**	**100 %**	**136**	**99 %**	**86**	**63 %**
	ČDO	**617**	**597**	**97 %**	**568**	**92 %**	**497**	**81 %**
SKUPAJ: AKP + ČDO		**50 785**	**50 435**	**99 %**	**48 646**	**96 %**	**42 213**	**83 %**

Razčlenitev kumulativnih zneskov obveznosti, pogodb in plačil po področjih porabe za 11. ERS

Razčlenitev zneskov obveznosti, pogodb in plačil po področjih porabe za 11. ERS (sektorske oznake Odbora za razvojno pomoč)[13]

(v milijonih EUR)

[13] Bruto zneski (tj. brez sprostitev obveznosti in nalogov za izterjavo)

Zneski v stolpcih obveznosti, pogodb in plačil so prikazani z barvnim kontrastom.

Sektor	Prevzete obveznosti	Sklenjene pogodbe	Plačano
Socialna infrastruktura in službe			
110 – Izobraževanje	1 192,46	1 133,56	958,72
120 – Zdravje	2 131,40	2 485,23	2 201,03
130 – Demografska politika in programi ter reproduktivno zdravje	352,44	50,67	30,23
140 – Voda in sanitarna ureditev	788,50	833,83	479,83
150 – Vlada in civilna družba	5 826,12	6 373,64	5 426,96
160 – Druga socialna infrastruktura in službe	996,71	1 377,42	1 301,39
Socialna infrastruktura in službe SKUPAJ	11 287,63	12 254,35	10 398,17
Gospodarska infrastruktura in službe			
210 – Promet in skladiščenje	1 425,48	2 162,30	990,95
220 – Komunikacije	140,96	143,99	101,70
230 – Energetika	2 015,13	1 893,12	1 065,10
240 – Bančne in finančne storitve	82,03	118,10	68,99
250 – Poslovne in druge storitve	343,43	313,63	170,94
Gospodarska infrastruktura in službe SKUPAJ	4 007,01	4 631,15	2 397,68
Proizvodni sektorji			
310 – Kmetijstvo in lov, gozdarstvo in ribištvo	3 252,66	2 886,40	2 074,39
320 – Industrija, mineralni viri in rudarstvo, gradbeništvo	641,59	450,66	224,19
330 – Trgovina in turizem	507,49	416,58	230,57
Proizvodni sektorji SKUPAJ	4 401,74	3 753,65	2 529,15
Večsektorska/medsektorska vprašanja			
410 – Splošno varstvo okolja	989,82	901,85	594,87
430 – Druga večsektorska vprašanja	3 882,47	2 560,60	1 861,88
Večsektorska/medsektorska vprašanja SKUPAJ	4 872,29	3 462,45	2 456,75
Pomoč v blagu in splošna podpora za programe			
510 – Splošna proračunska podpora	3 116,32	3 598,77	2 837,52
520 – Razvojna pomoč v hrani	614,50	389,97	354,32
Pomoč v blagu in splošna podpora za programe SKUPAJ	3 730,82	3 988,75	3 191,84
Ukrepi v zvezi z dolgovi			
600 – Ukrepi v zvezi z dolgovi	183,00	183,00	183,00
Ukrepi v zvezi z dolgovi SKUPAJ	183,00	183,00	183,00
Humanitarna pomoč			
720 – Ukrepanje ob nesreči	746,19	473,49	465,38
730 – Pomoč za rekonstrukcijo in obnovo	137,83	64,96	35,79
740 – Pripravljenost na nesreče	72,79	126,50	84,60
Humanitarna pomoč SKUPAJ	956,81	664,95	585,77
Upravni stroški donatorjev / nedodeljeni / neopredeljeni			
910 – Upravni stroški donatorjev	982,02	967,20	820,72
998 – Nedodeljeno/neopredeljeno	183,74	41,41	29,70
Ni na voljo	260,50	5,98	2,02
Upravni stroški donatorjev / nedodeljeni / neopredeljeni SKUPAJ	1 426,26	1 014,59	852,44
SKUPNI ZNESEK ZA 11. ERS	**30 865,56**	**29 952,88**	**22 594,80**

Razčlenitev kumulativnih zneskov obveznosti, pogodb in plačil po področjih porabe za 11. ERS

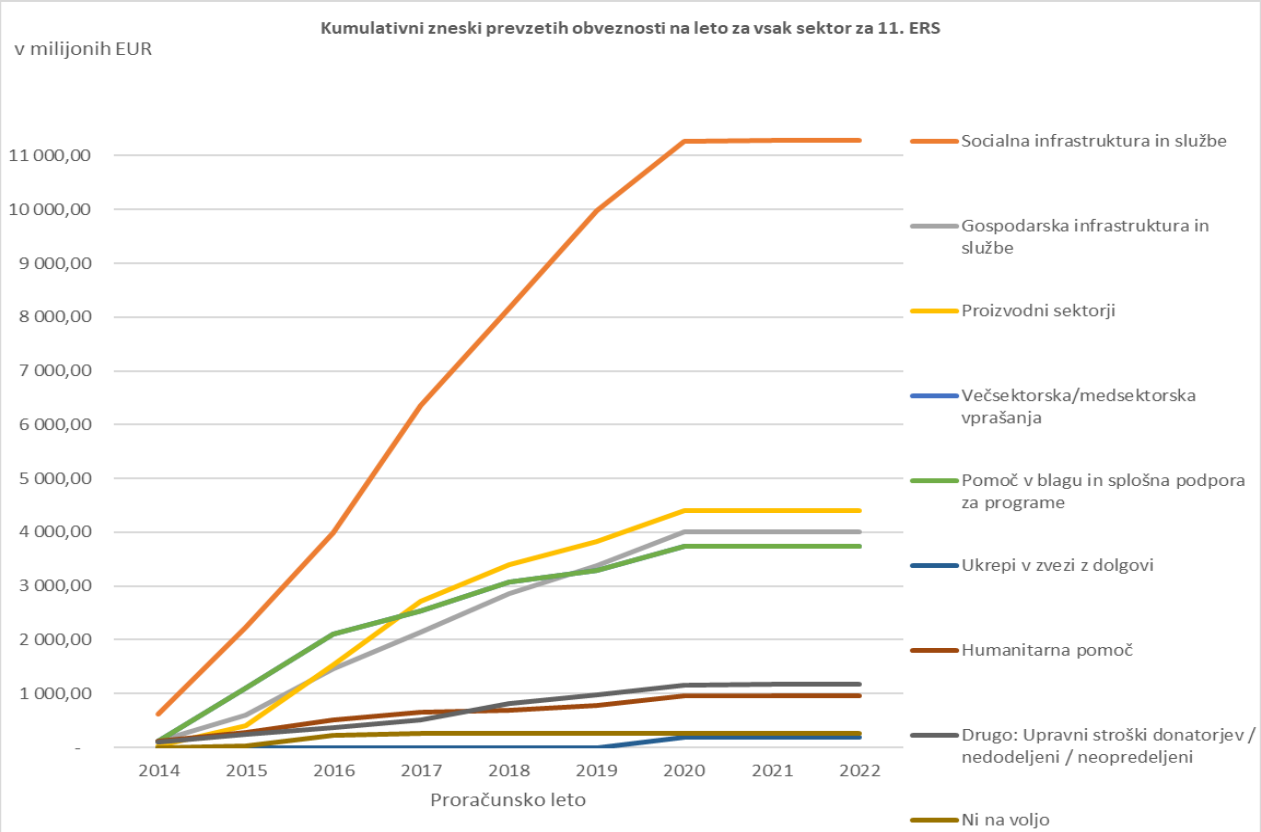

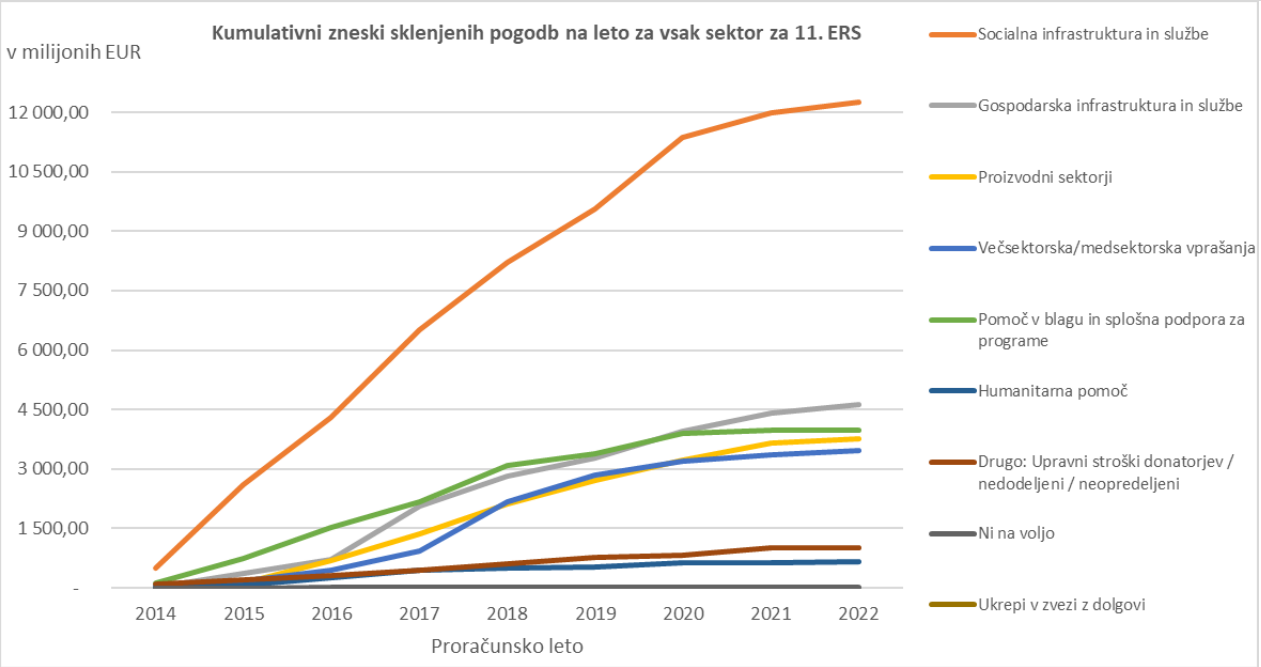

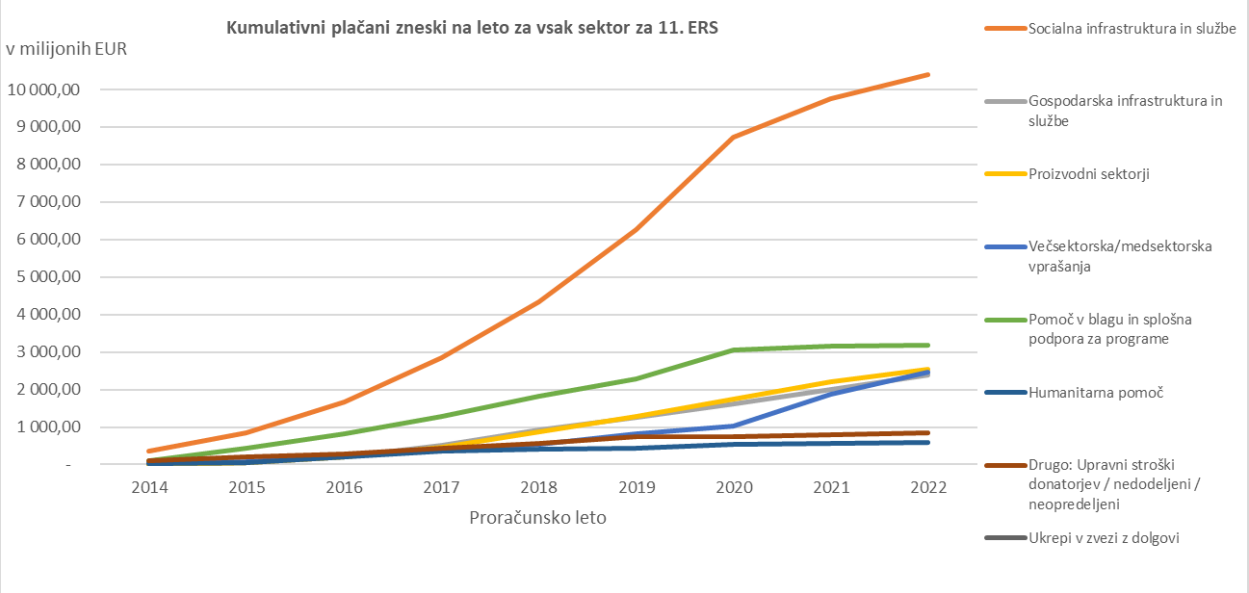
Kumulativni plačani zneski na leto za vsak sektor za 11. ERS
v milijonih EUR
10 000,00
9 000,00
8 000,00
7 000,00
6 000,00
5 000,00
4 000,00
3 000,00
2 000,00
1 000,00
-
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Proračunsko leto
Socialna infrastruktura in službe
Gospodarska infrastruktura in službe
Proizvodni sektorji
Večsektorska/medsektorska vprašanja
Pomoč v blagu in splošna podpora za programe
Humanitarna pomoč
Drugo: Upravni stroški donatorjev / nedodeljeni / neopredeljeni
Ukrepi v zvezi z dolgovi

3. GLOSAR

Upravne odobritve

Odobritve za pokritje stroškov poslovanja subjektov (osebje, zgradbe, pisarniška oprema).

Sprejeti proračun

Predlog proračuna postane sprejeti proračun, ko ga odobri proračunski organ.

Sprememba proračuna

Sklep, sprejet med proračunskim letom, ki omogoča spremembo (povečanje, zmanjšanje, prerazporeditev) določenih vidikov sprejetega proračuna za navedeno leto.

Odobritve

Proračunska sredstva.

V proračunu so predvidene tako obveznosti (pravne zaveze za zagotovitev financiranja) kot plačila (gotovinska ali bančna nakazila upravičencem). Odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil se pogosto razlikujejo, tj. v primeru diferenciranih sredstev, ker so za večletne programe in projekte običajno v celoti prevzete obveznosti v letu, ko je sprejeta odločitev o njih, plačujejo pa se več let na podlagi napredka pri izvajanju teh programov in projektov.

Namenski prejemki

Prejemki, namenjeni financiranju posebnih postavk odhodkov.

Proračunski rezultat

Razlika med prejetimi prihodki in plačanimi zneski, vključno s prilagoditvami zaradi prenosov, preklicev in tečajnih razlik.

Kar zadeva agencije, bo treba ta znesek povrniti organu za financiranje.

Izvrševanje proračuna

Poraba proračuna z odhodki in prihodki.

Proračunska postavka / proračunska vrstica

Prihodki in odhodki so v proračunski strukturi prikazani v skladu z zavezujočo nomenklaturo, ki kaže naravo in namen vsake postavke, kot ju je določil proračunski organ. Posamezne postavke (naslov, poglavje, člen ali vrstica) zagotavljajo uradni opis nomenklature.

Proračunska obveznost

Operacija, s katero odgovorni odredbodajalec rezervira proračunske odobritve, potrebne za kritje poznejših plačil za izpolnitev pravnih obveznosti.

Razveljavitev odobritev

Odobritve, ki ostanejo neporabljene do konca proračunskega leta in jih ni mogoče prenesti, se razveljavijo.

Prenos odobritev

Izjema od načela enoletnosti, v kolikor se lahko odobritve, ki jih ni bilo mogoče porabiti v danem proračunskem letu, pod strogimi pogoji izjemoma prenesejo za uporabo v naslednjem letu.

Odobritve za prevzem obveznosti

Odobritve za prevzem obveznosti pokrivajo celotno vrednost pravnih obveznosti (pogodbe ter sporazume ali sklepe o nepovratnih sredstvih), ki bi bile lahko podpisane v tekočem proračunskem letu.

Sprostitev obveznosti

Operacija, s katero odgovorni odredbodajalec v celoti ali deloma prekliče rezervacijo odobritev, ki je bila predhodno oblikovana s prevzemom proračunske obveznosti.

Diferencirana sredstva

Diferencirana sredstva se uporabljajo za financiranje večletnih operacij; za tekoče proračunsko leto zajemajo skupne stroške pravnih obveznosti, sklenjenih za operacije, ki se izvajajo več kot eno proračunsko leto.

Poslovni izid

Učinek na bilanco stanja odhodkov in prihodkov na osnovi pravil računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka.

Ugotovljene upravičenosti

Pravica do izterjave dohodka od dolžnika, kot je priznana z izdajo naloga za izterjavo.

Tečajna razlika

Razlika, ki je posledica uporabe menjalnih tečajev valute za posle v zvezi z državami zunaj euroobmočja ali prevrednotenja sredstev in obveznosti v tujih valutah na datum računovodskih izkazov.

Odhodki

Izraz, ki se uporablja za opis porabe proračuna iz vseh vrst virov financiranja.

Nepovratna sredstva

Neposredni finančni prispevki iz proračuna za upravičene tretje osebe, vključene v dejavnosti, ki služijo politikam Unije.

Zapadle odobritve

Neporabljene odobritve, ki se ob koncu proračunskega leta razveljavijo. Zapadlost pomeni popolno ali delno razveljavitev dovoljenja za ustvarjanje odhodkov in/ali obveznosti, kot ga predstavljajo odobritve.

Za skupna podjetja (ter Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo), kakor je določeno v njihovih finančnih pravilih, se lahko neporabljene odobritve vnesejo v načrt prihodkov in odhodkov za največ naslednja tri proračunska leta (tako imenovano pravilo „N+3“). Zapadle odobritve za skupna podjetja se torej lahko znova aktivirajo do proračunskega leta „N+3“.

Pravna podlaga / temeljni akt

Pravni akt, ki ga sprejme zakonodajni organ (običajno Svet in Evropski parlament) ter ki določa cilj programa porabe Unije, namen odobritev, pravila za intervencijo, datum izteka veljavnosti in ustrezna finančna pravila, ki bodo služila kot pravna podlaga za izvajanje programa porabe.

Pravna obveznost

Akt, s katerim odredbodajalec prevzame obveznost do tretjih oseb, ki bremeni proračun Unije.

Običajne oblike pravnih obveznosti so pogodbe v primeru javnih naročil ter sporazumi in sklepi o nepovratnih sredstvih.

Nediferencirana sredstva

Sredstva, ki izpolnjujejo letne potrebe in jih je zato treba prevzeti med proračunskim letom. V naslednjem letu se lahko izplačajo samo zneski, ki izpolnjujejo pogoje za samodejni prenos. Nediferencirana sredstva, ki do konca leta niso bila porabljena, tj. za katera so bile prevzete obveznosti, se razveljavijo (razen če Komisija izjemoma dovoli nesamodejni prenos). Nediferencirana sredstva se uporabljajo za upravne odhodke, pri čemer so odobritve za prevzem obveznosti enakovredne odobritvam plačil.

Odobritve za poslovanje

Z odobritvami za poslovanje se financirajo različne politike, predvsem v obliki nepovratnih sredstev ali javnih naročil.

Neporavnane obveznosti

Neporavnane obveznosti (ali RAL glede na iz francoski izraz „reste à liquider“) so opredeljene kot znesek prevzetih obveznosti, ki še niso bile plačane. Izhajajo neposredno iz obstoja večletnih programov in ločevanja med odobritvami za prevzem obveznosti in odobritvami plačil.

Odobritve plačil

Odobritve plačil zajemajo odhodke, ki jih je treba plačati v tekočem letu in izhajajo iz pravnih obveznosti, prevzetih v tekočem letu in/ali predhodnih letih.

RAL (reste à liquider)

Znesek, ki ga je treba plačati za proračunsko obveznost v danem trenutku. Glej neporavnane obveznosti.

Presežek

Pozitivna razlika med prihodki in odhodki, ki jo je treba vrniti organu za financiranje. Glej proračunski rezultat.

Prerazporeditev med proračunskimi vrsticami

Prerazporeditve med proračunskimi vrsticami pomenijo premestitev odobritev iz ene proračunske vrstice v drugo med proračunskim letom in so zato izjema od proračunskega načela specifikacije.

LETNO POROČILO O IZVRŠEVANJU – SREDSTVA, KI JIH UPRAVLJA EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA **CA/561/23**

29. marec 2023

SVET DIREKTORJEV

RAČUNOVODSKI IZKAZI

SKLADA ZA SPODBUJANJE NALOŽB

NA DAN 31. DECEMBRA 2022

(1) Izkaz finančnega položaja

(2) Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa

(3) Izkaz sprememb v sredstvih vplačnikov

(4) Izkazi denarnih tokov

(5) Pojasnila k računovodskim izkazom

(6) Poročilo neodvisnega revizorja

ORG.: E ZAUPNO

IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA
na dan 31. decembra 2022
(v tisočih EUR)

	Pojasnila	31. 12. 2022	31. 12. 2021
SREDSTVA			
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	5	1 451 970	1 358 564
Terjatve do vplačnikov	9/17	85 321	85 210
Finančna sredstva zakladnice	10	73 003	–
Izvedeni finančni instrumenti	6	75 852	7
Posojila in predujmi	7	1 849 786	1 986 281
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	8	797 341	697 631
Druga sredstva	11	950	1 086
Sredstva skupaj		**4 334 223**	**4 128 779**
OBVEZNOSTI IN SREDSTVA VPLAČNIKOV			
OBVEZNOSTI			
Izvedeni finančni instrumenti	6	–	18 835
Odloženi prihodki	12	52 417	48 432
Rezervacije za obveznosti iz kreditov	14	16 583	16 602
Obveznosti do tretjih oseb	15	190 927	239 639
Druge obveznosti	16	2 419	2 333
Obveznosti skupaj		**262 346**	**325 841**
SREDSTVA VPLAČNIKOV			
Vpoklicani prispevki držav članic v Sklad	17	3 701 695	3 471 695
Zadržani dobički		370 182	331 243
Sredstva vplačnikov skupaj		**4 071 877**	**3 802 938**
Obveznosti in sredstva vplačnikov skupaj		**4 334 223**	**4 128 779**

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZA LETO, KI SE JE KONČALO 31. DECEMBRA 2022

(v tisočih EUR)

	Pojasnila	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022	Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021
Prihodki od obresti in podobni prihodki*	19	93 786	86 456
Odhodki od obresti in podobni odhodki	19	–5 479	–10 436
Neto obresti in podobni prihodki		**88 307**	**76 020**
Prihodki od opravnin (provizij)	20	511	2 219
Odhodki od opravnin (provizij)	20	–761	–175
Neto prihodki od opravnin (provizij)		**–250**	**2 044**
Sprememba poštene vrednosti pri izvedenih finančnih instrumentih		94 680	–51 770
Neto rezultat pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom	21	24 432	123 627
Neto rezultat pri posojilih in predujmih, merjen po PVIPI	7	–3 080	3 568
Neto rezultat v tujih valutah		–140 104	33 676
Neto poslovni izid iz finančnih poslov		**–24 072**	**109 101**
Spremembe v oslabitvah posojil in predujmov brez razveljavitve oslabitev	7	8 562	42 974
Spremembe rezervacij za jamstva, brez razveljavitve oslabitev	13	–	851
Spremembe rezervacij za obveznosti iz kreditov, brez razveljavitve oslabitev	14	20	16 616
Splošni upravni odhodki	22	–33 628	–53 136
Dobiček zadevnega leta		**38 939**	**194 470**
Celotni vseobsegajoči dobiček za zadevno leto skupaj		**38 939**	**194 470**

* Za leto, ki se je končalo 31. decembra 2022, obresti in podobni prihodki vključujejo 85,8 milijona EUR (2021: 77,5 milijona EUR), izračunanih za sredstva po odplačni vrednosti na podlagi metode efektivnih obresti.

IZKAZ SPREMEMB V SREDSTVIH VPLAČNIKOV ZA LETO, KI SE JE KONČALO 31. DECEMBRA 2022

(v tisočih EUR)

		Vpoklicani prispevek	Zadržani dobički	Skupaj
Na dan sobota, 1. januar 2022	**Pojasnila**	**3 471 695**	**331 243**	**3 802 938**
Prispevki držav članic, vpoklicani med letom	17	230 000	–	230 000
Dobiček leta 2022		–	38 939	38 939
Spremembe v sredstvih vplačnikov		**230 000**	**38 939**	**268 939**
Na dan 31. decembra 2022		**3 701 695**	**370 182**	**4 071 877**

		Vpoklicani prispevek	Zadržani dobički	Skupaj
Na dan 1. januarja 2021		**3 221 695**	**136 773**	**3 358 468**
Prispevki držav članic, vpoklicani med letom	17	250 000	–	250 000
Dobiček leta 2021		–	194 470	194 470
Spremembe v sredstvih vplačnikov		**250 000**	**194 470**	**444 470**
Na dan 31. decembra 2021		**3 471 695**	**331 243**	**3 802 938**

IZKAZ DENARNIH TOKOV
ZA LETO, KI SE JE KONČALO 31. DECEMBRA 2022

(v tisočih EUR)

	Pojasnila	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022	Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021
POSLOVANJE			
Dobiček zadevnega leta		38 939	194 470
Prilagoditve za:			
Neto rezultat pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom po pošteni vrednosti	8	–9 271	–130 991
Spremembe v oslabitvah posojil in predujmov brez razveljavitve oslabitev	7	–8 562	–42 974
Neto rezultat pri posojilih in predujmih, merjen po PVIPI	7	3 080	–3 568
Spremembo natečenih obresti od posojil in predujmov in njihove odplačne vrednosti		2 291	6 462
Neto spremembo rezervacij za jamstva, brez razveljavitve oslabitev	13	–	–851
Neto spremembo rezervacij za obveznosti iz kreditov, brez razveljavitve oslabitev		–19	–16 550
Spremembe poštene vrednosti pri izvedenih finančnih instrumentih		–94 680	51 770
Spremembo natečenih obresti od finančnih sredstev zakladnice in njihove odplačne vrednosti	10	321	–1 271
Spremembo odloženih prihodkov		3 985	18 700
Učinek sprememb deviznih tečajev na posojila	7	–53 747	–84 893
Učinek sprememb deviznih tečajev na delnice in druge vrednostne papirje s spremenljivim donosom	8	–25 463	–27 230
Učinek sprememb deviznih tečajev na denarna sredstva		–12 006	–9 875
Izguba iz poslovanja pred spremembami v sredstvih in obveznostih iz poslovanja		**–155 132**	**–46 801**
Črpana posojila	7	–260 493	–515 212
Povračila posojil	7	458 381	339 944
Sprememba natečenih obresti od denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	5	1 822	–304
Pridobitev finančnih sredstev zakladnice	10	–920 290	–2 333 691
Dospelosti finančnih sredstev zakladnice	10	847 608	2 684 293
Povečanje v delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom	8	–139 935	–84 224
Neto prihodki od delnic in drugih vrednostnih papirjev s spremenljivim donosom		90 219	77 749
Zmanjšanje drugih sredstev		136	977
Povečanje drugih obveznosti		86	1 113
(Zmanjšanje)/povečanje obveznosti iz poslovanja do Evropske investicijske banke		–58 093	34 598
Neto denarni tokovi iz poslovanja		**–135 691**	**158 442**
FINANCIRANJE			
Prispevki držav članic		238 450	250 444
Zneski, prejeti od držav članic v zvezi s subvencioniranimi obrestnimi merami in tehnično pomočjo		61 450	63 254
Zneski, plačani v imenu držav članic v zvezi s subvencioniranimi obrestnimi merami in tehnično pomočjo		–60 619	–27 337
Neto denarni tok iz financiranja		**239 281**	**286 361**
Neto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		**103 590**	**444 803**
Povzetek izkaza denarnih tokov:			
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku proračunskega leta		**1 359 005**	**924 077**
Neto denarni tokovi iz:			
Poslovanja		–135 691	158 442
Financiranja		239 281	286 361
Učinkov sprememb deviznih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike		–12 006	–9 875
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu proračunskega leta		**1 450 589**	**1 359 005**
Denarna sredstva in njihove ustreznike sestavljajo:			
Gotovina v blagajni	5	328 079	434 064
Vezane vloge (brez natečenih obresti)	5	963 004	672 730
Komercialni zapisi	5	159 506	252 211
		1 450 589	**1 359 005**

Pojasnila k računovodskim izkazom na dan 31. decembra 2022

1 Splošne informacije

Sklad za spodbujanje naložb je bil ustanovljen v okviru Sporazuma iz Cotonouja (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) o sodelovanju in razvojni pomoči, ki je bil sklenjen med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav (v nadaljnjem besedilu: države AKP) ter Evropsko unijo in njenimi državami članicami 23. junija 2000 ter spremenjen 25. junija 2005 in 22. junija 2010.

Sklad za spodbujanje naložb ni ločen pravni subjekt, prispevke v imenu držav članic (v nadaljnjem besedilu: donatorke) pa upravlja Evropska investicijska banka (v nadaljnjem besedilu: EIB ali Banka) v skladu z določili Sporazuma, ki tudi opravlja funkcijo upraviteljice Sklada.

Financiranje na podlagi Sporazuma se zagotavlja iz proračunov držav članic EU. Države članice EU prispevajo zneske, dodeljene za financiranje Sklada za spodbujanje naložb, in nepovratna sredstva za financiranje subvencioniranih obrestnih mer, kot je določeno na podlagi večletnih finančnih okvirov (prvi finančni protokol, ki zajema obdobje 2000–2007 in je znan kot 9. Evropski razvojni sklad (ERS), drugi finančni protokol, ki zajema obdobje 2008–2013 in je znan kot 10. ERS, in tretji finančni protokol, ki zajema obdobje 2014–2020 in je znan kot 11. ERS). EIB je odgovorna za upravljanje:

(iv) Sklada za spodbujanje naložb, tj. obnovljivega sklada tveganega kapitala s sredstvi v višini 3 685,5 milijona EUR, usmerjenega v spodbujanje naložb zasebnega sektorja v državah AKP; od tega je 48,5 milijona EUR dodeljenih čezmorskim državam in ozemljem (v nadaljnjem besedilu: ČDO),

(v) nepovratnih sredstev za financiranje subvencioniranih obrestnih mer v vrednosti največ 1 220,85 milijona EUR za države AKP in največ 8,5 milijona EUR za ČDO. Do 15 % teh subvencij se lahko porabi za financiranje s projekti povezane tehnične pomoči.

EU in države AKP so se dogovorile, da bodo spremenile sklep o prehodnih ukrepih, da bi podaljšale uporabo določb Sporazuma o partnerstvu AKP-EU do 30. junija 2023, do začetka veljavnosti novega sporazuma ali do začasne uporabe novega sporazuma med Unijo in državami AKP, kar nastopi prej (Sklep št. 3/2019 Odbora veleposlanikov AKP-EU o sprejetju prehodnih ukrepov na podlagi člena 95(4) Sporazuma o partnerstvu AKP-EU, ki je bil naknadno spremenjen s Sklepom št. 3/2021 Odbora veleposlanikov AKP-EU z dne 26. novembra 2021 o spremembi in Sklepom št. 970/2022 Odbora veleposlanikov AKP-EU z dne 16. junija 2022).

Uredba (EU) 2021/947 z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, ki je začela veljati 14. junija 2021, zagotavlja primarno pravno podlago za pomoč EU zunaj EU v obdobju 2021–2027 in upravljanje novega institucionalnega mandata Banke za operacije zunaj Evropske unije, vključno z regijo AKP. To zajema vključitev sedanjega zunajproračunskega ERS v proračun EU. Navedena uredba zagotavlja pravno podlago, v skladu s katero bo Komisija prihodnje mandate EU za njeno dejavnost zunaj EU zaupala EIB. Zagotovila bo tudi okvir za zunanje naložbe, da bo lahko Unija sodelovala s partnerskimi institucijami prek nepovratnih sredstev ali jamstev iz proračuna EU.

Svet se je 23. decembra 2020 odločil podaljšati obdobje obveznosti Sklada za spodbujanje naložb v državah AKP za najmanj šest mesecev. V prihodnosti se bodo vračila iz Sklada za spodbujanje naložb v državah AKP uporabila v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, in sicer s kombinacijo namenskega razdelka za zasebni sektor v AKP v okviru Evropskega sklada za trajnostni razvoj (EFSD+) in skrbniškega sklada.

Po podaljšanju obdobja obveznosti Sklada za spodbujanje naložb je Banka v skladu s svojim mandatom potrdila posle do 30. junija 2021 (Sklep Sveta 2020/2233 z dne 23. decembra 2020 o prevzemu obveznosti za sredstva, ki izhajajo iz vračil v okviru Sklada za spodbujanje naložb v državah AKP iz dejavnosti v okviru 9., 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada (UL L 437, 28.12.2020, str. 188)).

Računovodski izkazi so se redno pripravljali, kar pomeni predpostavko, da bo Sklad za spodbujanje naložb zmožen poravnati vse denarne obveznosti iz poslovanja v okviru vseh dejavnosti. Trajanje delovanja Sklada za spodbujanje naložb ni določeno. Notranji sporazum za 11. ERS ostaja veljaven (v skladu s členom 14(3) notranjega sporazuma) tako dolgo, kolikor je potrebno za celotno izvedbo vseh dejavnosti, ki se financirajo v okviru Sporazuma o partnerstvu AKP-EU in Sklepa o pridružitvi čezmorskih držav ter večletnega finančnega okvira.

Ti računovodski izkazi zajemajo obdobje od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2022.

Svet direktorjev je na predlog upravnega odbora 29. marca 2023 sprejel računovodske izkaze in odobril njihovo predložitev v odobritev svetu guvernerjev do 25. aprila 2023.

2 Pomembne računovodske usmeritve

2.2 Podlaga za pripravo – izjava o skladnosti

Računovodski izkazi Sklada za spodbujanje naložb so bili pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kakor jih je sprejela Evropska unija.

2.2 Pomembne računovodske presoje in ocene

Pri pripravi računovodskih izkazov je treba uporabiti računovodske ocene. Prav tako je pri uporabi računovodskih usmeritev Sklada za spodbujanje naložb potrebna presoja uprave Banke. Področja, ki vključujejo višjo stopnjo presoje ali zahtevnosti, ali področja, pri katerih so predpostavke in ocene pomembne za računovodske izkaze, so razkrita v nadaljevanju.

Presoje in ocene se v glavnem uporabljajo na področjih, navedenih v nadaljevanju.

- **Merjenje poštenih vrednosti finančnih instrumentov**

Poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti, s katerimi se trguje na delujočih trgih, temeljijo na kotiranih tržnih cenah ali kotacijah cen borznih posrednikov. Kadar poštenih vrednosti ni mogoče izpeljati iz delujočih trgov, se določijo z različnimi tehnikami vrednotenja, ki vključujejo uporabo matematičnih modelov. Kot vhodni podatki za te modele se po možnosti uporabijo podatki z opazovanega trga, če pa to ni izvedljivo, je potrebna določena stopnja presoje pri določanju poštenih vrednosti. Vrednotenja se kategorizirajo na različne ravni v hierarhiji poštene vrednosti na podlagi podatkov, uporabljenih v tehnikah vrednotenja, ki so opisane in razkrite v pojasnilih 2.4.2 in 4.

- **Izgube zaradi oslabitve posojil in predujmov**

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub zahteva, da vodstvo uporabi pomembne presoje, zlasti oceno znatnega povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja, vključitev informacij glede prihodnosti ter ocene zneska in časovnega razporeda prihodnjih denarnih tokov in vrednosti zavarovanja pri določanju izgub zaradi oslabitve. Te ocene temeljijo na več dejavnikih, ki lahko povzročijo znatne spremembe časa in zneska popravka za kreditne izgube, ki jih je treba pripoznati (pojasnilo 2.4.2). Relevantne predpostavke glede učinkov na oslabitve, ki izhajajo iz splošnega konteksta negotovosti in kopičenja različnih tveganj zaradi ruske invazije na Ukrajino, so podrobno opisane v pojasnilih 2.4.2.2 in 3.2.3.7.

- **Vrednotenje naložb v kapital, ki ne kotirajo na delujočem trgu**

Vrednotenje naložb v kapital, ki ne kotirajo na delujočem trgu, običajno temelji na enem od naslednjih elementov:

- zadnjih tržnih poslih po običajnih tržnih pogojih,
- trenutni pošteni vrednosti drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene značilnosti,
- pričakovanih denarnih tokovih, diskontiranih po veljavni obrestni meri, ki se uporablja za instrumente s podobnimi značilnostmi in tveganji,
- metodi prilagojenih neto sredstev ali
- drugih modelih vrednotenja.

Ugotavljanje denarnih tokov in dejavnikov diskontiranja za naložbe v kapital, ki ne kotirajo na delujočem trgu, v pomembni meri temelji na oceni. Tehnike vrednotenja Sklada za spodbujanje naložb se redno prilagajajo, njihova veljavnost pa se preskuša na podlagi cene opazovanih trenutnih tržnih poslov z istim instrumentom ali drugih razpoložljivih podatkov opazovanega trga.

- **Konsolidacija subjektov, v katerih ima Sklad za spodbujanje naložb delež**

Pomembne presoje EIB so pokazale, da Sklad ne nadzoruje nobenega subjekta, v katerem ima delež. To je posledica dejstva, da je v vseh takih subjektih splošni partner ali upravitelj skladov ali upravni odbor izključno odgovoren za upravljanje in nadzor dejavnosti in zadev partnerstva ter ima pooblastilo in pristojnost, da stori vse potrebno za dosego namena in ciljev partnerstva v skladu z naložbenimi in političnimi smernicami.

- **Negotovost, ki izhaja iz reforme medbančne obrestne mere (IBOR)**

Za referenčno obrestno mero, ki bo prenehala obstajati takoj po 30. juniju 2023 (tj. LIBOR za USD), Sklad uporablja spremembe v okviru prve faze, ki jih je objavil Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (IASB) in so povezane z negotovostjo.

2.3 Spremembe računovodskih usmeritev

Razen spodnjih sprememb je Sklad za spodbujanje naložb dosledno uporabljal računovodske usmeritve, določene v pojasnilu 2.4, za vsa obdobja, ki so predstavljena v teh računovodskih izkazih. Sklad za spodbujanje naložb je sprejel naslednje nove standarde in spremembe standardov.

Novi in spremenjeni standardi, ki jih je sprejel Sklad

S 1. januarjem 2022 so za računovodske izkaze Sklada začele veljati naslednje spremembe obstoječih standardov:

- Letne izboljšave standardov MSRP 2018–2020
- Sklic na temeljni okvir – Spremembe MSRP 3
- Kočljive pogodbe – Stroški izpolnjevanja pogodbe – Spremembe MRS 37

Zgoraj navedene spremembe niso vplivale na zneske, pripoznane v prejšnjih obdobjih, in naj ne bi bistveno vplivale na sedanja ali prihodnja obdobja.

Novi standardi, spremembe in pojasnila, ki jih Sklad še ni sprejel

Na dan 31. decembra 2022 so bili izdani naslednji standardi in spremembe obstoječih standardov, ki pa niso bili obvezni za letna obdobja poročanja, ki se končajo 31. decembra 2022:

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je potrdila EU in veljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje:

- Spremembe MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov in Stališča o praksi MSRP 2: Razkrivanje računovodskih usmeritev
- Spremembe MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake Opredelitev računovodskih ocen

Spremembe obstoječih standardov, ki jih EU ni/še ni potrdila:

- Spremembe MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov:
  - Uvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne (izdano 23. januarja 2020);
  - Uvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne – datum odloga začetka veljavnosti (izdano 15. julija 2020) in
  - Nekratkoročne obveznosti z zavezami (izdano 31. oktobra 2022).

Sklad na datum odobritve teh računovodskih izkazov ni zgodaj sprejel nobenega od zgoraj navedenih standardov ali sprememb obstoječih standardov, poleg tega pa ni bilo izdanih pojasnil, ki bi se uporabljala in bi jih moral Sklad upoštevati na datum poročanja. Uprava pričakuje, da bodo vse zadevne izjave sprejete za prvo obdobje, ki se začne na datum začetka veljavnosti razglasitve ali po njem, in da ne bo pomembnega vpliva na računovodske izkaze Sklada za spodbujanje naložb.

2.4 Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Izkaz finančnega položaja prikazuje sredstva in obveznosti po načelu padajoče likvidnosti in ne razlikuje med kratkoročnimi in nekratkoročnimi postavkami.

2.4.1 Preračunavanje tujih valut

Sklad za spodbujanje naložb v računovodskih izkazih uporablja euro (EUR) kot predstavitveno valuto, ki je tudi funkcijska valuta. Če ni drugače navedeno, so finančni podatki, predstavljeni v eurih, zaokroženi na najbližjo tisočico.

Posli v tujih valutah se preračunajo po deviznih tečajih, ki veljajo na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti v drugih valutah kot v eurih se preračunajo v eure po deviznih tečajih, ki veljajo na datum izkaza finančnega položaja. Dobiček ali izguba, ki nastane zaradi tega preračunavanja, se izkaže v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.

Nedenarne postavke, ki so izmerjene po nabavni vrednosti v tuji valuti, se preračunajo po deviznih tečajih na dan prvotnega posla. Nedenarne postavke, ki so izmerjene po pošteni vrednosti v tuji valuti, se preračunajo po deviznih tečajih na dan, ko je bila določena njihova poštena vrednost.

Tečajne razlike, ki nastanejo ob poravnavi poslov po drugačnih tečajih, kot so veljali na dan posla, in nerealizirane tečajne razlike pri neporavnanih denarnih sredstvih in obveznostih v tuji valuti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.

2.4.2 Finančna sredstva, razen izvedenih finančnih instrumentov

Neizvedeni finančni instrumenti se prvotno pripoznajo na podlagi datuma poravnave.

Razvrstitev in merjenje

Finančna sredstva

Pri začetnem pripoznanju se finančno sredstvo razvrsti kot merjeno po odplačni vrednosti (OV), po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (PVIVD) ali po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida (PVIPI), finančna obveznost pa je razvrščena kot merjena po OV ali po PVIPI.

V skladu z MSRP 9 se razvrstitev začne z določitvijo, ali se finančno sredstvo šteje za dolžniški ali kapitalski instrument. MSRP 9 se nanaša na opredelitve v MRS 32 – Finančni instrumenti: predstavljanje.

Dolžniški instrumenti so instrumenti, ki ustrezajo opredelitvi finančne obveznosti z vidika nasprotne stranke, posojila in dolžniški vrednostni papirji, vključno z obveznicami, zadolžnicami ali certifikati, ki jih izdajo strukturirani subjekti, vlada ali podjetja.

Dolžniški instrument je razvrščen po OV, če izpolnjuje oba naslednja pogoja in ni določen kot merjen po PVIPI:

- sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, in
- v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno plačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (merila IPGO).

Dolžniški instrument je razvrščen po PVIVD, če izpolnjuje oba naslednja pogoja in ni določen kot merjen po PVIPI:

- sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in prodajo finančnih sredstev, in
- v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki izpolnjujejo merila IPGO.

Navedene zahteve bi bilo treba uporabiti za celotno finančno sredstvo, tudi če vsebuje vgrajen izvedeni finančni instrument.

Kapitalski instrumenti so instrumenti, ki ustrezajo opredelitvi lastniškega kapitala z vidika izdajatelja; to so instrumenti, ki ne vsebujejo pogodbene obveznosti za plačilo in ki dokazujejo preostali delež v izdajateljevih čistih sredstvih. Kapitalski instrumenti se merijo po PVIPI.

Sklad se lahko ob začetnem pripoznanju kapitalske naložbe, ki ni v posesti za trgovanje, nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe predstavil v drugem vseobsegajočem donosu. To odločitev sprejme za vsako naložbo posebej.

Vsa druga finančna sredstva so razvrščena kot merjena po PVIPI.

Ocena poslovnega modela

EIB kot upraviteljica Sklada za spodbujanje naložb izvede oceno cilja poslovnega modela, v katerem je dolžniški instrument v posesti na ravni portfelja, ker to najbolje odraža način upravljanja poslovanja in zagotavljanja informacij upravitelju. Obravnavane informacije vključujejo:

- navedene usmeritve in cilje za portfelj ter izvajanje navedenih usmeritev v praksi. To vključuje zlasti, ali se strategija vodstva osredotoča na služenje pogodbenih prihodkov od obresti, pri čemer ohranja poseben profil obrestne mere, usklajevanje trajanja finančnih sredstev s trajanjem obveznosti, ki financirajo ta sredstva, ali na ustvarjanje denarnih tokov s prodajo sredstev,
- kako se vrednoti uspešnost portfelja in kako se o njej poroča upravitelju Sklada za spodbujanje naložb,
- tveganja, ki vplivajo na uspešnost poslovnega modela (in na finančna sredstva, ki so v posesti v navedenem poslovnem modelu) in način obvladovanja teh tveganj, ter
- pogostost, obseg in čas prodaje v prejšnjih obdobjih, razloge za tako prodajo in njihovo pričakovanje glede prihodnjih prodajnih dejavnosti.

Vendar se informacije o prodajni dejavnosti ne obravnavajo ločeno, ampak kot del splošne ocene tega, kako se dosega navedeni cilj Sklada za spodbujanje naložb pri upravljanju finančnih sredstev in kako se ustvarjajo denarni tokovi.

Poslovni model za posle neposrednih posojil v okviru programa za financiranje z učinkom je opisan in razkrit v pojasnilu 24.

Merila izključnega plačila glavnice in obresti (merila IPGO)

Za namene te ocene je „glavnica“ opredeljena kot poštena vrednost dolžniškega instrumenta ob začetnem pripoznanju. „Obresti“ so opredeljene kot nadomestilo za časovno vrednost denarja in kreditno tveganje, povezano z neporavnanim zneskom glavnice v določenem obdobju, ter za druga osnovna tveganja in stroške (npr. likvidnostno tveganje in upravni stroški) ter profitno maržo.

Pri ocenjevanju, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno plačila glavnice in obresti, se upoštevajo pogodbeni pogoji instrumenta. To vključuje oceno, ali finančno sredstvo vsebuje pogodbeni pogoj, ki bi lahko spremenil časovno razporeditev ali znesek pogodbenih denarnih tokov, tako da ne bi izpolnjevali tega pogoja.

Odprava pripoznanja

Sklad za spodbujanje naložb odpravi pripoznanje finančnega sredstva, kadar prenehajo veljati pogodbene pravice do denarnih tokov iz finančnega sredstva ali kadar so pravice do prejemanja pogodbenih denarnih tokov prenesene v poslu, v katerem Sklad prenese tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, ali zadrži skoraj vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom, ne zadrži pa nadzora nad finančnim sredstvom.

Ob odpravi pripoznanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti (pojasnilo 2.4.4) se razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva ali obveznosti (ali knjigovodsko vrednostjo, razporejeno na del sredstva ali obveznosti, za katero se odpravi pripoznanje) in vsoto (i) prejetega ali plačanega nadomestila ter (ii) kumulativnih dobičkov ali izgub, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu, pripozna v poslovnem izidu, razen kumulativnih dobičkov ali izgub, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu, za kapitalske naložbe, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ki se prenesejo v rezervni sklad in ne v dobiček ali izgubo iz odtujitve.

V okviru reforme IBOR Sklad za spodbujanje naložb po uporabi praktične rešitve, uvedene z drugo fazo reforme IBOR, oceni, ali je sprememba odplačne vrednosti finančnega instrumenta znatna. V skladu s spremembami, ki jih je izdal IASB, Sklad za spodbujanje naložb ne odpravi pripoznanja finančnega instrumenta, katerega pogodbeni denarni tokovi so spremenjeni kot neposredna posledica reforme, sprememba pa je gospodarsko enakovredna prejšnji osnovi za določanje pogodbenih denarnih tokov (tj. podlaga neposredno pred spremembo).

Prerazvrstitev

Finančna sredstva se po začetnem pripoznanju ne prerazvrstijo, razen v obdobju po spremembi poslovnega modela Sklada za spodbujanje naložb za upravljanje finančnih sredstev.

Sprememba

Finančno sredstvo, merjeno po odplačni vrednosti, se šteje za spremenjeno, če so njegovi pogodbeni denarni tokovi na novo izpogajani ali se drugače spremenijo. Ponovna pogajanja ali sprememba lahko privedejo do odprave pripoznanja starega in pripoznanja novega finančnega instrumenta, lahko pa tudi do tega ne privedejo.

Posledica bistvene pogodbene spremembe denarnih tokov finančnega sredstva, merjene po odplačni vrednosti, ki privede do odprave pripoznanja finančnega sredstva, sta pripoznanje novega finančnega sredstva po njegovi pošteni vrednosti in prikaz učinka dobička ali izgube zaradi spremembe v postavki konsolidiranega izkaza poslovnega izida „Poslovni izid iz finančnih poslov“.

Pogodbena sprememba se šteje za bistveno, če se diskontirana sedanja vrednost denarnih tokov pod spremenjenimi pogoji (diskontirano z uporabo prvotne efektivne obrestne mere) vsaj za 10 % razlikuje od diskontirane sedanje vrednosti preostalih denarnih tokov prvotnega finančnega sredstva. Upoštevajo se tudi kvalitativni dejavniki, kot so sprememba valute, v kateri je denominirano finančno sredstvo, in parametri pretvorbe.

V okviru reforme IBOR Sklad za spodbujanje naložb po uporabi praktične rešitve, uvedene z drugo fazo reforme IBOR, oceni, ali je sprememba odplačne vrednosti finančnega instrumenta znatna. Sklad za spodbujanje naložb posodobi efektivno obrestno mero brez spreminjanja knjigovodske vrednosti finančnega instrumenta, če se podlaga za določanje pogodbenih denarnih tokov finančnega instrumenta, merjenih po odplačni vrednosti, spremeni kot neposredna posledica reforme in če je sprememba gospodarsko ekonomsko enakovredna prejšnji podlagi (tj. podlaga neposredno pred spremembo).

Merjenje poštenih vrednosti finančnih instrumentov

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti pri rednem poslu med udeleženci na trgu na dan merjenja na najpomembnejšem trgu, če pa tega ni, pa na najugodnejšem trgu, do katerega ima Sklad za spodbujanje naložb dostop na ta datum.

Kadar je to potrebno, EIB v imenu Sklada za spodbujanje naložb izmeri pošteno vrednost instrumenta z uporabo kotirane cene na delujočem trgu za ta instrument. Trg se šteje za delujočega, če posli za sredstvo ali obveznost potekajo dovolj pogosto in v zadostnem obsegu, da se lahko redno zagotavljajo podatki o ceni.

Kadar poštenih vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti, knjiženih v izkazu finančnega položaja, ni mogoče izpeljati iz delujočih trgov, se določijo z različnimi tehnikami vrednotenja, ki vključujejo uporabo matematičnih modelov. Kot vhodni podatki za te

modele se po možnosti uporabijo podatki z opazovanega trga, če pa to ni izvedljivo, je potrebna določena stopnja presoje pri določanju poštenih vrednosti. Izbrana tehnika vrednotenja vključuje vse dejavnike, ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene posla.

Te tehnike vrednotenja lahko vključujejo neto sedanjo vrednost in modele diskontiranih denarnih tokov, primerjavo s podobnimi instrumenti, za katere obstajajo opazovane tržne cene, model Black-Scholes ter polinomske modele za določanje vrednosti opcij in druge modele vrednotenja. Predpostavke in podatki, ki se uporabljajo pri tehnikah vrednotenja, vključujejo netvegane obrestne mere in referenčne obrestne mere, kreditne razmike, ki se uporabljajo pri določanju diskontnih stopenj, cene obveznic in lastniških vrednostnih papirjev, devizne tečaje, lastniške vrednostne papirje in indeks gibanja njihovih cen ter pričakovana nihanja cen in korelacije cen.

Cilj tehnike vrednotenja je izmeriti pošteno vrednost tako, da odraža ceno, ki bi se prejela ob prodaji sredstva oziroma plačala za prenos obveznosti v okviru rednega posla med udeleženci na trgu na dan meritve.

Pri Banki se za določanje poštene vrednosti običajnih in enostavnejših finančnih instrumentov, kot so obrestne in valutne zamenjave, uporabljajo široko priznani modeli vrednotenja, pri katerih se uporabljajo samo podatki z opazovanih trgov ter ki zahtevajo omejeno presojo in oceno vodstva. Opazovane cene in vhodni podatki v modelih so navadno na voljo na trgu za dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje na borzi, in enostavne izvedene finančne instrumente OTC, kot so obrestne zamenjave. Razpoložljivost opazovanih tržnih cen in vhodnih podatkov v modelih zmanjšuje potrebo po presoji in oceni vodstva ter prav tako zmanjšuje negotovost, ki je povezana z določanjem poštene vrednosti. Razpoložljivost opazovanih tržnih cen in vhodnih podatkov se razlikuje glede na proizvode in trge ter je podvržena spremembam, ki temeljijo na specifičnih dogodkih in splošnih pogojih na finančnih trgih.

Za bolj zapletene instrumente Banka uporablja lastne modele vrednotenja, ki so razviti iz priznanih modelov vrednotenja. Nekaterih ali vseh pomembnih vhodnih podatkov v teh modelih morda ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga ter se pridobijo iz tržnih cen ali stopenj ali ocenijo na podlagi predpostavk. Primer instrumentov, ki vključujejo pomembne podatke, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga, so nekatera posojila in jamstva, za katera ni delujočega trga. Modeli vrednotenja, pri katerih se uporabljajo številni vhodni podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga, zahtevajo za določitev poštene vrednosti višjo stopnjo presoje in ocene vodstva. Presoja in ocena vodstva se navadno zahtevata za izbor ustreznega modela vrednotenja, ki se bo uporabljal, določitev pričakovanih prihodnjih denarnih tokov za finančne instrumente, ki se vrednotijo, določitev verjetnosti, da nasprotna stranka ne izpolni obveznosti, ter določitev predplačil in izbor primernih diskontnih stopenj.

Sklad za spodbujanje naložb meri poštene vrednosti z uporabo naslednje hierarhije poštene vrednosti, ki odraža pomembnost vhodnih podatkov, ki se uporabljajo pri meritvah:

- raven 1: vhodni podatki so neprilagojene kotirane tržne cene na delujočih trgih za enake instrumente, do katerih ima Sklad za spodbujanje naložb dostop;
- raven 2: drugi vhodni podatki razen objavljenih kotiranih cen, vključenih v raven 1, ki jih je mogoče opazovati neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. izvedene iz cen). Ta kategorija vključuje instrumente, ki se vrednotijo z uporabo kotiranih tržnih cen na delujočih trgih za podobne instrumente, kotiranih cen za enake ali podobne instrumente na trgih, ki se štejejo za manj kot delujoče, ali z drugimi tehnikami vrednotenja, pri katerih je vse pomembne vhodne podatke mogoče neposredno ali posredno opazovati iz tržnih podatkov;
- raven 3: vhodni podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem. Ta kategorija vključuje vse instrumente, pri katerih tehnika vrednotenja vključuje vhodne podatke, ki ne temeljijo na opazovanih podatkih, takšni vhodni podatki pa imajo velik vpliv na vrednotenje instrumenta. Ta kategorija vključuje instrumente, ki se vrednotijo na podlagi kotiranih cen za podobne instrumente, kadar so potrebni precejšnji popravki ali predpostavke, ki jih ni mogoče opazovati, da bi prikazali razlike med instrumenti.

Sklad za spodbujanje naložb priznava prerazporeditve med ravnmi hierarhije poštene vrednosti od konca obdobja poročanja, med katerim je prišlo do spremembe.

Oslabitev finančnih sredstev

MSRP 9 temelji na v prihodnost usmerjenem modelu pričakovanih kreditnih izgub. EIB je določila okvir za izračun „pričakovane kreditne izgube“, ki upošteva stanje makroekonomije. Vključuje konstrukcijo parametrov kreditnega tveganja „v trenutku“ (PIT – point-in-time) (verjetnost neplačila (PD – Probability of default) in izguba ob neplačilu (LGD – Loss given default)) na podlagi sistematičnega dejavnika (kreditni cikel), ki ga spodbuja makroekonomija in se projicira prek makroekonomskih napovedi ali scenarijev. Končna pričakovana kreditna izguba je z verjetnostjo tehtano povprečje posameznega makroekonomskega scenarija za pričakovane kreditne izgube. Ta v prihodnost usmerjeni model oslabitev se uporablja za finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, pogodbe o finančnem poroštvu in zunajbilančne obveznosti.

V skladu z MSRP 9 se popravek vrednosti za izgubo meri na eni od naslednjih podlag:

- 12-mesečnih pričakovanih kreditnih izgubah: to so pričakovane kreditne izgube, ki izhajajo iz možnih dogodkov neplačila v 12 mesecih po datumu poročanja, ter
- pričakovanih kreditnih izgubah v celotnem obdobju trajanja: to so pričakovane kreditne izgube, ki izhajajo iz vseh možnih dogodkov neplačila v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta.

MSRP 9 določa „tristopenjski“ model za oslabitev na podlagi sprememb kreditne kakovosti od začetnega pripoznanja. Finančni instrumenti se razvrstijo v „1. stopnjo“, razen tistih, za katere se ugotovi znatno povečanje kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja. To vključuje kvantitativne in kvalitativne informacije ter analizo na podlagi strokovnega znanja Banke, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.

Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo so finančna sredstva, ki se od začetnega pripoznanja obravnavajo kot razvrščena v 3. stopnjo. Za kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo se kumulativne spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja od začetnega pripoznanja pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Banka oceni stopnjo MSRP 9 na podlagi zaporednega pristopa, pri katerem se uporabljajo informacije, specifične za nasprotno stranko ali instrument, skladne z notranjimi smernicami in postopki, ki zajemajo zlasti sprožilce zgodnjega opozarjanja, notranjo bonitetno oceno (zmanjšanje za 3 stopnje ali več v primerjavi s preteklimi notranjimi bonitetnimi ocenami za nasprotne stranke, katerih trenutna notranja bonitetna ocena je nižja od investicijskega razreda) in zaostala plačila (zapadla več kot 30 dni).

EIB v skladu z navodili, ki so jih izdali oblikovalci standardov, in tržnimi praksami meni, da uporaba kratkoročnih ukrepov restrukturiranja zaradi COVID-19 za uspešne nasprotne stranke (uporabljenih do junija 2021) z namenom odpravljanja škodljivih sistemskih gospodarskih učinkov pandemije COVID-19 kot taka ne bi smela samodejno sprožiti zaključka, da je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. Kot je razkrito v pojasnilu 3.2.3.8, se EIB pri ocenjevanju kreditnega tveganja takih nasprotnih strank opira na strokovno presojo.

EIB meni, da se učinki na oslabitev, ki izhajajo iz splošnega konteksta negotovosti in različnih tveganj, ki so posledica ruske invazije na Ukrajino, odražajo v obstoječem v prihodnost usmerjenem modelu pričakovanih kreditnih izgub, ki se šteje za dovolj robustnega, da omogoča upoštevanje takih izrednih dogodkov. Natančneje, posamezni učinki so bili neposredno zajeti z makroekonomskimi projekcijami in časovnimi strukturami verjetnosti neplačila.

EIB meni, da se obstoječi model pričakovanih kreditnih izgub, usmerjen v prihodnost, šteje za dovolj robustnega, da omogoča upoštevanje skrajnih gospodarskih dogodkov, ki so bili neposredno zajeti v makroekonomskih projekcijah in časovnih strukturah verjetnosti neplačila. Kot je razkrito v pojasnilu 3.2.3.8, se EIB pri ocenjevanju kreditnega tveganja takšnih nasprotnih strank opira na strokovno presojo.

Ob znatnem povečanju kreditnega tveganja se finančni instrument prerazporedi v 2. stopnjo, vendar se še ne šteje, da ima poslabšano kreditno kakovost. Če ima finančni instrument poslabšano kreditno kakovost, se prerazporedi v 3. stopnjo.

Za opredelitev izpostavljenosti v 3. stopnji Banka določi, ali obstajajo nepristranski dokazi o nedonosni izpostavljenosti. Za finančno sredstvo se šteje, da obveznosti niso izpolnjene, če ni verjetno, da bo posojilojemalec v celoti plačal svoje kreditne obveznosti v Sklad za spodbujanje naložb brez njegove pomoči, ali če posojilojemalec več kot 90 dni zamuja z izpolnitvijo kakršne koli pomembne kreditne obveznosti do Sklada za spodbujanje naložb.

V zvezi s tem se šteje, da je finančno sredstvo oslabljeno, če je ugotovljeno, da Sklad za spodbujanje naložb verjetno ne bo mogel izterjati vseh zapadlih zneskov v skladu s prvotnimi pogodbenimi pogoji ali enakovredne vrednosti. Posamezne kreditne izpostavljenosti se ocenijo na podlagi značilnosti posojilojemalca, splošnega finančnega stanja, virov in plačilnih evidenc, obetov za podporo s strani morebitnih finančno odgovornih porokov in po potrebi unovčljive vrednosti kakršnega koli zavarovanja s premoženjem.

Vse oslabljene terjatve se pregledajo in analizirajo vsaj dvakrat na leto. Vse naknadne spremembe zneskov in časovnega okvira pričakovanih prihodnjih denarnih tokov v primerjavi s predhodnimi ocenami bodo povzročile spremembo rezervacij za kreditne izgube in bodo obračunane ali knjižene v izkazu poslovnega izida. Nadomestilo za oslabitev se razveljavi le, če se je kreditna kakovost izboljšala tako, da obstaja razumno zagotovilo o pravočasnem plačilu glavnice in obresti v skladu s prvotnimi pogodbenimi pogoji sporazuma o terjatvi. Odpis se izvede, če se šteje, da je terjatev v celoti ali delno neizterljiva ali odpisana. Odpisi se obračunajo na podlagi predhodno določenih oslabitev ali se neposredno knjižijo v izkazu poslovnega izida in zmanjšajo glavnico terjatve. Izterjave delno ali v celoti predhodno odpisanih zneskov se knjižijo v dobro v izkazu poslovnega izida. Za odpisana finančna sredstva bi se lahko še vedno izvajale izvršilne dejavnosti, da bi se upoštevali postopki Banke za izterjavo zapadlih zneskov.

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub – vhodni podatki, predpostavke in tehnike

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja se uporablja za sredstva 2. in 3. stopnje, za sredstva 1. stopnje pa merjenje 12-mesečnih pričakovanih kreditnih izgub.

Pričakovane kreditne izgube so bile izračunane na podlagi naslednjih spremenljivk:

- bonitetne ocene in verjetnosti neplačila v trenutku (PIT PD),
- izgub ob neplačilu v trenutku (PIT LGD),
- izpostavljenosti ob neplačilu (EAD).

Bonitetna ocena nasprotne stranke se določi na določen datum z uporabo modelov kreditnega točkovanja, prilagojenih različnim kategorijam nasprotnih strank in izpostavljenosti.

Vsaka bonitetna ocena nakazuje posamezno verjetnost neplačila, ki pomeni verjetnost, da nasprotna stranka ne bo izpolnila svoje finančne obveznosti v naslednjih 12 mesecih ali v preostalem obdobju trajanja obveznosti. Zato so bonitetne ocene glavni vhodni podatki za določitev časovne strukture verjetnosti neplačila v trenutku za izpostavljenosti. EIB zbira informacije o uspešnosti in neplačilu za izpostavljenosti Sklada za spodbujanje naložb kreditnemu tveganju. Zbrani podatki se razčlenijo po vrsti panoge in vrsti regije. Različne panoge in regije, ki se enako odzivajo na kreditne cikle, se analizirajo skupaj.

EIB uporablja statistične modele za analizo zbranih podatkov in oblikovanje ocen verjetnosti neplačila v preostalem obdobju trajanja izpostavljenosti ter presojo, kako se bodo spreminjale s časom in glede na dane makroekonomske scenarije.

Izguba ob neplačilu pomeni pričakovano razmerje EIB med izgubo pri izpostavljenosti, ki je posledica neplačila nasprotne stranke, in neporavnanim zneskom ob neplačilu. Izguba ob neplačilu se lahko opredeli tudi kot „1 – stopnja poplačljivosti“. Ocene izgub ob neplačilu so v glavnem določene po geografskih vidikih in vrstah nasprotne stranke, pri čemer obstaja pet glavnih kategorij izpostavljenosti: države, javne institucije, finančne institucije, podjetja in financiranje projektov. Vrednosti izgub ob neplačilu se lahko dodatno prilagodijo na podlagi značilnosti izdelka in pogodbe, ki sta predmet izpostavljenosti.

EIB vključuje informacije v trenutku in v prihodnost usmerjene informacije tako v oceno, ali se je kreditno tveganje instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo, kot v merjenje njegovih pričakovanih kreditnih izgub.

EIB je za merjenje pričakovanih kreditnih izgub razvila pristop pogojnega modeliranja za izračun časovne strukture verjetnosti neplačila (t. i. model za PIT PD), ki vključuje:

- opredelitev ekonomsko upravičene funkcije povezanosti med kreditnim ciklom in makroekonomskimi spremenljivkami ter
- sklop treh makroekonomskih scenarijev (en izhodiščni scenarij in dva scenarija, ki odražata gospodarsko rast oziroma upad gospodarske rasti) z večletno potencialno realizacijo BDP in z njimi povezane verjetnosti.

EIB je makroekonomske scenarije pripravila z uporabo polstrukturnega modela svetovnega gospodarstva z več državami in več enačbami z opredeljenimi gradniki za posamezne države. Osnovni/izhodiščni scenarij je oblikovan tako, da je skladen z najnovejšimi napovedmi Evropske komisije. Pozitivni in negativni scenarij temeljita na osnovnem scenariju z uporabo modela z več državami / več enačbami. Scenariji so izpeljani iz šokov za BDP, ki je ključno merilo gospodarske dejavnosti. Šoki za realni BPD so kalibrirani, da ponovijo opazovano volatilnost spremenljivke. Nato se, kjer je primerno, uporabi strokovna ocena, da se podrobneje določita velikost in vztrajnost šokov za BDP. Tako se šoki določijo skupaj s funkcijo propadanja, da se določi učinek šokov skozi čas. Verjetnosti, povezane z vsakim scenarijem, so opredeljene na način, da odražajo tržne kazalnike (volatilnosti) in notranje razvite kazalnike / indeksne sklade, ki se dosledno uporabljajo skozi čas, da zajamejo negotovosti.

Pri modelih EIB za PIT PD in PIT LGD se uporabljajo enake napovedane vrednosti kreditnega cikla kot glavni vhodni podatki v različnih makroekonomskih scenarijih. Kreditni cikel se izračuna na podlagi znižanih obrestnih mer zunanje bonitetne agencije, napovedi letnih stopenj rasti realnega BDP ter razmika med dolgoročnimi in kratkoročnimi obrestnimi merami.

EAD pomeni pričakovano izpostavljenost v primeru neplačila ter temelji na tekoči izpostavljenosti nasprotni stranki in morebitnih spremembah sedanjega zneska, ki je dovoljen v skladu s pogodbo, vključno z amortizacijo. EAD finančnega sredstva je njegova bruto knjigovodska vrednost. Za posojilne obveze in finančna poroštva EAD vključuje črpani znesek.

2.4.2.1 Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Sklad za spodbujanje naložb opredeljuje denarna sredstva in njihove ustreznike kot tekoče račune, kratkoročne vloge ali komercialne zapise s prvotno zapadlostjo tri mesece ali manj. Denarna sredstva in njihovi ustrezniki so v izkazu finančnega položaja prikazani po odplačni vrednosti.

2.4.2.2 Finančna sredstva zakladnice

Finančna sredstva zakladnice sestavljajo kotirajoče in nekotirajoče obveznice z namenom njihovega posedovanja do zapadlosti ter komercialni zapisi s prvotno zapadlostjo več kot tri mesece, zaradi česar so razvrščena po odplačni vrednosti.

Te obveznice in komercialni zapisi se prvotno merijo po nabavni vrednosti, ki je poštena vrednost, povečana za vse neposredno pripisljive stroške posla. V preostalem času do zapadlosti instrumenta se razlika med začetno ceno in prodajno vrednostjo amortizira po metodi efektivnih obresti.

2.4.2.3 Posojila in predujmi

Portfelj posojil in predujmov je lahko sestavljen iz dolžniških instrumentov, kot so posojila in dolžniški vrednostni papirji, vključno z obveznicami, zadolžnicami ali certifikati, ki jih izdajo strukturirani subjekti, da bi jih posedovali do zapadlosti in prejemali pogodbene denarne tokove.

Posojila in predujmi vključujejo:

- posojila in predujme, merjene po OV;
- posojila in predujme, ki se obvezno merijo po PVIPI.

Posojila, ki jih daje Sklad za spodbujanje naložb, se pripoznajo v sredstvih Sklada, ko se izvrši plačilo posojilojemalcem. Neizplačani deli posojil se knjižijo v zunajbilančnih postavkah po svoji nominalni vrednosti. Posojila, ki opravijo preizkus IPGO, se prvotno evidentirajo po nabavni vrednosti (njihovi čisti izplačani zneski), ki je poštena vrednost denarja za dano posojilo, vključno z morebitnimi stroški poslov, pozneje pa se merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Dolžniški vrednostni papirji se pripoznajo v sredstvih Sklada, ko se izvrši plačilo izdajatelju, in so lahko v obliki pogodbeno povezanega ali enotranšnega dolžniškega instrumenta. Neizplačani deli dolžniških vrednostnih papirjev se knjižijo v zunajbilančnih postavkah po svoji nominalni vrednosti. Dolžniški vrednostni papirji se prvotno merijo po nabavni vrednosti, ki je poštena vrednost, povečana za vse neposredno pripisljive stroške posla, pozneje pa se merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. V preostalem času do zapadlosti instrumenta se razlika med začetno ceno in prodajno vrednostjo amortizira po metodi efektivnih obresti.

Politika oslabitve posojil in predujmov je opisana v pojasnilu 2.4.2.

Posojila in predujmi, ki ne izpolnjujejo meril IPGO, se obvezno merijo po PVIPI. Metoda merjenja poštene vrednosti, ki se uporablja, temelji na tehniki diskontiranih denarnih tokov ali likvidacijski vrednosti.

Za vpliv reforme IBOR na ponovno merjenje posojil in drugih finančnih sredstev po odplačni vrednosti glej namenske odstavke v pojasnilu 2.4.2 – Razvrstitev in merjenje / Sprememba.

2.4.2.4 Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom

Sklad za spodbujanje naložb ima dve vrsti naložb v kapital: (i) neposredne naložbe v kapital in (ii) sklade tveganega kapitala. Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom se prvotno pripoznajo po pošteni vrednosti, povečani za stroške poslov. Poznejše spremembe poštene vrednosti, vključno s pozitivnimi in negativnimi tečajnimi razlikami, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa v postavki „čisti rezultat pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom“.

Neizkoriščen, a prevzet del teh naložb je prikazan kot konsolidirane zunajbilančne obveznosti po nominalni vrednosti.

Merjenje poštenih vrednosti finančnih instrumentov

Poštena vrednost se določi z uporabo metode združene čiste vrednosti sredstev (pri čemer se predpostavlja, da je čista vrednost sredstev kljub neobstoju lahko preverljive tržne vrednosti najboljša ocena poštene vrednosti). Pri naložbi, ki ne kotira na delujočem trgu, kjer poštene vrednosti ni mogoče izpeljati iz delujočih trgov, se poštena vrednost določi z uporabo priznanih tehnik vrednotenja (pojasnilo 4.2.1).

Pripisana neto vrednost sredstev se prilagodi za dogodke, ki so nastali med datumom zadnje razpoložljive neto vrednosti sredstev in datumom bilance stanja, če upravni odbor meni, da je taka prilagoditev bistvena. Bistvene prilagoditve se spremenijo, dokler svet direktorjev ne sprejme računovodskih izkazov za zadevno leto. V zvezi s tem je Banka glede na splošni kontekst negotovosti, nakopičenih različnih tveganj zaradi ruske invazije na Ukrajino in nestanovitnosti, opažene v smislu uspešnosti, okrepila svoje tehnike vrednotenja, da bi ocenila morebitne prilagoditve poštene vrednosti naložb v kapital za čiste vrednosti sredstev, ki jih upravitelji skladov niso sporočili na datum poročanja o računovodskih izkazih Sklada.

Za posamezne naložbe, pri katerih čiste vrednosti sredstev ni mogoče zlahka določiti, bi se lahko uporabile druge smernice, na primer mednarodne smernice za vrednotenje zasebnega lastniškega in tveganega kapitala (IPEV), kot jih je objavil odbor IPEV, ter zahtevala podrobnejše spremljanje in pregled. V skladu s to metodo so skladi notranje razvrščeni v tri kategorije:

- kategorija I – skladi, ki so sprejeli zahteve glede poštene vrednosti iz MSRP 13 ali smernic IPEV, za katere se opravi poseben pregled za zagotovitev, da je čista vrednost sredstev zanesljiva ocena poštene vrednosti;
- kategorija II – skladi, ki so sprejeli druge smernice za vrednotenje (kot so prejšnje smernice EVCA iz leta 2001) ali standarde, za katere se lahko šteje, da so v skladu z MSRP 13, za katere se lahko izračuna enakovredna čista vrednost sredstev, in
- kategorija III – skladi, ki niso sprejeli niti zahtev MSRP 13 glede poštene vrednosti niti katerih koli drugih smernic glede vrednotenja v skladu z MSRP 13.

Ocena pomembnega vpliva

Udeležba Sklada za spodbujanje naložb običajno zajema naložbe v sklade zasebnega ali tveganega kapitala. V skladu z uveljavljeno prakso v tem sektorju kapital za take naložbe običajno vpiše več vlagateljev skupaj, od katerih nobeden ne more posamično vplivati na tekoče poslovanje in naložbeno dejavnost sklada. To pomeni, da tudi morebitno članstvo vlagatelja v upravnem organu takega sklada temu vlagatelju načeloma ne daje pravice do vpliva na tekoče poslovanje sklada. Poleg tega posamezni vlagatelji v skladu zasebnega ali tveganega kapitala ne določajo strategij sklada, npr. v zvezi z izplačilom dividend ali drugimi oblikami delitve dobička. Take odločitve praviloma sprejema uprava sklada na podlagi delničarskega sporazuma, ki ureja pravice in obveznosti uprave ter vseh delničarjev sklada. Delničarski sporazum tudi na splošno preprečuje posameznim vlagateljem dvostransko sklepanje večjih poslov s skladom, izmenjavanje vodstvenih kadrov ali pridobitev prednostnega dostopa do ključnih tehničnih informacij. Naložbe Sklada za spodbujanje naložb se izvajajo v skladu z zgoraj opisano uveljavljeno prakso sektorja, kar zagotavlja, da Sklad ne obvladuje nobene od teh naložb niti nima pomembnega vpliva nanje v smislu MSRP 10 in MRS 28, kar velja tudi za naložbe, v katerih ima Sklad več kot 20 % glasovalnih pravic.

2.4.3 Finančna poroštva

Pogodbe o finančnem poroštvu so pogodbe, v skladu s katerimi mora Sklad za spodbujanje naložb opraviti določena plačila, s katerimi se imetniku povrne izguba, ki je nastala, ker določeni dolžnik ni izvedel plačil ob zapadlosti v skladu s pogoji dolžniškega instrumenta.

V skladu z obstoječimi pravili ta jamstva ne ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe (MSRP 4 – Zavarovalne pogodbe).

Finančna poroštva se obračunavajo v skladu z MSRP 9 – Finančni instrumenti kot „izvedeni finančni instrumenti“ ali kot „finančna poroštva“, odvisno od njihovih značilnosti in lastnosti, kot so opredeljene v MSRP 9.

Računovodska usmeritev za izvedene finančne instrumente je razkrita v pojasnilu 2.4.5.

Finančna poroštva se prvotno pripoznajo v izkazu finančnega položaja v skladu z „določbami za izdana poroštva“ po pošteni vrednosti, povečani za stroške posla, ki jih je mogoče neposredno pripisati izdaji finančnih poroštev. Ob začetnem pripoznanju obveznost plačila ustreza neto sedanji vrednosti pričakovanega priliva premij ali začetni pričakovani izgubi.

Po začetnem pripoznanju se poroštva merijo po višji od naslednjih vrednosti:
– znesku popravka vrednosti za izgubo, kot je določen v skladu z MSRP 9, in
– začetno pripoznani premiji, zmanjšani za prihodke, pripoznane v skladu z načeli MSRP 15.

Vsako povečanje ali zmanjšanje neto obveznosti (kot je izmerjeno v skladu z MSRP 9) v zvezi s finančnimi poroštvi, razen plačila vpoklicanih poroštev, se pripozna v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pod naslovom „Spremembe rezervacij za poroštva“.

Prejeta premija se pripozna v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pod naslovom „Prihodki od opravnin (provizij)“ na podlagi amortizacijskega načrta v skladu z MSRP 15 v obdobju trajanja finančnega poroštva.

2.4.4 Finančne obveznosti, razen izvedenih finančnih instrumentov

Razvrstitev in merjenje

Finančne obveznosti

Finančna obveznost se meri po odplačni vrednosti, razen finančnih obveznosti, ki ustrezajo opredelitvi v posesti za trgovanje (npr. izvedene obveznosti).

Sklad odpravi pripoznanje finančne obveznosti, kadar so njegove pogodbene obveznosti zaključene, razveljavljene ali so potekle.

2.4.5 Izvedeni finančni instrumenti

Izvedeni finančni instrumenti vključujejo medvalutne zamenjave, medvalutne obrestne zamenjave in kratkoročne valutne zamenjave.

Izvedeni finančni instrumenti se prvotno pripoznajo na podlagi datuma trgovanja.

V okviru običajnega izvajanja dejavnosti lahko Sklad za spodbujanje naložb sklene pogodbe o zamenjavi za zavarovanje posameznih poslov dajanja posojil ali valutne terminske pogodbe za zavarovanje valutnih pozicij v drugih valutah aktivnega trgovanja kot v eurih, da bi se izravnali vsi dobički ali izgube, nastali zaradi nihanj deviznih tečajev.

Vsi izvedeni finančni instrumenti se merijo po PVIPI in o njih se poroča kot o izvedenih finančnih instrumentih. Poštene vrednosti izhajajo predvsem iz modelov diskontiranja denarnih tokov, modelov vrednotenja opcij in ponujenih cen tretjih oseb.

Izvedeni finančni instrumenti se knjižijo po pošteni vrednosti ter izkazujejo kot sredstva, če je njihova poštena vrednost pozitivna, in kot obveznosti, če je njihova poštena vrednost negativna. Spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov so prikazane v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pod postavko „sprememba poštene vrednosti pri izvedenih finančnih instrumentih“.

Z MSRP 9 so bile zahteve za ločevanje vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov odpravljene za finančna sredstva ali finančne obveznosti, zato se hibridna pogodba pri razvrščanju finančnih sredstev ali finančnih obveznosti v skladu s tem obravnava kot celota.
Denarni tokovi izvedenih finančnih instrumentov so ustrezno določeni z uporabo rezervnih obrestnih mer ISDA namesto referenčnih vrednosti LIBOR[14].. Za vpliv reforme IBOR na izvedene finančne instrumente glej pojasnilo 6.

2.4.6 Prispevki

Prispevki držav članic se pripoznajo kot terjatve v izkazu finančnega položaja na datum sklepa Sveta, s katerim se določi finančni prispevek, ki ga morajo države članice plačati v Sklad za spodbujanje naložb.

Prispevki držav članic izpolnjujejo naslednje pogoje in so posledično razvrščeni kot kapital:
- kot je določeno v sporazumu o prispevkih, prispevki državam članicam dajejo pravico, da odločajo o uporabi neto sredstev Sklada za spodbujanje naložb v primeru njegove likvidacije,
- so v skupini instrumentov, ki je podrejena vsem drugim skupinam instrumentov,
- vsi finančni instrumenti v skupini instrumentov, ki je podrejena vsem drugim skupinam instrumentov, imajo enake značilnosti,
- instrument nima nobenih značilnosti, ki bi zahtevale razvrstitev kot obveznost, in
- skupni pričakovani denarni tokovi, ki jih je mogoče instrumentu pripisati v času njegove uporabe, temeljijo predvsem na poslovnem izidu, spremembi pripoznanih neto sredstev ali spremembi poštene vrednosti pripoznanih in nepripoznanih neto sredstev Sklada za spodbujanje naložb v času uporabe tega instrumenta.

Prispevki so v računovodskih izkazih merjeni in razvrščeni po odplačni vrednosti.

[14] Denarni tokovi, ki se nanašajo na LIBOR za USD, so opredeljeni z uporabo referenčnih vrednosti LIBOR, kadar se referenčne obrestne mere LIBOR za USD še uporabljajo.

2.4.7 Prihodki od obresti in podobni prihodki

Obresti od posojil, ki jih daje Sklad za spodbujanje naložb, se knjižijo v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa („Prihodki od obresti in podobni prihodki“) ter v izkazu finančnega položaja („Posojila in predujmi“) po načelu nastanka poslovnega dogodka po efektivni obrestni meri, tj. meri, ki natančno diskontira ocenjena prihodnja gotovinska plačila ali prejemke skozi pričakovano trajanje posojila na neto knjigovodsko vrednost posojila. Ko se knjižena vrednost posojila zmanjša zaradi oslabitve, se prihodki od obresti še naprej pripoznavajo z uporabo prvotne efektivne obrestne mere, ki se uporabi na novi knjigovodski vrednosti.

Obresti od posojil na podlagi kupljenih ali izdanih (ustvarjenih) sredstev s poslabšano kreditno kakovostjo se knjižijo v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa („Prihodki od obresti in podobni prihodki“) ter v izkazu finančnega položaja („Posojila in predujmi“) po načelu nastanka poslovnega dogodka z uporabo posojilu prilagojene efektivne obrestne mere skozi celotno trajanje posojila, tj. mere, ki natančno diskontira ocenjena prihodnja gotovinska plačila ali prejemke skozi pričakovano trajanje posojila na odplačno vrednost posojila.

Subvencionirane obrestne mere, prejete za sredstva Sklada, se odložijo in pripoznajo kot prilagoditev efektivnih obresti, ki se knjižijo med obresti in podobne prihodke v izkazu poslovnega izida za obdobje od izplačila do povračila subvencioniranega posojila.

Provizije za neizkoriščeni del posojila se odložijo in pripoznajo v izkazu poslovnega izida po metodi efektivnih obresti za obdobje od izplačila do povračila posojila ter so predstavljene v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pod postavko „prihodki od obresti in podobni prihodki“.

2.4.8 Subvencionirane obrestne mere in tehnična pomoč

Sklad za spodbujanje naložb v okviru svojih dejavnosti za države članice upravlja subvencionirane obrestne mere in tehnično pomoč.

Tisti del prispevkov držav članic, ki je dodeljen za plačilo subvencioniranih obrestnih mer in tehnično pomoč, se ne upošteva v sredstvih vplačnikov Sklada za spodbujanje naložb, ampak je razvrščen kot obveznost do tretjih oseb. Sklad izvrši izplačilo končnim upravičencem in nato zmanjša obveznosti do tretjih oseb.

Kadar zneski, ki jih države članice prispevajo v zvezi s subvencioniranimi obrestnimi merami in tehnično pomočjo, niso v celoti zagotovljeni, se prerazvrstijo kot prispevek v Sklad za spodbujanje naložb.

2.4.9 Prihodki od obresti na denarna sredstva in njihove ustreznike

Prihodki od obresti na denarna sredstva in njihove ustreznike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa Sklada za spodbujanje naložb po načelu nastanka poslovnega dogodka.

2.4.10 Opravnine (provizije) in dividende

Provizije, prejete za storitve, ki se opravijo v določenem časovnem obdobju, se pripoznajo kot prihodek, ko so storitve opravljene, medtem ko se provizije za izvedbo pomembnega dejanja pripoznajo kot prihodek, ko je pomembno dejanje opravljeno. Te provizije so predstavljene v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa pod postavko „prihodki od opravnin (provizij)“.

Dividende v zvezi z delnicami in drugimi vrednostnimi papirji s spremenljivim donosom se pripoznajo, ko so prejete, in so predstavljene v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa v okviru neto realiziranega dobička iz naslova delnic in drugih vrednostnih papirjev s spremenljivim donosom.

2.4.11 Obdavčenje

Protokol o privilegijih in imunitetah Evropske unije, priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, določa, da so sredstva, prihodki in drugo premoženje institucij Unije oproščeni vseh neposrednih davkov.

3 Upravljanje tveganj

V tem pojasnilu so predstavljene informacije o izpostavljenosti Sklada za spodbujanje naložb kreditnim in finančnim tveganjem ter informacije o upravljanju in kontroli teh tveganj, zlasti primarnih tveganj, povezanih z uporabo finančnih instrumentov. Ta tveganja vključujejo:

- kreditno tveganje – tveganje izgub zaradi neizpolnitve obveznosti stranke ali nasprotne stranke, ki nastane pri vseh oblikah kreditne izpostavljenosti, vključno s tveganjem poravnave[15],
- likvidnostno tveganje – tveganje, povezano s sposobnostjo subjekta, da financira povečanja sredstev in izpolnjuje obveznosti, ko te zapadejo, ne da bi pri tem utrpel nesprejemljive izgube,
- tržno tveganje – tveganje, da bodo spremembe tržnih cen in stopenj, kot so obrestne mere, cene lastniških vrednostnih papirjev in devizni tečaji, vplivale na dohodek subjekta ali na vrednost njegove udeležbe v finančnih instrumentih.

3.1 Organizacija upravljanja tveganj

EIB redno prilagaja okvir Sklada za spodbujanje naložb za upravljanje tveganj.

Direktorat za upravljanje tveganj pri EIB neodvisno ugotavlja, ocenjuje in spremlja tveganja, ki jim je izpostavljen Sklad za spodbujanje naložb, ter poroča o njih. Znotraj okvira, v katerem se ohranja ločitev nalog, je Direktorat za upravljanje tveganj neodvisen od enote za trgovanje in predloži drugo mnenje o vseh predlogih, ki jih zagotovi enota za trgovanje in so povezane s tveganji.

Na ravni EIB glavni upravljavec tveganj v skupini poroča o tveganjih v skupini upravnemu odboru EIB ob nadzoru člana upravnega odbora, pristojnega za tveganja. Glavni upravljavec tveganj v skupini ima neposreden dostop do odbora za politiko tveganj in lahko neposredno naslavlja svet direktorjev EIB in z njim komunicira v zvezi s katero koli zadevo z njegovega področja delovanja.

3.2 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je potencialna izguba, ki bi lahko nastala zaradi neizpolnitve obveznosti stranke ali nasprotne stranke in ki nastane pri vseh oblikah kreditne izpostavljenosti, vključno s tveganjem poravnave.

3.2.1 Strategija upravljanja kreditnega tveganja

EIB pri opravljanju kreditne analize nasprotnih strank – posojilojemalcev oceni kreditno tveganje in pričakovano izgubo z namenom ovrednotenja in določitve cene tveganja. EIB je razvila notranjo metodologijo za ocenjevanje bonitete, s katero določi notranje bonitetne ocene nasprotnih strank posojilojemalcev/porokov, povezanih s posojili. Metodologija temelji na sistemu ocenjevalnih listov, prilagojenih za posamezne glavne bonitetne vrste nasprotnih strank (npr. podjetja, finančne institucije itd.). Ob upoštevanju dobrih praks v bančnem sektorju, ki se uporabljajo za EIB, in načel, določenih v okviru novega baselskega kapitalskega sporazuma (Basel II), se vse nasprotne stranke, ki so ključne za kreditni profil posameznega posla, razvrstijo v notranje bonitetne kategorije z uporabo notranje metodologije za ocenjevanje zadevne vrste nasprotnih strank. Vsaki nasprotni stranki se pripiše notranja ocena, ki odraža njeno verjetnost neplačila, pridobljeno s podrobno analizo profila poslovnega in finančnega tveganja nasprotne stranke in konteksta tveganja zadevne države. Strokovne prilagoditve se opravijo po potrebi na podlagi upoštevanja podpore matičnega podjetja ali vladne podpore, končna bonitetna ocena pa omogoča popravke, da se odražajo informacije (npr. oblikovanje tržnih cen), ki niso bile upoštevane v točkovalnem listu.

Za kreditno oceno financiranja projektov in drugih strukturiranih ukrepov, ki se uporabljajo v omejenem obsegu, se uporabljajo ustrezna orodja za oceno kreditnega tveganja za zadevni sektor, ki se osredotočajo zlasti na razpoložljivost denarnih tokov in sposobnost servisiranja dolga. Ta orodja vključujejo analizo pogodbenega okvira projektov, analizo nasprotne stranke in simulacije denarnih tokov. Podobno kot pri podjetjih in finančnih institucijah se vsakemu projektu pripiše notranja bonitetna ocena. Končno, tretjim državam oceno določi ekonomski oddelek na podlagi statističnega modela.

Vse notranje bonitetne ocene se v času trajanja posojila spremljajo in redno posodabljajo.

Posebne omejitve na ravni transakcij in velikosti nasprotne stranke se uporabljajo za nedržavne posle, kot je ustrezno. Omejitve glede nasprotne stranke so določene na ravni skupne izpostavljenosti skupine, kjer je to ustrezno. Te omejitve praviloma odražajo med drugim obseg lastnih sredstev nasprotnih strank.

EIB za zmanjšanje kreditnega tveganja po potrebi in za vsak primer posebej uporablja različne izboljšave kreditne kakovosti, med drugim vrednostne papirje, povezane z nasprotno stranko ali projektom, jamstva in pogodbene klavzule, odvisno od narave posojilojemalca in vrste posla.

Sklad za omejevanje kreditnega tveganja ne uporablja kreditnih izvedenih finančnih instrumentov.

[15] tveganje poravnave je opredeljeno kot tveganje morebitnih izgub zaradi poslov, ki po datumu zapadlosti ostanejo neporavnani, in/ali zaradi poslov, ki se poravnajo pozneje po veljavnem tržnem standardu. Zaradi narave poslovanja Sklada so najpomembnejši instrumenti, na katere vpliva tveganje poravnave, tisti izvedeni finančni instrumenti, ki jih je sklenila Banka in ki pomenijo menjavo tujih valut. Obvladovanje tveganja poravnave je zajeto v smernicah o finančnih tveganjih.

3.2.2 Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju brez upoštevanja zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšav kreditne kakovosti

Spodnja razpredelnica prikazuje največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju za posamezne postavke izkaza finančnega položaja, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti. Največja izpostavljenost je prikazana v bruto znesku, torej pred učinkom zmanjšanja kreditnega tveganja z uporabo zavarovanja s premoženjem.

Največja izpostavljenost (v tisočih EUR)	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
SREDSTVA		
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	1 451 970	1 358 564
Terjatve do vplačnikov	85 321	85 210
Finančna sredstva zakladnice	73 003	–
Izvedeni finančni instrumenti	75 852	7
Posojila in predujmi	1 849 786	1 986 281
Druga sredstva	950	1 086
Skupaj	**3 536 882**	**3 431 148**
Rezervacije za obveznosti iz kreditov	**–16 583**	**–16 602**
ZUNAJBILANČNE POSTAVKE		
Pogojne obveznosti		
– Izdana jamstva	–	1 499 675
Prevzete obveznosti		
– Neizplačana posojila	1 671 851	1 677 411
– Podpisana neizdana jamstva	49 378	256 299
Zunajbilančne postavke skupaj	**1 721 229**	**3 433 385**
Kreditna izpostavljenost skupaj	**5 241 528**	**6 847 931**

3.2.3 Kreditno tveganje iz naslova posojil in predujmov

3.2.3.1 Merjenje kreditnega tveganja pri posojilih in predujmih

Za posojila in predujme ali jamstva Sklada za spodbujanje naložb se opravita celovita ocena tveganja in kvantitativna ocena pričakovane izgube, ki sta podlaga za bonitetno oceno posojila. Za posle v okviru programa za financiranje z učinkom (kot je opisan v pojasnilu 24), razen posredniških posojil, veljajo splošna načela mandata glede tveganja, kot so predvidena v Smernicah EIB o kreditnem tveganju in tveganju lastniških vrednostnih papirjev. Ocene posojil se določijo v skladu s splošno sprejetimi načeli na podlagi kakovosti posojilojemalca, zapadlosti posojila, jamstva, in kadar je primerno, poroka.

Sistem ocenjevanja posojil zajema metodologije, postopke, podatkovne zbirke in informacijske sisteme, ki omogočajo oceno kreditnega tveganja pri dajanju posojil ter kvantitativno oceno pričakovanih izgub. Sistem povzame veliko količino podatkov, na podlagi katerih izračuna relativno oceno kreditnih tveganj, povezanih s posojili. Ocene posojil odražajo sedanjo vrednost ocenjene ravni „pričakovane izgube“, ki je odvisna od verjetnosti neizpolnitve obveznosti glavnih dolžnikov, izpostavljenosti tveganju ter obsega izgub v primeru neizpolnitve obveznosti. Ocene posojil se uporabljajo za naslednje namene:

- kot pomoč za natančnejšo in bolj kvantitativno oceno posojilnih tveganj,
- kot kazalnik razpršenosti kreditnih tveganj za namene določanja prednosti dejavnosti spremljanja,
- za opis kakovosti posojilnega portfelja na določen datum, in
- kot vhodni podatek pri odločanju o stroških tveganja.

Na določitev ocene posojila vplivajo naslednji dejavniki:

i) Kreditna sposobnost posojilojemalca: direktorat za upravljanje tveganj preveri posojilojemalce ter na podlagi notranjih metodologij in zunanjih podatkov oceni njihovo kreditno sposobnost. V skladu s pristopom na osnovi notranjih bonitetnih ocen, ki temelji na okviru Basel III, je EIB razvila notranjo metodologijo za ocenjevanje bonitete, s katero določi notranje bonitetne ocene posojilojemalcev in porokov. Metodologija temelji na ocenjevalnih listih, prilagojenih opredeljenim vrstam nasprotnih strank.

ii) Korelacija neizpolnitve obveznosti: ta element kvantificira verjetnost, da bosta posojilojemalec in porok hkrati zašla v finančne težave. Čim višja je korelacija med verjetnostjo neizpolnitve obveznosti posojilojemalca in poroka, tem nižja je vrednost jamstva, zato je nižja (slabša) tudi ocena posojila.

iii) Vrednost jamstvenih instrumentov in jamstev: ta vrednost se oceni na podlagi kombinacije kreditne sposobnosti izdajatelja in vrste uporabljenega instrumenta.

iv) Veljavna stopnja izterjave: to je znesek, za katerega se predpostavlja, da bo izterjan po neizpolnjevanju obveznosti ustrezne nasprotne stranke, izražen kot odstotek zadevne izpostavljenosti iz naslova posojil.

v) Pogodbeni okvir: trden pogodbeni okvir izboljša kakovost in oceno posojila.

vi) Trajanje posojila ali, splošneje, denarni tokovi posojila: če so vse druge spremenljivke enake, je tveganje, da bo pri servisiranju posojila prišlo do težav, sorazmerno s trajanjem odplačilne dobe posojila.

Pričakovana izguba pri posojilu se izračuna na podlagi vseh petih zgoraj navedenih elementov. Glede na izračunano raven izgube se nato posojilo razvrsti v eno od naslednjih kategorij ocen posojil:

„A“ – Prvorazredna posojila, ki se delijo v tri podkategorije:

„A0“ zajema posojila državi članici EU ali posojila, za katera jamči država članica EU, ki imajo pričakovano izgubo v višini 0 %.

„A+“ zajema posojila, odobrena subjektom (ali za katera jamčijo subjekti), ki niso države članice EU, in za katera se ne pričakuje poslabšanje kakovosti njihovega trajanja.

„A–“ zajema tiste posojilne dejavnosti, pri katerih obstaja določen dvom glede ohranitve trenutnega statusa, vendar se pričakuje, da bo vsako morebitno poslabšanje omejeno.

„B“ – Visokokakovostna posojila: gre za razred sredstev, ki jih Banka ocenjuje kot solidna, čeprav ni izključeno, da se njihova kakovost v prihodnje ne bo rahlo poslabšala. Za izražanje relativne verjetnosti, da bo do takega poslabšanja prišlo, se uporabljata podkategoriji B+ in B–.

„C“ – Kakovostna posojila: primer so nezavarovana posojila trdnim bankam in podjetjem s sedemletno zapadlostjo z odplačilom v enkratnem znesku ob zapadlosti posojila oziroma primerljivo amortizacijsko zapadlostjo ob izplačilu posojila.

„D“ – Ta bonitetni razred predstavlja mejo med posojili „sprejemljive kakovosti“ in posojili, pri katerih se pojavljajo določene težave. To ločnico pri ocenah posojil natančneje določata podkategoriji D+ in D–. Posojila z oceno D– zahtevajo strožji nadzor.

„E“ – Ta kategorija ocen posojil zajema posojila, katerih profil tveganja je slabši od običajno sprejemljivega. Poleg tega vključuje tudi posojila, pri katerih je v odplačilni dobi prišlo do resnih težav in pri katerih ni mogoče izključiti, da ne bo prišlo do izgub. Zato se pri teh posojilih izvaja natančen in poostren nadzor. Podkategoriji E+ in E– označujeta intenzivnost tega posebnega postopka nadzora; pri posojilih z oceno E– obstaja velika verjetnost, da ne bo mogoče zagotoviti pravočasnega servisiranja in bo zato potrebna ena od oblik reprogramiranja dolga, kar lahko povzroči izgubo zaradi oslabitve.

„F“ – Kategorija F (za angl. „fail“) označuje posojila, ki pomenijo nesprejemljivo tveganje. Oceno F lahko dobijo le nezaključeni posli, pri katerih je po podpisu prišlo do nepredvidenih, izrednih in izrazito neugodnih okoliščin. Vse dejavnosti, pri katerih Sklad za spodbujanje naložb beleži izgubo glavnice, dobijo oceno F, zanje pa se oblikuje posebna rezervacija.

Razpredelnica v oddelku 3.2.3.3 prikazuje analizo kreditne kakovosti posojilnega portfelja Sklada za spodbujanje naložb na podlagi zgoraj opisanih kategorij ocen posojil.

3.2.3.2 Razčlenitev izpostavljenosti kreditnemu tveganju pri dajanju posojil

Spodnja razpredelnica prikazuje največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju (čista knjigovodska vrednost) za podpisana posojila in predujme (izplačane in neizplačane) po vrstah posojilojemalcev ob upoštevanju jamstev, ki so jih dali poroki:

Na dan 31. 12. 2022 **v tisočih EUR**	**Zajamčeno**	**Druge izboljšave kreditne kakovosti**	**Brez jamstva**	**Skupaj**	**% izplačanega skupnega zneska**
Finančne institucije	64 625	–	1 095 467	**1 160 092**	**63 %**
Podjetja	182 460	–	285 216	**467 676**	**25 %**
Javni organi	18 902	–	218	**19 120**	**1 %**
Države	–	311	202 587	**202 898**	**11 %**
Izplačano skupaj	**265 987**	**311**	**1 583 488**	**1 849 786**	**100 %**
Neizplačano	**149 506**	**–**	**1 505 762**	**1 655 268**	
Izplačano in neizplačano skupaj	**415 493**	**311**	**3 089 250**	**3 505 054**	

Na dan 31. 12. 2021 **v tisočih EUR**	**Zajamčeno**	**Druge izboljšave kreditne kakovosti**	**Brez jamstva**	**Skupaj**	**% izplačanega skupnega zneska**
Finančne institucije	74 086	–	1 115 656	**1 189 742**	**60 %**
Podjetja	211 067	–	368 877	**579 944**	**29 %**
Javni organi	20 776	–	664	**21 440**	**1 %**
Države	–	917	194 238	**195 155**	**10 %**
Izplačano skupaj	**305 929**	**917**	**1 679 435**	**1 986 281**	**100 %**
Neizplačano	**193 663**	**–**	**1 467 146**	**1 660 809**	
Izplačano in neizplačano skupaj	**499 592**	**917**	**3 146 581**	**3 647 090**	

Direktorat za upravljanje in spremljanje portfelja je odgovoren za spremljanje posojilojemalcev in porokov ter za finančno in pogodbeno spremljanje, povezano s projekti. Tako se kreditna sposobnost posojil, posojilojemalcev in porokov Sklada za spodbujanje naložb stalno spremlja, tj. vsaj enkrat letno, pogosteje pa po potrebi in v okviru kreditnih dogodkov. Direktorat za upravljanje in spremljanje portfelja zlasti preveri, ali so izpolnjene pogodbene pravice in, v primeru poslabšanja bonitetne ocene in/ali neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti, ali so sprejeti popravni ukrepi. V skladu s smernicami o kreditnih tveganjih se po potrebi izvajajo ukrepi za zmanjšanje tveganj. Poleg tega je v primeru obnovitve bančnih jamstev, prejetih za posojila, zagotovljeno, da se jamstva pravočasno nadomestijo oziroma sprejmejo ustrezni ukrepi.

3.2.3.3 Razčlenitev kreditne kakovosti glede na vrsto posojilojemalcev

V spodnjih razpredelnicah je prikazana analiza kreditne kvalitete posojilnega portfelja Sklada za spodbujanje naložb na dan 31. decembra 2022 in 31. decembra 2021, opravljena z aplikacijami za bonitetno ocenjevanje posojil na podlagi izpostavljenosti podpisanih obveznosti (izplačanih in neizplačanih).

Na dan 31. 12. 2022 v tisočih EUR		**Visoka kakovost**	**Standardna kakovost**	**Najmanjše sprejemljivo tveganje**	**Visoko tveganje**	**Brez ocene***	**Skupaj**	**% vseh sredstev**
		A do B–	**C**	**D+**	**D– ali manj**			
Posojilojemalec	Finančne institucije	293 458	349 628	103 133	1 030 131	–	**1 776 350**	**51 %**
	Podjetja	96 413	52 092	–	703 374	226 750	**1 078 629**	**31 %**
	Javni organi	–	18 902	–	–	218	**19 120**	**1 %**
	Države	51 976	2 771	8 363	567 845	–	**630 955**	**17 %**
Skupaj		**441 847**	**423 393**	**111 496**	**2 301 350**	**226 968**	**3 505 054**	**100 %**

* Posojilni posli, merjeni po PVIPI.

Na dan 31. 12. 2021 v tisočih EUR		**Visoka kakovost**	**Standardna kakovost**	**Najmanjše sprejemljivo tveganje**	**Visoko tveganje**	**Brez ocene***	**Skupaj**	**% vseh sredstev**
		A do B–	**C**	**D+**	**D– ali manj**			
Posojilojemalec	Finančne institucije	285 924	109 219	443 921	1 130 146	–	**1 969 210**	**54 %**
	Podjetja	108 621	49 059	12 253	532 735	315 011	**1 017 679**	**28 %**
	Javne institucije	–	20 776	–	–	664	**21 440**	**1 %**
	Države	917	2 529	3 360	631 955	–	**638 761**	**17 %**
Skupaj		**395 462**	**181 583**	**459 534**	**2 294 836**	**315 675**	**3 647 090**	**100 %**

* Posojilni posli, merjeni po PVIPI.

3.2.3.4 Porazdeljenost tveganj pri posojilih in predujmih

3.2.3.4.1 Geografska razčlenitev

Na podlagi države posojilojemalca je mogoče portfelj Sklada za spodbujanje naložb razčleniti po naslednjih geografskih regijah (v tisočih EUR):

Država posojilojemalca	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Kenija	338 790	321 069
Egipt	309 312	345 810
Nigerija	266 294	237 992
Etiopija	107 988	96 391
Ruanda	94 247	64 169
Mavricij	93 509	101 446
Barbados	82 735	85 058
Regionalno-AKP	69 920	208 795
Zambija	56 729	52 345
Kamerun	56 586	42 097
Uganda	51 388	61 033
Senegal	38 153	42 968
Demokratična republika Kongo	36 772	48 766
Tanzanija	33 431	46 423
Nova Kaledonija	31 684	37 098
Dominikanska republika	25 879	19 076
Zimbabve	23 147	14 708
Jamajka	18 902	20 776
Gvineja	15 242	18 972
Mavretanija	11 029	11 921
Slonokoščena obala	10 976	–
Mali	9 856	12 120
Malavi	9 587	14 898
Zelenortski otoki	9 016	11 718
Gana	8 648	15 835
Kajmanski otoki	8 521	8 692
Mozambik	7 094	9 107
Burkina Faso	4 767	3 581
Sveta Lucija	4 674	–
Francoska Polinezija	3 118	5 783
Benin	2 958	4 023
Sejšeli	2 933	2 529
Mikronezija	2 811	2 872
Esvatini	1 515	1 792
Samoa	645	909
Vanuatu	525	866
Haiti	332	1 208
Kongo	73	–
Angola	–	12 253
Niger	–	1 182
Skupaj	**1 849 786**	**1 986 281**

3.2.3.4.2 Razčlenitev po industrijskih sektorjih

V spodnji razpredelnici je prikazana razčlenitev posojilnega portfelja Sklada za spodbujanje naložb po industrijskih sektorjih posojilojemalcev. Posli, ki se pred izplačilom končnemu upravičencu najprej izplačajo finančnemu posredniku, so prikazani v postavki „Terciarni sektor in drugo“ (v tisočih EUR).

Industrijski sektor posojilojemalca	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Finančne storitve	1 160 133	1 190 407
Javna uprava	202 898	195 154
Električna energija	193 597	211 761
Kemikalije	108 652	111 251
Telekomunikacije	62 862	12 253
Zdravstveno varstvo	36 833	170 000
Poslovne storitve, IT in mediji	31 127	34 306
Infrastruktura za zračni in pomorski promet	18 902	20 776
Zdravila in medicinska oprema	12 388	13 684
Investicijsko blago	8 853	9 269
Kovine in rudarstvo	8 415	8 667
Odstranjevanje in recikliranje odpadkov	4 577	5 326
Večnamenske službe	525	866
Terciarni sektor in drugo	24	2 561
Skupaj	**1 849 786**	**1 986 281**

3.2.3.5 Izpostavljenost kreditnemu tveganju za vsako notranjo bonitetno oceno

EIB uporablja notranjo metodologijo za ocenjevanje bonitete v skladu z notranjimi bonitetnimi ocenami, ki temeljijo na pristopu v skladu z okvirom Basel III. Večini nasprotnih strank Sklada za spodbujanje naložb je bila dodeljena notranja bonitetna ocena v skladu s to metodologijo. V spodnji razpredelnici je prikazana razčlenitev posojilnega portfelja Sklada za spodbujanje naložb po boljši notranji bonitetni oceni posojilojemalca ali poroka, kjer je na voljo. Če notranja bonitetna ocena ni na voljo, je bila za to analizo uporabljena zunanja bonitetna ocena.

V razpredelnici so prikazane podpisane (izplačane in neizplačane) ter tveganju prilagojene izpostavljenosti na podlagi notranje metodologije, ki jo Sklad za spodbujanje naložb uporablja za upravljanje limita.

		2022					
v tisočih EUR	**Enakovreden bonitetni razred agencije Moody's**	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**	**PVIPI**	**Skupaj**
Posojila in predujmi po odplačni vrednosti							
Notranja bonitetna ocena 1 – minimalno kreditno tveganje	Aaa	–	56 320	–	–	–	**56 320**
Notranja bonitetna ocena 2 – zelo nizko kreditno tveganje	Aa1–Aa3	82 745	–	–	–	–	**82 745**
Notranja bonitetna ocena 3 – nizko kreditno tveganje	A1–A3	421	–	–	–	–	**421**
Notranja bonitetna ocena 4 – zmerno kreditno tveganje	Baa1–Baa3	346 538	–	–	–	–	**346 538**
Notranja bonitetna ocena 5 – finančno šibka nasprotna stranka	Ba1–Ba3	82 126	–	–	–	–	**82 126**
Notranja bonitetna ocena 6 – visoko kreditno tveganje	B1–B3	679 725	189 519	–	–	–	**869 244**
Notranja bonitetna ocena 7 – zelo visoko kreditno tveganje	manj kot Caa1	41 450	273 167	–	–	–	**314 617**
Notranja bonitetna ocena 8 – neplačilo nasprotne stranke	manj kot Caa1, vendar neplačano	–	–	63 474	–	–	**63 474**
Posojila in predujmi po PVIPI		–	–	–	–	**142 263**	**142 263**
Popravek vrednosti za izgubo in prilagoditev poštene vrednosti		**–11 370**	**–28 817**	**–21 303**	–	**–46 472**	**–107 962**
Knjigovodska vrednost posojil in predujmov		**1 221 635**	**490 189**	**42 171**	–	**95 791**	**1 849 786**
Prevzete obveznosti iz kreditov							
Notranja bonitetna ocena 1 – minimalno kreditno tveganje	Aaa	–	–	–	–	–	**–**
Notranja bonitetna ocena 2 – zelo nizko kreditno tveganje	Aa1–Aa3	86 796	–	–	–	–	**86 796**
Notranja bonitetna ocena 3 – nizko kreditno tveganje	A1–A3	316 707	–	–	–	–	**316 707**
Notranja bonitetna ocena 4 – zmerno kreditno tveganje	Baa1–Baa3	109 095	–	–	–	–	**109 095**
Notranja bonitetna ocena 5 – finančno šibka nasprotna stranka	Ba1–Ba3	175 880	–	–	–	–	**175 880**
Notranja bonitetna ocena 6 – visoko kreditno tveganje	B1–B3	538 504	50 000	–	–	–	**588 504**
Notranja bonitetna ocena 7 – zelo visoko kreditno tveganje	manj kot Caa1	62 966	105 669	–	–	–	**168 635**
Notranja bonitetna ocena 8 – neplačilo nasprotne stranke	manj kot Caa1, vendar neplačano	–	–	50 000	–	–	**50 000**
Brez notranje bonitetne ocene*		44 982	–	–	–	–	**44 982**
Posojila in predujmi po PVIPI		–	–	–	–	**131 252**	**131 252**
Popravek vrednosti za izgubo in prilagoditev poštene vrednosti		**–4 834**	**–11 749**	–	–	–	**–16 583**

Knjigovodska vrednost obveznosti iz kreditov	**1 330 096**	**143 920**	**50 000**	**–**	**131 252**	**1 655 268**

* Pogodbe o zastopstvu, za katere na datum poročanja ni osnovnih nasprotnih strank.

3.2.3.5 Izpostavljenost kreditnemu tveganju za vsako notranjo bonitetno oceno (nadaljevanje)

		2021					
v tisočih EUR	**Enakovreden bonitetni razred agencije Moody's**	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**	**PVIPI**	**Skupaj**
Posojila in predujmi po odplačni vrednosti							
Notranja bonitetna ocena 1 – minimalno kreditno tveganje	Aaa	–	64 876	–	–	–	**64 876**
Notranja bonitetna ocena 2 – zelo nizko kreditno tveganje	Aa1–Aa3	85 059	–	–	–	–	**85 059**
Notranja bonitetna ocena 3 – nizko kreditno tveganje	A1–A3	1 056	–	–	–	–	**1 056**
Notranja bonitetna ocena 4 – zmerno kreditno tveganje	Baa1–Baa3	46 507	–	–	–	–	**46 507**
Notranja bonitetna ocena 5 – finančno šibka nasprotna stranka	Ba1–Ba3	435 300	12 288	–	–	–	**447 588**
Notranja bonitetna ocena 6 – visoko kreditno tveganje	B1–B3	556 705	237 898	–	–	–	**794 603**
Notranja bonitetna ocena 7 – zelo visoko kreditno tveganje	manj kot Caa1	55 928	258 220	–	–	–	**314 148**
Notranja bonitetna ocena 8 – neplačilo nasprotne stranke	manj kot Caa1, vendar neplačano	–	–	69 180	–	–	**69 180**
Posojila in predujmi po PVIPI		–	–	–	–	**272 917**	**272 917**
Popravek vrednosti za izgubo in prilagoditev poštene vrednosti		**–3 565**	**–33 268**	**–30 169**	–	**–42 651**	**–109 653**
Knjigovodska vrednost posojil in predujmov		**1 176 990**	**540 014**	**39 011**	**–**	**230 266**	**1 986 281**
Prevzete obveznosti iz kreditov							
Notranja bonitetna ocena 2 – zelo nizko kreditno tveganje	Aa1–Aa3	86 796	–	–	–	–	**86 796**
Notranja bonitetna ocena 3 – nizko kreditno tveganje	A1–A3	87 000	–	–	–	–	**87 000**
Notranja bonitetna ocena 4 – zmerno kreditno tveganje	Baa1–Baa3	61 060	–	–	–	–	**61 060**
Notranja bonitetna ocena 5 – finančno šibka nasprotna stranka	Ba1–Ba3	173 963	–	–	–	–	**173 963**
Notranja bonitetna ocena 6 – visoko kreditno tveganje	B1–B3	777 195	18 595	–	–	–	**795 790**
Notranja bonitetna ocena 7 – zelo visoko kreditno tveganje	manj kot Caa1	45 955	167 782	–	–	–	**213 737**
Notranja bonitetna ocena 8 – neplačilo nasprotne stranke	manj kot Caa1, vendar neplačano	–	–	10 000	–	–	**10 000**
Brez notranje bonitetne ocene*		129 669	27 365	–	–	–	**157 034**
Posojila in predujmi po PVIPI		–	–	–	–	**92 031**	**92 031**
Popravek vrednosti za izgubo in prilagoditev poštene vrednosti		**–1 693**	**–14 909**	–	–	–	**–16 602**
Knjigovodska vrednost obveznosti iz kreditov		**1 359 945**	**198 833**	**10 000**	–	**92 031**	**1 660 809**

* Pogodbe o zastopstvu, za katere na datum poročanja ni osnovnih nasprotnih strank.

EIB stalno spremlja dogodke, ki vplivajo na njene posojilojemalce in poroke. EIB zlasti v primeru poslabšanja bonitetne ocene za vsak primer posebej oceni svoje pogodbene pravice in si prizadeva za blažilne ukrepe. Prav tako pozorno spremlja obnovitve bančnih jamstev, prejetih za posojila, da zagotovi, da se jamstva pravočasno nadomestijo oziroma da se sprejmejo ustrezni ukrepi.

3.2.3.6 Zaostanki pri odplačevanju posojil in oslabitve

Zneski zaostankov se ugotavljajo, spremljajo in sporočajo v skladu s postopki, ki so opredeljeni v „Smernicah in postopkih za nadzor financ“, ki veljajo za banke. Ti postopki so v skladu z dobrimi bančnimi praksami in so prilagojeni za vsa posojila, ki jih upravlja EIB.

Postopek spremljanja je strukturiran tako, da zagotavlja, da (i) se morebitni zaostanki čim hitreje odkrijejo in sporočijo pristojnim službam; (ii) se kritični primeri nemudoma prenesejo na pravo operativno raven in raven odločanja; (iii) je poskrbljeno za redno poročanje vodstvu Sklada o splošnem stanju.

Zaostanke pri odplačevanju posojil in oslabitve ter predujme lahko razčlenimo na naslednji način (v tisočih EUR):

	Posojila in predujmi	**Posojila in predujmi**
	31. 12. 2022	**31. 12. 2021**
Knjigovodska vrednost	**1 849 786**	**1 986 281**
Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo		
Bruto znesek	63 474	69 180
Oslabitev – popravek vrednosti za izgubo	–21 303	–30 169
Knjigovodska vrednost pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	**42 171**	**39 011**
Zapadle postavke brez poslabšane kreditne kakovosti		
Zapadle postavke zajemajo		
od 0 do 30 dni	670	2 334
od 30 do 90 dni	118	9
od 90 do 180 dni	95	–
več kot 180 dni	25	–
Knjigovodska vrednost zapadlih postavk brez poslabšane kreditne kakovosti	**908**	**2 343**
Knjigovodska vrednost postavk, ki niso niti zapadle niti nimajo poslabšane kreditne kakovosti	**1 806 707**	**1 944 927**
Knjigovodska vrednost posojil in predujmov skupaj	**1 849 786**	**1 986 281**

3.2.3.7 Občutljivost pričakovanih kreditnih izgub na prihodnje gospodarske razmere (v tisočih EUR)

Pričakovane kreditne izgube so občutljive na presoje in predpostavke v zvezi z oblikovanjem v prihodnost usmerjenih scenarijev. EIB izvede analizo občutljivosti pričakovanih kreditnih izgub, pripoznanih v pomembnih razredih svojih sredstev.

Napovedi prihodnjih gospodarskih razmer (s pomočjo makroekonomskih scenarijev) so vhodni podatki za model napovedovanja in ustvarjajo pogojne parametre tveganja, ki pa so vhodni podatki za izračun popravka vrednosti za izgubo.

Scenariji so izpeljani iz šokov za BDP, ki je ključno merilo gospodarske dejavnosti. Šoki za realni BPD so kalibrirani, da ponovijo preteklo volatilnost spremenljivke. Poleg tega se, kjer je primerno, uporabi strokovna ocena, da se podrobneje določita velikost in vztrajnost šokov za BDP. Tako se šoki določijo skupaj s funkcijo propadanja, da se določi učinek šokov skozi čas. Verjetnosti, povezane z vsakim scenarijem, so opredeljene na način, da odražajo kazalnike (volatilnosti) trga in notranje razvite kazalnike / indeksne sklade, ki se dosledno uporabljajo skozi čas, da zajamejo negotovosti. Utež pozitivnih in negativih šokov je odvisna od razporeditve tveganj v gospodarstvu; v povprečju so se negativni in pozitivni šoki v višini –9 908 EUR (2021: –15 250 EUR) oziroma 8 356 EUR (2021: 11 780 EUR) uporabili za četrtletne napovedi v preteklem letu.

V spodnji razpredelnici je prikazan popravek vrednosti za izgubo za posojila in predujme v okviru 1. in 2. stopnje. Za vsak v prihodnost usmerjen scenarij (npr. izhodiščni, pozitivni in negativni scenarij) se je uporabila utež 100 %, namesto da bi se za vse tri scenarije uporabile uteži verjetnosti scenarija.

	2022		
(v tisočih EUR)	**Pozitivni**	**Izhodiščni**	**Negativni**
Bruto izpostavljenost	3 229 247	3 229 247	3 229 247
Popravek vrednosti za izgubo	43 821	52 177	62 085

	2021		
(v tisočih EUR)	**Pozitivni**	**Izhodiščni**	**Negativni**
Bruto izpostavljenost	3 319 800	3 319 800	3 319 800
Popravek vrednosti za izgubo	37 862	49 642	64 892

3.2.3.8 Nova pogajanja o posojilih in njihovo restrukturiranje

EIB šteje posojila za restrukturirane nedonosne kredite (tj. posojila, dolžniške vrednostne papirje in obveznosti iz kreditov), v zvezi s katerimi so bili podaljšani ukrepi restrukturiranja. Ukrepe restrukturiranja sestavljajo „koncesije“, ki jih EIB odobri dolžniku, ki se šteje za nezmožnega izpolniti pogoje pogodbenega servisiranja dolga zaradi finančnih težav, da bi mu omogočila servisiranje dolga ali v celoti ali delno refinanciranje pogodbe. Izpostavljenosti se obravnavajo kot restrukturirane, kadar je bila odobrena koncesija, ne glede na to, ali je kateri od zneskov že zapadel, sicer se izpostavljenost razvrsti kot neplačana. Izpostavljenosti se ne obravnavajo kot restrukturirane, kadar dolžnik nima finančnih težav.

Pri običajnem poslovanju bi bilo poslabšanje zadevnih posojil ugotovljeno z določbami smernic in postopkov Banke ter bi se spremljalo pred ponovnimi pogajanji. Po koncu novih pogajanj bi EIB še naprej pozorno spremljala ta posojila. Če bi imel finančni instrument oslabljeno kreditno kakovost, bi bil premeščen v tretjo stopnjo. Posojilo se bo redno spremljalo v skladu z okvirom Banke.

Banka je zagotovila številne podporne ukrepe, ki so na voljo posojilojemalcem v odziv na posebne gospodarske učinke

COVID-19, med katerimi so (i) začasna sprostitev (tudi opustitev) finančnih zavez in drugih ključnih klavzul, (ii) ponovno profiliranje denarnih tokov z določitvijo novih časovnih načrtov odplačevanja ali začasnim mirovanjem obveznosti odplačevanja ter (iii) nekateri drugi dopolnilni podporni ukrepi, kot so sklepanje novih pogodb, pospešeno izplačevanje posojil in posojanje višjih zneskov posojilojemalcem. Banka je zahteve za take ukrepe ocenila za vsak primer posebej v okviru nekaterih posebnih pogojev. Ti ukrepi naj bi se razširili na posojilojemalce, ki niso imeli strukturnih finančnih težav ali težav s solventnostjo in so se v času odobritve takih ukrepov šteli za delujoča podjetja. Če na podlagi ocene ugotovi, da posojilojemalec ni izpolnil teh zahtev ali če je Banka ugotovila tveganja za dolgoročno vzdržnost poslovnega modela stranke, preuči možnosti drugih ustreznih ukrepov in po potrebi uporabi standardni postopek prestrukturiranja EIB.

Skupina od junija 2021 ne omogoča več takih podpornih ukrepov.

Ukrepi in prakse restrukturiranja, ki jih je med obdobjem poročanja izvaja EIB v okviru svojih dejavnosti prestrukturiranja, med drugim vključujejo podaljšanje rokov zapadlosti, odlog odplačevanja samo glavnice, odlog odplačevanja glavnice in obresti, kršitev pomembnih zavez ter kapitalizacijo zapadle glavnice/obresti.

3.2.3.8 Nova pogajanja o posojilih in njihovo restrukturiranje (nadaljevanje)

Posli, za katere se izvedejo ukrepi restrukturiranja, so kot taki prikazani v spodnji razpredelnici:

v tisočih EUR	31. 12. 2022		31. 12. 2021	
	donosni	nedonosni	donosni	nedonosni
Število pogodb, za katere se izvedejo prakse restrukturiranja	12	7	16	9
Knjigovodske vrednosti (vključno z obrestmi in zneski zaostankov)	144 399	45 497	210 553	58 742
Pripoznano nadomestilo za pričakovane kreditne izgube	16 008	14 323	16 124	20 475
Prihodek od obresti v zvezi z restrukturiranimi pogodbami	7 745	2 280	11 583	3 563

		Ukrepi restrukturiranja					
v tisočih EUR	31. 12. 2021	Podaljšanja rokov zapadlosti	Odlog odplačevanja glavnice in obresti	Kršitev pomembnih finančnih zavez	Drugo	Pogodbeni rok zapadlosti v plačilo, prenehanje in/ali odpis	31. 12. 2022
Finančne institucije	149 326	–	–	4 119	–	–67 694	85 751
Podjetja	119 969	–	–	–	–	–15 824	104 145
Skupaj	**269 295**	**–**	**–**	**4 119**	**–**	**–83 518**	**189 896**

3.2.4 Kreditno tveganje iz naslova denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

Razpoložljiva sredstva se vlagajo v skladu s časovnim načrtom izplačil po pogodbenih obveznostih Sklada za spodbujanje naložb. Na dan 31. decembra 2022 in 31. decembra 2021 so bile naložbe v obliki bančnih vlog, potrdil o vlogah in komercialnih zapisov.

Pooblaščeni subjekti imajo bonitetno oceno, ki je podobna kratkoročnim in dolgoročnim bonitetnim ocenam, ki se zahtevajo za lastne zakladniške naložbe EIB. Če je ocena več kot ene bonitetne agencije različna, se upošteva najslabša ocena. Najvišji dovoljeni znesek za posamezno pooblaščeno banko je trenutno 50 000 000 EUR (petdeset milijonov EUR). Izjema od tega pravila je bila odobrena banki Societe Generale, pri kateri ima Sklad za spodbujanje naložb svoje operativne gotovinske račune. Kratkoročna kreditna linija za Societe Generale na dan 31. decembra 2022 in 31. decembra 2021 znaša 110 000 000 EUR (sto deset milijonov EUR). Povečanje linije se nanaša na znesek denarja na operativnih gotovinskih računih ter na instrumente, ki jih je izdala ta nasprotna stranka in so v zakladniškem portfelju.

Vse naložbe so bile izvršene s pooblaščenimi subjekti, in sicer z zapadlostjo največ tri mesece od datuma valute posla. Vse kršitve omejitve kreditne izpostavljenosti so bile sporočene pooblastiteljem. Na dan 31. decembra 2022 in 31. decembra 2021 so imele vse vezane vloge, komercialni zapisi in gotovina v blagajni, ki so bili v zakladniškem portfelju Sklada za spodbujanje naložb, na dan poravnave v skladu z lestvico bonitetne agencije Moody's najnižjo oceno vsaj P-2.

Spodnja razpredelnica prikazuje stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov, vključno z natečenimi obrestmi (v tisočih EUR):

Najnižja kratkoročna bonitetna ocena (v skladu z lestvico agencije Moody's)	Najnižja dolgoročna bonitetna ocena (v skladu z lestvico agencije Moody's)	31. 12. 2022		31. 12. 2021	
P-1	Aaa	200 167	14 %	299 814	22 %
P-1	Aa2	24 955	2 %	160 066	12 %
P-1	Aa3	4 992	0 %	67 036	5 %
P-1	A1	300 627	21 %	82 730	6 %
P-1	A2	340 252	22 %	199 879	15 %
P-1	A3	491 224	34 %	444 064	32 %
P-2	A3	29 956	2 %	104 975	8 %
P-2	Baa1	59 797	4 %	–	0 %
P-2		**1 451 970**	**100 %**	**1 358 564**	**100 %**

3.2.5 Kreditno tveganje pri izvedenih finančnih instrumentih

3.2.5.1 Strategija upravljanja kreditnega tveganja pri izvedenih finančnih instrumentih

Strategija upravljanja kreditnega tveganja pri izvedenih finančnih instrumentih Kreditno tveganje, povezano z izvedenimi finančnimi instrumenti, pomeni izgubo, ki bi jo utrpela stranka, če nasprotna stranka v poslu ne bi mogla izpolniti svojih pogodbenih obveznosti. Obseg kreditnega tveganja iz naslova izvedenih finančnih instrumentov je odvisen od več dejavnikov (npr. obresti in deviznih tečajev), običajno pa predstavlja le manjši del njihove nominalne vrednosti.

V okviru običajnega izvajanja dejavnosti lahko Sklad za spodbujanje naložb sklene pogodbe o zamenjavi za zavarovanje posameznih poslov dajanja posojil ali valutne terminske pogodbe za zavarovanje valutnih pozicij v drugih valutah aktivnega trgovanja, ne v eurih. Vse posle zamenjave izvrši EIB z zunanjo nasprotno stranko. Pogoji zamenjav so urejeni v istih krovnih pogodbah o zamenjavi („master swap agreements“) in sporazumih o zavarovanju tveganj („credit support annexes“), podpisanih med EIB in njenimi zunanjimi nasprotnimi strankami.

3.2.5.2 Merjenje kreditnega tveganja pri izvedenih finančnih instrumentih

Vsi posli zamenjave, ki jih izvrši EIB in so povezani s Skladom za spodbujanje naložb, se obravnavajo v skladu z istim pogodbenim okvirom in z uporabo istih metodologij, kot se uporabljajo za posle z izvedenimi finančnimi instrumenti, ki jih EIB izvrši za lastne namene. O upravičenosti nasprotnih strank v poslih zamenjave odloča EIB na podlagi enakih pogojev za upravičenost, kot se uporabljajo za njene splošne namene v zvezi s posli zamenjave.

EIB meri izpostavljenost kreditnemu tveganju, povezanemu s posli zamenjave in posli z izvedenimi finančnimi instrumenti, s pristopoma sedanje nezavarovane izpostavljenosti in potencialne prihodnje izpostavljenosti za poročanje in nadzor omejitev. Ti metriki v celoti vključujeta izvedene finančne instrumente, povezane s Skladom za spodbujanje naložb.

Sklad za spodbujanje naložb sklepa pogodbe o kratkoročni valutni zamenjavi zaradi zavarovanja valutnega tveganja pri izplačilu posojil v drugih valutah kot v eurih. Kratkoročne valutne zamenjave imajo zapadlost največ tri mesece in se redno obnavljajo. Nominalna vrednost kratkoročnih valutnih zamenjav je 31. decembra 2022 znašala 1 790,0 milijona EUR, 31. decembra 2021 pa 1 530,0 milijona EUR. Poštena vrednost kratkoročnih valutnih zamenjav je 31. decembra 2022 znašala 71,1 milijona EUR, 31. decembra 2021 pa –16,3 milijona EUR.

Sklad za spodbujanje naložb sklepa pogodbe o medvalutni zamenjavi zaradi zavarovanja valutnega tveganja pri izplačilu posojil v drugih valutah kot v eurih. Medvalutne zamenjave imajo dolgoročno zapadlost. Nominalna vrednost kratkoročnih valutnih zamenjav je 31. decembra 2022 znašala 47,0 milijona EUR, 31. decembra 2021 pa 51,9 milijona EUR. Poštena vrednost kratkoročnih valutnih zamenjav je 31. decembra 2022 znašala 4,8 milijona EUR,

31. decembra 2021 pa –2,6 milijona EUR.

3.2.6 Kreditno tveganje pri finančnih sredstvih zakladnice

V spodnji razpredelnici je prikazano stanje zakladniškega portfelja, ki je v celoti sestavljen iz komercialnih zapisov, ki jih izdajo poddržavni subjekti, banke in nebančni subjekti, s prvotno zapadlostjo več kot tri mesece. Države članice EU, njihove agencije, banke in nebančni subjekti so upravičeni izdajatelji. Najvišji dovoljeni znesek za posameznega pooblaščenega izdajatelja je 50 000 000 EUR (petdeset milijonov EUR). Glede na likvidnostne potrebe bi bile lahko upravičene tudi naložbe v srednje- in dolgoročne obveznice:

v tisočih EUR

Najnižja kratkoročna bonitetna ocena (v skladu z lestvico agencije Moody's)	Najnižja dolgoročna bonitetna ocena (v skladu z lestvico agencije Moody's)	31. 12. 2022		31. 12. 2021	
P-1	Aa2	32 974	45 %	_	0 %
P-1	Aa3	4	0 %	_	0 %
P-1	A3	39 843	55 %	_	0 %
P-2	A3	182	0 %	_	0 %
Skupaj		**73 003**	**100 %**	**_**	**0 %**

3.3 Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je povezano s sposobnostjo subjekta, da financira povečanja sredstev in izpolnjuje obveznosti, ko te zapadejo, ne da bi pri tem utrpel nesprejemljive izgube. Lahko se razdeli na likvidnostno tveganje pri financiranju in likvidnostno tveganje trga. Likvidnostno tveganje pri financiranju je tveganje, da subjekt ne bo sposoben učinkovito izpolnjevati tako pričakovanih kot nepričakovanih potreb tekočih in prihodnjih denarnih tokov, ne da bi to vplivalo na njegovo dnevno poslovanje ali finančno stanje. Likvidnostno tveganje trga je tveganje, da subjekt ne bo mogel brez težav izravnati oziroma odpraviti pozicije po tržni ceni zaradi neustrezne globine trga ali motenj na trgu.

3.3.1 Upravljanje likvidnostnega tveganja

Sklad se financira predvsem z letnimi prispevki držav članic ter vračil, ki izhajajo iz poslov Sklada. Sklad upravlja svoja likvidnostna tveganja predvsem z načrtovanjem svojih neto likvidnostnih potreb in zahtevanih letnih prispevkov držav članic.

Za izračun letnih prispevkov držav članic se analizirajo gibanja izplačil v okviru tekočega in načrtovanega portfelja, ki se spremljajo skozi vse leto. Pri prilagoditvi letnih likvidnostnih potreb se upoštevajo nepredvideni dogodki, kot so predčasna izplačila, prodaja delnic ali neizpolnitev obveznosti.

Sklad za spodbujanje naložb za dodatno zmanjšanje likvidnostnega tveganja ohranja zadostno likvidnostno rezervo, da lahko kadar koli pokrije predvidena gotovinska izplačila, ki jih redno sporoča posojilni oddelek EIB. Sredstva se vlagajo na denarnem trgu in obvezniških trgih v obliki medbančnih vlog in drugih kratkoročnih finančnih instrumentov ob upoštevanju obveznosti Sklada za gotovinska izplačila. Likvidnostna sredstva Sklada upravlja zakladniški oddelek Banke, da se ohrani ustrezna likvidnost, s katero se Skladu omogoči izpolnjevanje njegovih obveznosti. V skladu s Sklepom Sveta 2020/2233 se vračila iz Sklada za spodbujanje naložb v državah AKP uporabijo v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje. Vendar je razpoložljivost teh vračil, ki jih je treba prenesti, pogojena z ohranjanjem ustrezne ravni likvidnosti v okviru Sklada za spodbujanje naložb v državah AKP.

V skladu z načelom ločevanja nalog med enoto za trgovanje in zaledno službo je za posle poravnave v zvezi z vlaganjem teh sredstev pristojen oddelek EIB za načrtovanje in poravnavo. Poleg tega so odobritev nasprotnih strank ter določanje omejitev za zakladniške naložbe in njihovo spremljanje v pristojnosti direktorata EIB za upravljanje tveganj.

3.3.2 Merjenje likvidnostnega tveganja

V tem oddelku so v razpredelnicah razčlenjene finančne obveznosti Sklada za spodbujanje naložb po zapadlosti na podlagi preostalega obdobja od datuma bilance stanja do pogodbenega datuma zapadlosti (na podlagi nediskontiranih denarnih tokov).

V smislu neizvedenih finančnih obveznosti ima Sklad za spodbujanje naložb obveznosti v obliki neizplačanih delov kredita v okviru podpisanih posojilnih pogodb, neizplačanih delov podpisanih pogodb o vpisu kapitala / naložbah, izdanih jamstev za posojila ali prevzetih obveznosti za subvencionirane obrestne mere in tehnično pomoč.

Posojila iz Sklada za spodbujanje naložb imajo rok za izplačilo. Vendar so izplačila izvedena v času in v zneskih, ki odražajo napredek pri zadevnih naložbenih projektih. Poleg tega so posojila Sklada za spodbujanje naložb posli, ki se izvajajo v razmeroma nestanovitnem poslovnem okolju, zato je razpored izplačil precej negotov.

Kapitalske naložbe zapadejo v plačilo takoj, ko upravljavci kapitalskega sklada izdajo veljaven poziv za vplačilo kapitala, ki odraža napredek pri njihovih naložbenih dejavnostih. Obdobje črpanja posojila je običajno 3 leta, pogosto pa se podaljša še za eno ali dve leti. Na koncu obdobja črpanja posojila običajno ostane nekoriščenih nekaj obveznosti za izplačila, dokler niso v celoti prodane osnovne naložbe sklada, saj je likvidnost sklada občasno lahko nezadostna za kritje plačilnih obveznosti, ki izhajajo iz provizij ali drugih odhodkov.

Pri jamstvih običajno ni posebnih obveznosti glede izplačila, razen če se jamstvo unovči. Znesek neunovčenih jamstev se zmanjšuje skladno s časovnim načrtom odplačevanja posojil, zavarovanih z jamstvom.

Gotovinski odlivi za subvencionirane obrestne mere, za katere so bile prevzete obveznosti, se pojavijo v primeru subvencioniranih posojil, ki jih Banka financira iz lastnih sredstev. Zato odlivi, o katerih se poroča, predstavljajo le obveznosti, povezane s temi posojili, in ne skupnega zneska za subvencionirane obrestne mere, za katere so bile prevzete obveznosti, vendar niso bile izplačane. Tako kot v primeru posojil je njihov urnik izplačil negotov.

„Bruto nominalni odliv“ za pogodbe o tehnični pomoči, za katere so bile prevzete obveznosti, se v razpredelnici „profil zapadlosti neizvedenih finančnih obveznosti“ nanaša na skupni neizplačani del podpisanih pogodb o tehnični pomoči. Časovni okvir izplačil je podvržen precejšnji negotovosti. Gotovinski odlivi, razvrščeni v razredu zapadlosti „3 mesece ali manj“, predstavljajo znesek neporavnanih računov, prejetih do datuma poročanja.

Prevzete obveznosti za neizvedene finančne obveznosti, za katere ni določen noben pogodbeni datum zapadlosti, so razvrščene pod „Neopredeljena zapadlost“. Prevzete obveznosti, za katere obstaja zabeležen zahtevek za gotovinska izplačila na datum poročanja, so razvrščene v ustrezni razred zapadlosti.

V smislu izvedenih finančnih obveznosti profil zapadlosti predstavlja pogodbene nediskontirane bruto denarne tokove pogodb o zamenjavi, vključno z medvalutnimi zamenjavami (CCS), medvalutnimi obrestnimi zamenjavami (CCIRS), kratkoročnimi valutnimi zamenjavami in obrestnimi zamenjavami.

3.3.2 Merjenje likvidnostnega tveganja (nadaljevanje)

Profil zapadlosti neizvedenih finančnih obveznosti **v tisočih EUR na dan 31. 12. 2022**	**3 mesece ali manj**	**Več kot 3 mesece do 1 leto**	**Več kot 1 leto do 5 let**	**Več kot 5 let**	**Neopredeljena zapadlost**	**Bruto nominalni odliv**
Odlivi za posojila, za katera so bile prevzete obveznosti, a niso bila izplačana	87 210	21 208	–	–	1 563 433	1 671 851
Odlivi za investicijska sredstva in vpis delnic, za katere so bile prevzete obveznosti	4 676	–	–	–	406 496	411 172
Drugo (podpisana neizdana jamstva, izdana jamstva)	–	–	–	–	49 378	49 378
Odlivi za subvencionirane obrestne mere, za katere so bile prevzete obveznosti	–	–	–	–	350 282	350 282
Odlivi za pogodbe o tehnični pomoči, za katere so bile prevzete obveznosti	924	–	–	–	32 149	33 073
Skupaj	**92 810**	**21 208**	**–**	**–**	**2 401 738**	**2 515 756**

Profil zapadlosti neizvedenih finančnih obveznosti **v tisočih EUR na dan 31. 12. 2021**	**3 mesece ali manj**	**Več kot 3 mesece do 1 leto**	**Več kot 1 leto do 5 let**	**Več kot 5 let**	**Neopredeljena zapadlost**	**Bruto nominalni odliv**
Odlivi za posojila, za katera so bile prevzete obveznosti, a niso bila izplačana	–	–	–	–	1 677 411	1 677 411
Odlivi za investicijska sredstva in vpis delnic, za katere so bile prevzete obveznosti	6 322	–	–	–	466 678	473 000
Drugo (podpisana neizdana jamstva, izdana jamstva)	–	–	–	–	1 755 974	1 755 974
Odlivi za subvencionirane obrestne mere, za katere so bile prevzete obveznosti	–	–	–	–	379 620	379 620
Odlivi za pogodbe o tehnični pomoči, za katere so bile prevzete obveznosti	1 519	–	–	–	37 617	39 136
Skupaj	**7 841**	**–**	**–**	**–**	**4 317 300**	**4 325 141**

Profil zapadlosti izvedenih finančnih obveznosti **v tisočih EUR na dan 31. 12. 2022**	**3 mesece ali manj**	**Več kot 3 mesece do 1 leto**	**Več kot 1 leto do 5 let**	**Več kot 5 let**	**Bruto nominalni priliv/odliv**
CCS – Prilivi	88	9 474	38 431	147	48 140
CCS – Odlivi	–108	–11 965	–30 450	–146	–42 669
Kratkoročne valutne zamenjave – Prilivi	1 790 000	–	–	–	1 790 000
Kratkoročne valutne zamenjave – Odlivi	–1 724 227	–	–	–	–1 724 227
Skupaj	**65 753**	**–2 491**	**7 981**	**1**	**71 244**

Profil zapadlosti izvedenih finančnih obveznosti **v tisočih EUR na dan 31. 12. 2021**	**3 mesece ali manj**	**Več kot 3 mesece do 1 leto**	**Več kot 1 leto do 5 let**	**Več kot 5 let**	**Bruto nominalni priliv/odliv**
CCS in CCIRS – Prilivi	82	3 340	34 870	9 394	47 686
CCS in CCIRS – Odlivi	–115	–8 470	–47 250	–10 329	–66 164
Kratkoročne valutne zamenjave – Prilivi	1 530 000	–	–	–	1 530 000
Kratkoročne valutne zamenjave – Odlivi	–1 547 698	–	–	–	–1 547 698
Skupaj	**–17 731**	**–5 130**	**–12 380**	**–935**	**–36 176**

3.3.3 Dolgoročna finančna sredstva in obveznosti

Spodnja razpredelnica prikazuje neizvedena finančna sredstev in finančne obveznosti, za katere se pričakuje, da bodo izterjani ali poravnani več kot 12 mesecev po datumu poročanja.

v tisočih EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančna sredstva:		
Posojila in predujmi	1 922 784	2 074 642
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	797 341	697 631
Druga sredstva	–	1 086
Skupaj	**2 720 125**	**2 773 359**
Finančne obveznosti:		
Obveznosti do tretjih oseb*	136 867	179 593
Rezervacije za obveznosti iz kreditov	16 583	16 602
Skupaj	**153 450**	**196 195**

* Obveznosti do tretjih oseb vključujejo še neizplačane subvencionirane obrestne mere in tehnično pomoč, ki so obveznost do držav članic, kadar je zapadlost v glavnem neopredeljena.

3.4 Tržno tveganje

Tržno tveganje pomeni tveganje, da bodo spremembe tržnih cen in stopenj, kot so obrestne mere, cene lastniških vrednostnih papirjev in devizni tečaji, vplivale na dohodek subjekta ali vrednost njegove udeležbe v finančnih instrumentih.

3.4.1 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje izhaja iz volatilnosti ekonomske vrednosti pozicij, ki prinašajo obresti, ali dohodka, ki izvira iz njih, zaradi neugodnih gibanj obrestnih mer.

Na Sklad za spodbujanje naložb nihanja njegove ekonomske vrednosti ali cenovna neskladja med različnimi sredstvi, obveznostmi in instrumenti za varovanje pred tveganjem ne vplivajo, ker (i) nima neposrednih stroškov izposojanja ali obveznosti, ki prinašajo obresti, in (ii) sprejema učinek nihanj obrestnih mer na prihodke iz svojih naložb.

Sklad za spodbujanje naložb meri obrestno občutljivost svojega posojilnega portfelja in zamenjav, sklenjenih v okviru mikrozavarovanja, z izračunom po metodi vrednosti bazične točke.

S to metodo se meri povečanje ali zmanjšanje neto sedanje vrednosti zadevnega portfelja na podlagi povečanja obrestnih mer za 1 bazično točko (0,01 %) pri določenih razredih ročnosti: „denarni trg – do eno leto“, „zelo kratko – od 2 do 3 leta“, „kratko – od 4 do 6 let“, „srednje – od 7 do 11 let “, „dolgo – od 12 do 20 let“ ali „zelo dolgo – več kot 21 let“.

Za določitev neto sedanje vrednosti denarnih tokov posojil v eurih Sklad uporablja krivuljo trimesečne obrestne zamenjave v eurih. Neto sedanja vrednost denarnih tokov posojil v eurih se določi z uporabo trimesečne obrestne zamenjave v eurih, ki se ji prišteje medvalutna obrestna zamenjava spremenljivih obrestnih mer. Za valute, ki niso euro ter za katere ni na voljo zanesljive in dovolj popolne diskontne krivulje, se namesto tega uporabi diskontna krivulja v eurih ali ameriških dolarjih.

Za izračun neto sedanje vrednosti zamenjav, sklenjenih v okviru mikrozavarovanja, Sklad za spodbujanje naložb uporablja krivuljo obrestne zamenjave v eurih za denarne tokove v eurih in krivuljo obrestne zamenjave v ameriških dolarjih za denarne tokove v ameriških dolarjih.

3.4.2 Obrestno tveganje (nadaljevanje)

Kot je navedeno v spodnji razpredelnici, bi se neto sedanja vrednost posojilnega portfelja, vključno s povezanimi zamenjavami, sklenjenimi v okviru mikrozavarovanja, na dan 31. decembra 2022 zmanjšala za 500 000 EUR (na dan 31. decembra 2021 za 769 000 EUR), če bi se zadevne krivulje obrestne mere hkrati obrnile navzgor za 1 bazično točko.

Vrednost bazične točke v tisočih EUR Na dan 31. 12. 2022	**Denarni trg 1 leto**	**Zelo kratko Od 2 do 3 leta**	**Kratko Od 4 do 6 let**	**Srednje Od 7 do 11 let**	**Dolgo Od 12 do 20 let**	**Zelo dolgo 21 let**	**Skupaj**
Skupna občutljivost posojil in zamenjav, sklenjenih v okviru mikrozavarovanja	–34	–98	–154	–162	–50	–2	**–500**

Vrednost bazične točke v tisočih EUR Na dan 31. 12. 2021	**Denarni trg 1 leto**	**Zelo kratko Od 2 do 3 leta**	**Kratko Od 4 do 6 let**	**Srednje Od 7 do 11 let**	**Dolgo Od 12 do 20 let**	**Zelo dolgo 21 let**	**Skupaj**
Skupna občutljivost posojil in zamenjav, sklenjenih v okviru mikrozavarovanja	–46	–120	–371	–218	–14	–	**–769**

Reforma IBOR:

Narava in obseg tveganj in obvladovanja tveganj

Referenčne obrestne mere, kot je London InterBank Offered Rate (LIBOR), se pogosto uporabljajo v finančnih pogodbah. V zadnjih letih je zaupanje v njihovo zanesljivost in trdnost upadlo, regulativni organi po vsem svetu pa si prizadevajo za njihovo reformo. Svetovni prehod na alternativne referenčne obrestne mere je ena od najzahtevnejših reform, ki jih je treba izvesti na finančnih trgih.

Bančni odbor za sredstva in obveznosti (ALCO) je februarja 2018 ustanovil posebno delovno skupino za IBOR, ki naj bi proaktivno spremljala in nadzorovala razvoj v zvezi s prehodom na alternativne obrestne mere.
Cilji delovne skupine za IBOR so vključevali pozorno spremljanje razvoja v zvezi z reformo referenčnih obrestnih mer in ocenjevanje napredka pri prehodu na alternativne obrestne mere. Delovna skupina se je med drugim ukvarjala z napredkom pri spremembah pogodb, dvostranskimi pogajanji s strankami, informacijskimi sistemi in posodobitvami aplikacij, uvedbo alternativnega jezika v nove pogodbe ter rednim spremljanjem izpostavljenosti IBOR po valutah in kategorijah sredstev.
Napredek pri izvajanju sprejetega delovnega načrta se je redno spremljal in obravnaval v okviru ALCO, o njem pa se je redno poročalo višjemu vodstvu Banke.

Glavna tveganja, ki jim je bil Sklad za spodbujanje naložb izpostavljen zaradi reforme IBOR, so operativna. Na primer posodobitev sistemov, ki uporabljajo krivulje IBOR, in revizija operativnih kontrol v zvezi z reformnimi in regulativnimi tveganji, ponovna pogajanja o posojilnih pogodbah prek dvostranskih pogajanj s strankami, posodabljanje pogodbenih pogojev ter prilagoditve infrastrukture za poravnave in plačila. Finančno tveganje je omejeno predvsem na obrestno tveganje.

Tveganja niso privedla do spremembe strategije Sklada za spodbujanje naložb glede obvladovanja tveganj.

Izpostavljenost po kategoriji finančnih instrumentov in stanju prehoda

Sklad za spodbujanje naložb je v okviru posojanja v glavnem izpostavljen reformi IBOR glede posojil s spremenljivo obrestno mero v ameriških dolarjih. Sredstva s spremenljivo obrestno mero se v izkazu finančnega položaja Sklada poročajo predvsem po odplačni vrednosti. Poleg tega Sklad za spodbujanje naložb uporablja izvedene finančne instrumente za varovanje posojil s spremenljivo obrestno mero in najemanja posojil pred tveganjem na mikroravni ter za spremljanje svoje globalne obrestne mere in pozicij v tujih valutah.

Sklad je 31. decembra 2021 z uporabo nadomestnega protokola ISDA preselil celoten portfelj svojih izvedenih finančnih instrumentov, ki se nanašajo na LIBOR. Zato ni vpliva na računovodske izkaze, ki so se zaključili 31. decembra 2022.

Posojila so drugi največji razred sredstev, neposredno izpostavljen obrestnim meram IBOR. Banka si je v letu 2022 prizadevala za prenos posojil, vezanih na LIBOR za USD. Večina posojilojemalcev je že izrazila svoje preference glede produktov, ustrezna sprememba pa naj bi bila podpisana v začetku leta 2023. Pričakuje se, da bo večina izpostavljenosti prenesena do prvega datuma plačila obresti po datumu prenehanja 30. junija 2023, zato bo verjetno potrebno delno zanašanje na sintetično obrestno mero LIBOR. Vzporedno s prenosom je Banka prilagodila svoj portfelj posojilnih produktov za novo dodeljevanje posojil.

3.4.2 Valutno tveganje

Valutno tveganje, s katerim se sooča Sklad za spodbujanje naložb, je tveganje izgube dohodka ali ekonomske vrednosti zaradi neugodnih gibanj deviznih tečajev.

V primeru referenčne obračunske valute (v primeru Sklada za spodbujanje naložb so to euri) je Sklad izpostavljen valutnemu tveganju, kadar obstaja neusklajenost med sredstvi in obveznostmi v nereferenčni obračunski valuti. Valutno tveganje vključuje tudi učinek sprememb vrednosti prihodnjih denarnih tokov v nereferenčni obračunski valuti, npr. plačil obresti in dividend, ki so posledica nihanja deviznih tečajev.

3.4.2.1 Valutno tveganje in zakladniška sredstva

Zakladniška sredstva Sklada za spodbujanje naložb so izražena v eurih ali ameriških dolarjih.

Pred valutnim tveganjem se je mogoče zavarovati z medvalutnimi promptnimi ali terminskimi posli, kratkoročnimi valutnimi zamenjavami ali medvalutnimi zamenjavami. Zakladniški oddelek EIB lahko, če oceni, da je to potrebno in primerno, v skladu s politiko Banke uporabi kateri koli drug instrument, ki zagotavlja zavarovanje pred tržnimi tveganji, povezanimi s finančnimi dejavnostmi Sklada za spodbujanje naložb.

3.4.2.2 Valutno tveganje in posli, ki jih financira ali zanje jamči Sklad za spodbujanje naložb

Sklad za spodbujanje naložb prejme prispevke držav članic v eurih. Posli, ki jih financira ali zanje jamči Sklad, in subvencionirane obrestne mere so lahko izraženi v eurih, ameriških dolarjih ali kateri koli drugi dovoljeni valuti.

Izpostavljenost valutnemu tveganju (glede na referenčno valuto – euro) nastane, če transakcije v drugih valutah kot v eurih niso zavarovane. V nadaljevanju so predstavljene smernice Sklada za spodbujanje naložb za zavarovanje pred valutnim tveganjem.

3.4.2.2.1. Zavarovanje poslov v ameriških dolarjih pred tveganjem

Valutno tveganje, ki nastane pri poslih Sklada za spodbujanje naložb v ameriških dolarjih, se zavaruje agregatno s posli kratkoročne valutne zamenjave EUR/USD, ki se obnavljajo in pri katerih se znesek prilagaja v rednih obdobjih. Uporaba kratkoročne valutne zamenjave ima dvojni namen. Po eni strani se ustvarja potrebna likvidnost za nova izplačila (posojila in kapital), po drugi strani pa se ohranja zavarovanje pred valutnim tveganjem na makroravni.

Na začetku vsakega obdobja se na podlagi načrtovanih oziroma pričakovanih vračil/izplačil ocenijo denarni tokovi, ki naj bi bili v naslednjem obdobju prejeti ali plačani v ameriških dolarjih. Nato se zapadli posli kratkoročne valutne zamenjave obnovijo, pri čemer se njihov znesek prilagodi, tako da pokrije vsaj predvidene likvidnostne potrebe v ameriških dolarjih v naslednjem obdobju.

Če pozicija v ameriških dolarjih presega zadevne omejitve, se mesečno zavaruje s promptnimi ali terminskimi posli.

V obdobju obnovitve poslov se nepričakovani likvidnostni primanjkljaji v ameriških dolarjih pokrijejo z ad hoc posli kratkoročnih valutnih zamenjav, likvidnostni presežki pa se vložijo v zakladniška sredstva ali zamenjajo v eure, če so posledica povečanja pozicije v tujih valutah.

3.4.2.2.2. Zavarovanje poslov v drugih valutah kot v eurih ali ameriških dolarjih pred tveganjem

Posli Sklada za spodbujanje naložb v drugih valutah kot v eurih in ameriških dolarjih se zavarujejo s pogodbami o medvalutni zamenjavi z enakim finančnim profilom, kot ga ima posojilo, ki se zavaruje, če obstaja delujoč trg valutnih zamenjav.

Sklad za spodbujanje naložb izvaja posle v valutah, za katere niso na voljo učinkovite možnosti zavarovanja pred tveganjem ali pa so te zelo drage. Ti posli so v domačih valutah, vendar se poravnajo v eurih ali ameriških dolarjih. Okvir Sklada za spodbujanje naložb za finančno tveganje, ki ga je odbor Sklada potrdil 22. januarja 2015, nudi možnost zavarovanja izpostavljenosti valutnemu tveganju v domačih valutah, ki kažejo znatno pozitivno korelacijo z ameriškim dolarjem, po sintetični metodi prek izvedenih finančnih instrumentov v ameriških dolarjih. O domačih valutah, ki so zavarovane po sintetični metodi z izvedenimi finančnimi instrumenti v ameriških dolarjih, se poroča v razpredelnici v oddelku 3.4.2.2.3 spodaj pod postavko „Domače valute (sintetično zavarovane)“, o domačih valutah brez sintetičnega zavarovanja z ameriškimi dolarji pa v isti razpredelnici pod postavko „Domače valute (brez sintetičnega zavarovanja)“.

3.4.2.2.3 Pozicija v tujih valutah (v tisočih EUR)

V razpredelnicah v tem pojasnilu je prikazana pozicija Sklada za spodbujanje naložb v tujih valutah.

Pozicija v tujih valutah je v spodnjih razpredelnicah prikazana v skladu s strategijami Sklada za obvladovanje tveganj (kot so opisane v okviru Sklada za finančno tveganje). V skladu s strategijami za obvladovanje tveganj pozicija v tujih valutah temelji na računovodskih podatkih ter je opredeljena kot razmerje med izbranimi sredstvi in obveznostmi. Sredstva in obveznosti v poziciji v tuji valuti, opredeljeni v skladu s strategijami za obvladovanje tveganj, se izberejo tako, da se zagotovi, da bodo prihodki pretvorjeni v valuto poročanja (euro) šele ob prejemu.

Spremembe poštene vrednosti delnic in drugih vrednostnih papirjev s spremenljivim donosom so vključene v pozicijo v tujih valutah, kot je opredeljena v strategijah za obvladovanje tveganj, enako pa velja tudi za oslabitve posojil in predujmov. Izvedeni finančni instrumenti, vključeni v pozicijo v tujih valutah, kot je opredeljena v strategijah za obvladovanje tveganj, se namesto po pošteni vrednosti obravnavajo po svoji nominalni vrednosti, da se uskladijo z neto vrednostjo sredstev, ki se prav tako obravnavajo po svoji nominalni vrednosti, prilagojeni za oslabitve posojil.

V spodnjih razpredelnicah je preostali del sredstev in obveznosti, ki vključuje predvsem natečene obresti od posojil, izvedenih finančnih instrumentov in subvencij, predstavljen v postavki „Pozicija v tujih valutah, ki ni zajeta v strategijah za obvladovanje tveganj“.

Na dan 31. decembra 2022	**Sredstva in obveznosti**			**Prevzete in pogojne obveznosti**
Valute	**Pozicija v tujih valutah v skladu s strategijami za obvladovanje tveganj**	**Pozicija v tujih valutah, ki ni zajeta v strategijah za obvladovanje tveganj**	**Bilanca stanja pozicije v tujih valutah**	
USD	–318 423	–11 114	–329 537	844 247
*Domače valute (sintetično zavarovane)**				
KES	129 513	36 883	166 396	–
TZS	7 355	123	7 478	–
DOP	24 533	301	24 834	–
UGX	32 632	489	33 121	–
RWF	75 037	698	75 735	–
*Domače valute (brez sintetičnega zavarovanja)**				–
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	86 929	–479	86 450	–
Neeurske valute skupaj	**37 576**	**26 901**	**64 477**	**844 247**
EUR	**–**	**4 009 151**	**4 009 151**	**1 726 301**
Euro in neeurske valute skupaj	**37 576**	**4 036 052**	**4 073 628**	**2 570 548**

* Glej oddelek 3.4.2.2.2 za pojasnila o sintetičnem zavarovanju.

3.4.2.2.3 Pozicija v tujih valutah (v tisočih EUR) (nadaljevanje)

Na dan 31. decembra 2021	Sredstva in obveznosti			Prevzete in pogojne obveznosti
Valute	**Pozicija v tujih valutah v skladu s strategijami za obvladovanje tveganj**	**Pozicija v tujih valutah, ki ni zajeta v strategijah za obvladovanje tveganj**	**Bilanca stanja pozicije v tujih valutah**	
USD	–130 383	–29 399	–159 782	756 190
*Domače valute (sintetično zavarovane)**				
KES	90 567	7 138	97 705	–
TZS	16 478	333	16 811	–
DOP	18 783	301	19 084	–
UGX	36 935	978	37 913	–
RWF	49 667	365	50 032	–
*Domače valute (brez sintetičnega zavarovanja)**				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	96 450	–517	95 933	–
Neeurske valute skupaj	**178 497**	**–20 801**	**157 696**	**756 190**
EUR	**–**	**3 645 241**	**3 645 241**	**628 913**
Euro in neeurske valute skupaj	**178 497**	**3 624 440**	**3 802 937**	**1 385 103**

* Glej oddelek 3.4.2.2.2 za pojasnila o sintetičnem zavarovanju.

3.4.2.3 Analiza občutljivosti na spremembo deviznih tečajev

Na dan 31. decembra 2022 bi 10-odstotno zmanjšanje vrednosti eura v razmerju do vseh valut, ki niso euro, povzročilo povečanje sredstev vplačnikov v višini 7,2 milijona EUR (31. decembra 2021: 17,5 milijona EUR). 10-odstotno povečanje vrednosti eura v razmerju do vseh valut, ki niso euro, bi povzročilo zmanjšanje sredstev vplačnikov v višini –5,9 milijona EUR (31. decembra 2021: –14,3 milijona EUR).

3.4.2.4 Devizni tečaji

Za določitev bilance stanja na dan 31. decembra 2022 in 31. decembra 2021 so bili uporabljeni naslednji devizni tečaji:

	31. december 2022	31. december 2021
Valute držav, ki niso članice EU		
Bocvanska pula (BWP)	13,59	13,27
Dominikanski peso (DOP)	59,84	64,83
Fidžijski dolar (FJD)	2,32	2,36
Haitijski gurd (HTG)	154,37	113,16
Jamajški dolar (JMD)	161,59	173,48
Kenijski šiling (KES)	131,68	128,26
Mavretanska uguija (MRU)	39,04	40,99
Mauricijska rupija (MUR)	46,83	49,30
Mozambiški metikal (MZN)	67,54	71,70
Nigerijska naira (NGN)	478,02	467,07
Ruandski frank (RWF)	1 132,20	1 162,53
Tanzanijski šiling (TZS)	2 487,37	2 610,48
Ugandski šiling (UGX)	3 965,00	4 027,00
Ameriški dolar (USD)	1,07	1,13
CFA-frank (XAF/XOF)	655,96	655,96
Južnoafriški rand (ZAR)	18,10	18,06
Zambijska kvača (ZMW)	19,28	18,88

3.4.3 Tveganje v zvezi s ceno lastniških instrumentov

Tveganje v zvezi s ceno lastniških instrumentov je tveganje, da se bo poštena vrednost naložb v lastniške instrumente znižala zaradi sprememb cen lastniških instrumentov in/ali vrednosti naložb v lastniški kapital.

Sklad za spodbujanje naložb je izpostavljen tveganju v zvezi s ceno lastniških instrumentov prek svojih naložb v neposredni lastniški kapital in naložb v sklade tveganega kapitala.

Vrednost pozicij v lastniških instrumentih, ki ne kotirajo na borzi, ni takoj na voljo za stalno spremljanje in nadzor. Pri takih pozicijah so eden najboljših razpoložljivih pokazateljev cene, izračunane z ustreznimi tehnikami vrednotenja.

Učinek na sredstva vplačnikov Sklada za spodbujanje naložb (kot posledica spremembe poštene vrednosti portfelja lastniških instrumentov) zaradi +/– 10-odstotnega povečanja oziroma zmanjšanja vrednosti posameznih naložb neposredno v lastniški kapital in naložb v sklade tveganega kapitala, pri čemer so vse ostale spremenljivke konstantne, je

79,7 milijona EUR oziroma –79,7 milijona EUR na dan 31. decembra 2022 (69,8 milijona EUR oziroma –69,8 milijona EUR na dan 31. decembra 2021).

4 Poštene vrednosti finančnih instrumentov

4.1 Računovodske razvrstitve in poštene vrednosti

Spodnja razpredelnica prikazuje knjigovodske vrednosti in poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti, vključno z njihovo stopnjo v hierarhiji poštene vrednosti. Te ne vključujejo informacij o pošteni vrednosti za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki se merijo po odplačni vrednosti, če je knjigovodska vrednost razumen približek poštene vrednosti.

Na dan 31. decembra 2022	Knjigovodska vrednost						Poštena vrednost			
v tisočih EUR	**Izvedeni finančni instrumenti**	**Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom**	**Denarna sredstva, posojila in predujmi**	**Finančna sredstva zakladnice**	**Druga finančna sredstva/obveznosti**	**Skupaj**	**Raven 1**	**Raven 2**	**Raven 3**	**Skupaj**
Finančna sredstva, ki se obvezno merijo po PVIPI										
Izvedeni finančni instrumenti	75 852	–	–	–	–	**75 852**	–	75 852	–	**75 852**
Skladi tveganega kapitala	–	684 564	–	–	–	**684 564**	–	–	684 564	**684 564**
Neposredne naložbe v kapital	–	112 777	–	–	–	**112 777**	–	–	112 777	**112 777**
Posojila in predujmi	–	–	95 604	–	–	**95 604**	–	–	95 604	**95 604**
Finančna sredstva, ki se obvezno merijo po PVIPI, skupaj	**75 852**	**797 341**	**95 604**	**–**	**–**	**968 797**	**–**	**75 852**	**892 945**	**968 797**
Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti										
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	–	–	1 451 970	–	–	**1 451 970**				
Posojila in predujmi	–	–	1 754 182	–	–	**1 754 182**				
Terjatve do vplačnikov	–	–	85 321	–	–	**85 321**				
Finančna sredstva zakladnice	–	–	–	73 003	–	**73 003**				
Druga sredstva	–	–	–	–	950	**950**				
Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, skupaj	**–**	**–**	**3 291 473**	**73 003**	**950**	**3 365 426**				
Finančna sredstva skupaj	**75 852**	**797 341**	**3 387 077**	**73 003**	**950**	**4 334 223**				
Finančne obveznosti, merjene po PVIPI										
Izvedeni finančni instrumenti	–	–	–	–	–	**–**	–	–	–	**–**
Finančne obveznosti, merjene po PVIPI, skupaj	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Finančna sredstva po odplačni vrednosti:										
Rezervacije za izdana jamstva	–	–	–	–	–	**–**				
Rezervacije za obveznosti iz kreditov	–	–	–	–	–16 583	**–16 583**				
Obveznosti do tretjih oseb	–	–	–	–	–190 927	**–190 927**				
Druge obveznosti	–	–	–	–	–2 419	**–2 419**				

Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti, skupaj	**–**	**–**	**–**	**–**	**–209 929**	**–209 929**
Finančne obveznosti skupaj	**–**	**–**	**–**	**–**	**–209 929**	**–209 929**

4 Poštene vrednosti finančnih instrumentov (nadaljevanje)

4.1 Računovodske razvrstitve in poštene vrednosti (nadaljevanje)

Na dan 31. decembra 2021	Knjigovodska vrednost						Poštena vrednost			
v tisočih EUR	Izvedeni finančni instrumenti	Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	Denarna sredstva, posojila in predujmi	Finančna sredstva zakladnice	Druga finančna sredstva/obveznosti	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Finančna sredstva, ki se obvezno merijo po PVIPI										
Izvedeni finančni instrumenti	7	–	–	–	–	**7**	–	7	–	**7**
Skladi tveganega kapitala	–	590 570	–	–	–	**590 570**	–	–	590 570	**590 570**
Neposredne naložbe v kapital	–	107 061	–	–	–	**107 061**	–	–	107 061	**107 061**
Posojila in predujmi	–	–	229 991	–	–	**229 991**	–	–	229 991	**229 991**
Finančna sredstva, ki se obvezno merijo po PVIPI, skupaj	**7**	**697 631**	**229 991**	**–**	**–**	**927 629**	**–**	**7**	**927 622**	**927 629**
Finančna sredstva po odplačni vrednosti										
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	–	–	1 358 564	–	–	**1 358 564**				
Posojila in predujmi	–	–	1 756 290	–	–	**1 756 290**				
Terjatve do vplačnikov	–	–	85 210	–	–	**85 210**				
Finančna sredstva zakladnice	–	–	–	–	–	**–**				
Druga sredstva	–	–	–	–	1 086	**1 086**				
Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, skupaj	**–**	**–**	**3 200 064**	**–**	**1 086**	**3 201 150**				
Finančna sredstva skupaj	**7**	**697 631**	**3 430 055**	**–**	**1 086**	**4 128 779**				
Finančne obveznosti, ki se obvezno merijo po PVIPI										
Izvedeni finančni instrumenti	–18 835	–	–	–	–	**–18 835**	–	–18 835	–	**–18 835**
Finančne obveznosti, merjene po PVIPI, skupaj	**–18 835**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–18 835**	**–**	**–18 835**	**–**	**–18 835**
Finančna sredstva po odplačni vrednosti:										
Rezervacije za izdana jamstva	–	–	–	–	–	**–**				
Rezervacije za obveznosti iz kreditov	–	–	–	–	–16 602	**–16 602**				
Obveznosti do tretjih oseb	–	–	–	–	–239 639	**–239 639**				
Druge obveznosti	–	–	–	–	–2 333	**–2 333**				
Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti, skupaj	**–**	–	–	–	**–258 574**	**–258 574**				

Finančne obveznosti skupaj	**–18 835**	**–**	**–**	**–**	**–258 574**	**–277 409**

4.2 Merjenje poštenih vrednosti

4.2.1 Tehnike vrednotenja in pomembni vhodni podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga

Spodnja razpredelnica prikazuje informacije o tehnikah vrednotenja in pomembne vhodne podatke, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga, ki se uporabljajo pri merjenju finančnih instrumentov, razvrščenih na raven 2 in raven 3 v hierarhiji poštene vrednosti:

	Tehnika vrednotenja	Pomembni vhodni podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga	Razmerje med pomembnimi vhodnimi podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga, in meritvijo poštene vrednosti
Finančni instrumenti, izkazani po pošteni vrednosti			
Izvedeni finančni instrumenti	Diskontirani denarni tok: Prihodnji denarni tokovi se ocenijo na podlagi terminskih deviznih tečajev/obrestnih mer (iz opazovanih terminskih deviznih tečajev in krivulj donosa ob koncu obdobja poročanja) ter pogodbenih terminskih tečajev/obrestnih mer, diskontiranih po stopnji, ki odraža kreditno tveganje različnih nasprotnih strank.	Se ne uporablja.	Se ne uporablja.
Skladi tveganega kapitala	Metoda prilagojenih neto sredstev: Poštena vrednost se določi bodisi tako, da se lastniški delež, ki ga ima Sklad v osnovnem instrumentu, prišteje neto vrednosti sredstva, ki se odraža v najnovejšem poročilu, prilagojeno denarnim tokovom, bodisi, kolikor je mogoče, z uporabo natančne vrednosti delnice na isti datum, ki jo sporoči ustrezni upravitelj sklada. Za premostitev intervala med zadnjo razpoložljivo neto vrednostjo sredstev in poročanjem ob koncu leta se izvede poznejši pregled dogodka in po potrebi se sporočena neto vrednost sredstev prilagodi.	Prilagoditev za čas, ki preteče med zadnjim datumom poročanja skladov tveganega kapitala in datumom merjenja, ob upoštevanju: odhodkov iz poslovanja in opravnin za upravljanje, posledičnih sprememb poštene vrednosti osnovnih sredstev skladov tveganega kapitala, nastalih dodatnih obveznosti, sprememb na trgu ali sprememb drugih ekonomskih pogojev.	Daljše ko je obdobje med datumom merjenja poštene vrednosti in zadnjim dnem poročanja sklada tveganega kapitala, višja je prilagoditev za pretečeni čas.
Neposredne naložbe v kapital	Prilagojena neto sredstva.	Prilagoditev za čas, ki preteče med zadnjim datumom poročanja podjetja, v katerega se vlaga, in datumom merjenja, ob upoštevanju: odhodkov iz poslovanja, posledičnih sprememb poštene vrednosti osnovnih sredstev podjetja, v katerega se vlaga, nastalih dodatnih obveznosti, sprememb na trgu ali sprememb drugih ekonomskih pogojev, povečanja kapitala, prodaje/spremembe nadzora. Diskontiranje zaradi pomanjkanja prodajljivosti (likvidnosti), določeno s sklicevanjem na prejšnje cene poslov za podobne lastniške instrumente v državi/regiji, v obsegu od 5 do 30 %.	Višje kot je diskontiranje za prodajljivost, nižja je poštena vrednost.
Posojila po pošteni vrednosti	Za posojilojemalce s časovno neomejenim delovanjem: diskontirani denarni tok, pri katerem se uporabljajo pogodbeni/pričakovani prihodnji denarni tokovi, od katerih se odšteje ustrezna tveganju prilagojena diskontna stopnja, ki zajema tveganje, povezano s posojilom (vključno s kreditnim tveganjem posojilojemalca). Diskontna stopnja se primerja/oceni s katerim koli ustreznim tržnim referenčnim merilom. Za nedelujoče posojilojemalce: Pristop na podlagi čistih sredstev (pristop na podlagi likvidacijske vrednosti).	Sestavine diskontne stopnje, ki odražajo kreditno tveganje posojilojemalca v primerjavi z netveganimi tržnimi obrestnimi merami.	Višja ko je diskontna stopnja, nižja je poštena vrednost.

4.2.2 Tehnike vrednotenja in pomembni vhodni podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga (nadaljevanje)

	Tehnika vrednotenja	Pomembni vhodni podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga	Razmerje med pomembnimi vhodnimi podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga, in meritvijo poštene vrednosti
Finančni instrumenti, ki niso izkazani po pošteni vrednosti			
Posojila in predujmi	Diskontirani denarni tokovi: Model vrednotenja uporablja pogodbene denarne tokove, za katere velja pogoj, da ne sme priti do neizpolnjevanja obveznosti s strani dolžnika, poleg tega ne upošteva nobenih vrednosti varščine ali zgodnjih odplačil. Za izračun neto sedanje vrednosti posojil uporabljeni model diskontira pogodbene denarne tokove posameznega posojila z uporabo prilagojene tržne diskontne krivulje. Neto sedanja vrednost posameznega posojila se nato prilagodi ob upoštevanju zadevne s tem povezane pričakovane izgube. Rezultati se nato povzamejo, da se pridobi poštena vrednost posojil in predujmov.	Se ne uporablja.	Se ne uporablja.
Finančna sredstva zakladnice	Diskontirani denarni tokovi.	Se ne uporablja.	Se ne uporablja.

Z uporabo MSRP 13 so prilagoditve vrednotenja vključene v pošteno vrednost izvedenih instrumentov na dan 31. decembra 2022 in 2021, in sicer:

- prilagoditve kreditnega vrednotenja, ki odražajo kreditno tveganje nasprotne stranke pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti, so znašale –12 800 EUR na dan 31. decembra 2022 in –167 800 EUR na dan 31. decembra 2021;
- prilagoditve vrednotenja dolga, ki odražajo lastno kreditno tveganje pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti, so znašale +11 700 EUR na dan

  31. decembra 2022 in +2 700 EUR na dan 31. decembra 2021.

4.2.2 Prerazporeditve med ravnema 1 in 2

Politika Sklada za spodbujanje naložb je priznati prerazporeditve med ravnmi na datum dogodka ali spremembe okoliščin, ki so povzročile prerazporeditev.

Sklad za spodbujanje naložb v letih 2022 in 2021 ni prerazporejal sredstev v okviru hierarhije poštene vrednosti z ravni 1 na raven 2 ali obratno.

4.2.3 Poštene vrednosti ravni 3

Uskladitev poštenih vrednosti ravni 3

V spodnjih razpredelnicah so navedene spremembe pri instrumentih na ravni 3[16] za leto, ki se je končalo 31. decembra 2022 oziroma 31. decembra 2021:

v tisočih EUR	**Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom**
Stanje na dan 1. januarja 2022	**697 631**
Dobički ali izgube, vključeni v poslovni izid:	
zamenjava lastniških finančnih instrumentov	99
neto sprememba poštene vrednosti pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom	9 172
Skupaj	**9 271**
Izplačila	139 935
Povračila	–74 959
Tečajne razlike	25 463
Stanje na dan 31. decembra 2022	**797 341**

v tisočih EUR	**Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom**
Stanje na dan 1. januarja 2021	**526 810**
Dobički ali izgube, vključeni v poslovni izid:	
odprava pripoznanja prilagoditve poštene vrednosti zaradi prodaje	13 489
neto sprememba poštene vrednosti pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom	117 502
Skupaj	**130 991**
Izplačila	84 224
Povračila	–71 624
Tečajne razlike	27 230
Stanje na dan 31. decembra 2021	**697 631**

Sklad za spodbujanje naložb v letih 2022 in 2021 ni prerazporejal sredstev v okviru hierarhije poštene vrednosti z ravni 3 ali nanjo.

[16] Posojila, merjena po PVIPI, so predstavljena v pojasnilu 7.

5 Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihove ustreznike sestavljajo:

v tisočih EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Gotovina v blagajni	328 079	434 064
Vezane vloge	963 004	672 730
Komercialni zapisi	159 506	252 211
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki v izkazu denarnih tokov	**1 450 589**	**1 359 005**
Natečene obresti	1 381	–441
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki v izkazu finančnega položaja	**1 451 970**	**1 358 564**

6 Izvedeni finančni instrumenti

Glavne sestavine izvedenih finančnih instrumentov, razvrščenih kot sredstva v posesti za trgovanje, so:

Na dan 31. decembra 2022	Poštena vrednost		Nominalna vrednost
v tisočih EUR	Sredstva	Obveznosti	
Medvalutne zamenjave	4 778	–	47 033
Kratkoročne valutne zamenjave	71 074	–	1 790 000
Izvedeni finančni instrumenti skupaj	**75 852**	**–**	**1 837 033**

Na dan 31. decembra 2021	Poštena vrednost		Nominalna vrednost
v tisočih EUR	Sredstva	Obveznosti	
Medvalutne obrestne zamenjave	7	–2 568	51 865
Kratkoročne valutne zamenjave	–	–16 267	1 530 000
Izvedeni finančni instrumenti skupaj	**7**	**–18 835**	**1 581 865**

Banka je decembra 2022 po ukinitvi obrestne mere EONIA in razvoju trgov prešla z diskontiranja po obrestni meri EONIA na diskontiranje po obrestni meri ESTER, kar je povzročilo učinek na poslovni izid v znesku 18 966 EUR.

7 Posojila in predujmi

7.1 Posojila in predujmi

V naslednji razpredelnici je prikazana uskladitev začetnega in končnega stanja naložb in predujmov: v tisočih EUR

v tisočih EUR	Globalna posojila*	Nadrejena posojila	Podrejena posojila	Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo	Skupaj
Nominalna vrednost posojil, merjenih po odplačni vrednosti, na dan 1. januarja 2022	**1 260 960**	**549 115**	**–**	**–**	**1 810 075**
Izplačila	186 211	68 638	–	–	**254 849**
Odpisi	–	–	–	–	**–**
Povračila	–246 403	–74 267	–	–	**–320 670**
Kapitalizirane obresti	–	–	–	–	**–**
Tečajne razlike	36 119	19 791	–	–	**55 910**
Nominalna vrednost posojil, merjenih po odplačni vrednosti, na dan 31. decembra 2022	**1 236 887**	**563 277**	**–**	**–**	**1 800 164**
Oslabitev – popravek vrednosti za izgubo na dan 1. januarja 2022	**–43 723**	**–22 191**	**–**	**–**	**–65 914**
Neto spremembe 12-mesečnih pričakovanih kreditnih izgub	–7 009	–750	–	–	**–7 759**
Neto spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti	4 305	1 176	–	–	**5 481**
Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	–	–393	–	–	**–393**
Razveljavitev pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	11 082	151	–	–	**11 233**
Tečajne razlike	–2 259	–791	–	–	**–3 050**
Oslabitev – popravek vrednosti za izgubo na dan 31. decembra 2022	**–37 604**	**–22 798**	**–**	**–**	**–60 402**
Posojila in predujmi po odplačni vrednosti na dan 31. decembra 2022	**1 199 283**	**540 479**	**–**	**–**	**1 739 762**
Nominalna vrednost posojil, merjenih po PVIPI, na dan 1. januarja 2022	**1 080**	**70 936**	**200 000**	**–**	**272 016**
Izplačila	–	5 644	–	**–**	**5 644**
Povračila	–	–4 544	–133 167	**–**	**–137 711**
Tečajne razlike	–	887	–	**–**	**887**
Nominalna vrednost posojil, merjenih po PVIPI, na dan 31. decembra 2022	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**–**	**140 836**
Prilagoditev poštene vrednosti na dan 1. januarja 2022	**–1 080**	**–24 613**	**–16 332**	**–**	**–42 025**
Neto sprememba poštene vrednosti	–	–1 680	–1 400	–	**–3 080**
Tečajne razlike	–	–127	–	–	**–127**
Prilagoditev poštene vrednosti na dan 31. decembra 2022	**–1 080**	**–26 420**	**–17 732**	**–**	**–45 232**
Posojila in predujmi, merjeni po PVIPI, na dan 31. decembra 2022	**–**	**46 503**	**49 101**	**–**	**95 604**
Odplačna vrednost	–3 450	–3 718	–	–	**–7 168**
Obresti	11 809	9 741	38	–	**21 588**
Posojila in predujmi na dan 31. decembra 2022	**1 207 642**	**593 005**	**49 139**	**–**	**1 849 786**

* Vključno s pogodbami o zastopstvu.

7 Posojila in predujmi (nadaljevanje)

7.1 Posojila in predujmi (nadaljevanje)

V tisočih EUR	Globalna posojila*	Nadrejena posojila	Podrejena posojila	Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo	Skupaj
Nominalna vrednost posojil, merjenih po odplačni vrednosti, na dan 1. januarja 2021	**1 151 398**	**572 864**	**–**	**–**	**1 724 262**
Izplačila	274 020	62 869	–	–	**336 889**
Odpisi	–	–	–	–	**–**
Povračila	–225 990	–113 215	–	–	**–339 205**
Tečajne razlike	61 532	26 597	–	–	**88 129**
Nominalna vrednost posojil, merjenih po odplačni vrednosti, na dan 31. decembra 2021	**1 260 960**	**549 115**	**–**	**–**	**1 810 075**
Oslabitev – popravek vrednosti za izgubo na dan 1. januarja 2021	**–68 243**	**–35 550**	**–**	**–**	**–103 793**
Neto spremembe 12-mesečnih pričakovanih kreditnih izgub	6 509	6 836	–	–	**13 345**
Neto spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti	6 327	6 045	–	–	**12 372**
Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	–249	–742	–	–	**–991**
Razveljavitev pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	15 875	2 373	–	–	**18 248**
Tečajne razlike	–3 942	–1 153	–	–	**–5 095**
Oslabitev – popravek vrednosti za izgubo na dan 31. decembra 2021	**–43 723**	**–22 191**	**–**	**–**	**–65 914**
Posojila in predujmi, merjeni po odplačni vrednosti, na dan 31. decembra 2021	**1 217 237**	**526 924**	**–**	**–**	**1 744 161**
Nominalna vrednost posojil, merjenih po PVIPI, na dan 1. januarja 2021	**1 080**	**61 493**	**30 000**	**–**	**92 573**
Izplačila	–	8 323	170 000	–	**178 323**
Povračila	–	–739	–	–	**–739**
Tečajne razlike	–	1 859	–	–	**1 859**
Nominalna vrednost posojil, merjenih po PVIPI, na dan 31. decembra 2021	**1 080**	**70 936**	**200 000**	**–**	**272 016**
Prilagoditev poštene vrednosti na dan 1. januarja 2021	**–1 080**	**–25 893**	**–18 291**	**–**	**–45 264**
Neto sprememba poštene vrednosti	–	1 609	1 959	–	**3 568**
Tečajne razlike	–	–329	–	–	**–329**
Prilagoditev poštene vrednosti na dan 31. decembra 2021	**–1 080**	**–24 613**	**–16 332**	**–**	**–42 025**
Posojila in predujmi, merjeni po PVIPI, na dan 31. decembra 2021	**–**	**46 323**	**183 668**	**–**	**229 991**
Odplačna vrednost	–3 151	–3 736	–	–	**–6 887**
Obresti	10 295	8 686	35	–	**19 016**
Posojila in predujmi na dan 31. decembra 2021	**1 224 381**	**578 197**	**183 703**	**–**	**1 986 281**

* Vključno s pogodbami o zastopstvu.

7.2 Oslabitev posojil in predujmov – popravki vrednosti za izgubo

	2022				
		Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja			
v tisočih EUR	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Skupaj**
Posojila in predujmi po odplačni vrednosti					
Stanje na dan 1. januarja 2022	**3 565**	**33 268**	**29 081**	**–**	**65 914**
Prerazporeditev v 12-mesečne pričakovane kreditne izgube	2 293	–7 061	–	–	**–4 768**
Prerazporeditev v pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti	–489	3 160	–	–	**2 671**
Prerazporeditev v pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	–	–617	393	–	**–224**
Neto merjenje popravka vrednosti za izgubo	4 101	–2 472	–6 045	–	**–4 416**
Nova finančna sredstva, ki so bila izdana ali kupljena	1 878	1 670	–	–	**3 548**
Finančna sredstva, katerih pripoznanje je bilo odpravljeno	–24	–160	–5 189	–	**–5 373**
Tečajne razlike	46	1 029	1 975	–	**3 050**
Stanje na dan 31. decembra 2022	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**–**	**60 402**

	2021				
		Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja			
v tisočih EUR	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Kupljena ali izdana (ustvarjena) sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Skupaj**
Posojila in predujmi po odplačni vrednosti					
Stanje na dan 1. januarja 2021	**16 389**	**43 976**	**43 428**	**–**	**103 793**
Prerazporeditev v 12-mesečne pričakovane kreditne izgube	–	–	–	–	**–**
Prerazporeditev v pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti	–5 008	–1 019	–	–	**–6 027**
Prerazporeditev v pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo	–	–77	249	–	**172**
Neto merjenje popravka vrednosti za izgubo	–8 480	–8 912	–15 309	–	**–32 701**
Nova finančna sredstva, ki so bila izdana ali kupljena	504	1 039	–	–	**1 543**
Finančna sredstva, katerih pripoznanje je bilo odpravljeno	–361	–3 405	–2 195	–	**–5 961**
Odpisi	–	–	–	–	**–**
Tečajne razlike	521	1 666	2 908	–	**5 095**
Stanje na dan 31. decembra 2021	**3 565**	**33 268**	**29 081**	**–**	**65 914**

8 Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom

V naslednji razpredelnici je prikazana uskladitev začetnega in končnega stanja naložb v kapital:

v tisočih EUR	Skladi tveganega kapitala	Neposredne naložbe v kapital	Skupaj
Stroški na dan 1. januarja 2022	**493 161**	**77 478**	**570 639**
Izplačila	139 935	–	139 935
Povračila/prodaja	–74 959	–	–74 959
Zamenjava lastniških finančnih instrumentov	–	3 598	3 598
Tečajne razlike	22 397	635	23 032
Stroški na dan 31. decembra 2022	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Nerealizirani dobički in izgube na dan 1. januarja 2022	**97 409**	**29 583**	**126 992**
Neto sprememba nerealiziranih dobičkov in izgub	4 149	5 023	9 172
Odprava pripoznanja prilagoditve poštene vrednosti zaradi zamenjave lastniških finančnih instrumentov	–	–3 499	–3 499
Tečajne razlike	2 472	–41	2 431
Nerealizirani dobički in izgube na dan 31. decembra 2022	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom na dan 31. decembra 2022	**684 564**	**112 777**	**797 341**

v tisočih EUR	Skladi tveganega kapitala	Neposredne naložbe v kapital	Skupaj
Stroški na dan 1. januarja 2021	**452 161**	**76 258**	**528 419**
Izplačila	84 224	–	84 224
Povračila/prodaja	–71 624	–	–71 624
Tečajne razlike	28 400	1 220	29 620
Stroški na dan 31. decembra 2021	**493 161**	**77 478**	**570 639**
Nerealizirani dobički in izgube na dan 1. januarja 2021	**–15 019**	**13 410**	**–1 609**
Neto sprememba nerealiziranih dobičkov in izgub	101 418	16 084	117 502
Odprava pripoznanja prilagoditve poštene vrednosti zaradi prodaje	13 489	–	13 489
Tečajne razlike	–2 479	89	–2 390
Nerealizirani dobički in izgube na dan 31. decembra 2021	**97 409**	**29 583**	**126 992**
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom na dan 31. decembra 2021	**590 570**	**107 061**	**697 631**

9 Terjatve do vplačnikov

Terjatve do vplačnikov v višini 85,3 milijona EUR (2021: 85,2 milijona EUR) v celoti sestavljajo prispevki držav članic, ki so bili vpoklicani, vendar še niso plačani.

10 Finančna sredstva zakladnice

Portfelj sredstev zakladnice sestavljajo obveznice v borzni kotaciji s preostalo zapadlostjo manj kot tri mesece na dan poročanja. Spodnja razpredelnica prikazuje gibanja portfelja zakladnice:

v tisočih EUR	
Pridobitve	920 290
Zapadlosti	–847 608
Sprememba v amortizaciji premije/diskontiranja	247
Sprememba natečenih obresti	74
Stanje na dan 31. decembra 2022	**73 003**

v tisočih EUR	
Stanje na dan 1. januarja 2021	**351 873**
Pridobitve	2 333 691
Zapadlosti	–2 684 293
Sprememba v amortizaciji premije/diskontiranja	301
Sprememba natečenih obresti	–1 572
Stanje na dan 31. decembra 2021	**–**

11 Druga sredstva

Glavne sestavine drugih sredstev so:

v tisočih EUR	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Terjatve do EIB	940	877
Finančna poroštva	10	209
Druga sredstva skupaj	**950**	**1 086**

12 Odloženi prihodki

Glavne sestavine odloženih prihodkov so:

v tisočih EUR	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Odložene subvencionirane obrestne mere	51 498	47 981
Odložene opravnine (provizije) za posojila in predujme	919	451
Odloženi prihodki skupaj	**52 417**	**48 432**

13 Rezervacije za izdana jamstva, brez razveljavitve oslabitev

V naslednjih razpredelnicah je prikazana uskladitev začetnega in končnega stanja rezervacij za izdana poroštva:

	2022			
v tisočih EUR	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Skupaj**
Izdana jamstva				
Stanje na dan 1. januarja	**–**	**–**	**–**	**–**
Neto merjenje popravka vrednosti za izgubo	–	–	–	**–**
Stanje na dan 31. decembra	**–**	**–**	**–**	**–**

	2021			
v tisočih EUR	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Skupaj**
Izdana jamstva				
Stanje na dan 1. januarja	**851**	**–**	**–**	**851**
Neto merjenje popravka vrednosti za izgubo	–851	–	–	**–851**
Stanje na dan 31. decembra	**–**	**–**	**–**	**–**

14 Rezervacije za obveznosti iz kreditov

V naslednjih razpredelnicah je prikazana uskladitev začetnega in končnega stanja popravkov vrednosti za izgubo za neizplačana posojila (obveznosti iz kreditov):

	2022			
v tisočih EUR	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Skupaj**
Obveznosti iz kreditov				
Stanje na dan 1. januarja	**1 693**	**14 909**	**–**	**16 602**
Prerazporeditev v pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti	–302	4 687	–	**4 385**
Neto merjenje popravka vrednosti za izgubo	3 147	–6 797	–	**–3 650**
Nova finančna sredstva, ki so bila izdana ali kupljena	428	354	–	**782**
Finančna sredstva, katerih pripoznanje je bilo odpravljeno	–142	–1 395	–	**–1 537**
Tečajne razlike	1	–	–	**1**
Stanje na dan 31. decembra	**4 825**	**11 758**	**–**	**16 583**

	2021			
v tisočih EUR	**12-mesečne pričakovane kreditne izgube**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja brez poslabšane kreditne kakovosti**	**Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja s poslabšano kreditno kakovostjo**	**Skupaj**
Obveznosti iz kreditov				
Stanje na dan 1. januarja	**6 817**	**26 335**	**–**	**33 152**
Neto merjenje popravka vrednosti za izgubo	–4 089	–7 013	–	**–11 102**
Nova finančna sredstva, ki so bila izdana ali kupljena	869	3 015	–	**3 884**
Finančna sredstva, katerih pripoznanje je bilo odpravljeno	–1 942	–7 456	–	**–9 398**
Tečajne razlike	38	28	–	**66**
Stanje na dan 31. decembra	**1 693**	**14 909**	**–**	**16 602**

15 Obveznosti do tretjih oseb

Glavne sestavine obveznosti do tretjih oseb so:

v tisočih EUR	**31. 12. 2022**	**31. 12. 2021**
Čisti splošni upravni odhodki, ki se plačajo EIB	33 628	53 136
Druge obveznosti iz poslovanja do EIB	1 460	40 045
Še neizplačane subvencionirane obrestne mere in tehnična pomoč, ki so obveznost do držav članic	155 839	146 458
Obveznosti do tretjih oseb skupaj	**190 927**	**239 639**

16 Druge obveznosti

Glavne sestavine drugih obveznosti so:

v tisočih EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Povračila posojil, prejeta vnaprej	1 790	1 793
Odloženi prihodki iz subvencioniranih obrestnih mer	629	540
Druge obveznosti skupaj	**2 419**	**2 333**

17 Vpoklicani prispevki držav članic (v tisočih EUR)

Države članice	Prispevek v Sklad za spodbujanje naložb	Prispevek k subvencioniranim obrestnim meram in tehnični pomoči	Prispevano skupaj	Vpoklicano, a neplačano*
Avstrija	94 197	13 448	107 645	2 398
Belgija	137 519	19 343	156 862	3 249
Bolgarija	2 616	749	3 365	219
Hrvaška	1 081	338	1 419	225
Ciper	1 544	437	1 981	112
Češka	9 538	2 728	12 266	797
Danska	76 883	11 088	87 971	1 980
Estonija	975	279	1 254	86
Finska	54 813	8 139	62 952	1 509
Francija	815 190	109 410	924 600	17 813
Nemčija	819 351	115 484	934 835	20 580
Grčija	49 970	7 909	57 879	1 507
Madžarska	9 107	2 574	11 681	615
Irska	27 733	4 755	32 488	940
Italija	467 727	69 791	537 518	12 530
Latvija	1 341	384	1 725	116
Litva	2 212	632	2 844	181
Luksemburg	10 344	1 480	11 824	255
Malta	518	147	665	38
Nizozemska	186 958	26 881	213 839	4 777
Poljska	24 190	6 916	31 106	2 007
Portugalska	39 011	6 206	45 217	1 197
Romunija	7 590	2 189	9 779	718
Slovaška	4 156	1 195	5 351	376
Slovenija	3 092	878	3 970	225
Španija	248 728	41 237	289 965	7 932
Švedska	102 172	15 331	117 503	2 939
Združeno kraljestvo	503 139	79 048	582 187	–
Skupaj na dan 31. decembra 2022	**3 701 695**	**548 996**	**4 250 691**	**85 321**
Skupaj na dan 31. decembra 2021	**3 471 695**	**478 996**	**3 950 691**	**85 210**

* Svet je 14. novembra 2022 določil znesek finančnih prispevkov, ki jih je morala vsaka država članica plačati do 23. januarja 2023. Na dan 31. decembra 2022 ni bilo vplačanih 85,3 milijona EUR.

18 Prevzete in pogojne obveznosti

v tisočih EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Prevzete obveznosti		
Neizplačana posojila	1 671 851	1 677 411
Neizplačane obveznosti v zvezi z delnicami in drugimi vrednostnimi papirji s spremenljivim donosom	411 172	473 000
Izdana jamstva	–	1 499 675
Subvencionirane obrestne mere in tehnična pomoč	441 630	478 011
Pogojne obveznosti		
Podpisana neizdana jamstva	49 378	256 299
Prevzete in pogojne obveznosti skupaj	**2 574 031**	**4 384 396**

19 Obresti ter podobni prihodki in odhodki

Glavne sestavine prihodkov od obresti in podobnih prihodkov so:

v tisočih EUR	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022	Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	1 999	–
Posojila in predujmi	82 162	80 395
Subvencionirane obrestne mere	9 625	6 061
Prihodki od obresti in podobni prihodki skupaj	**93 786**	**86 456**

Odhodke za obresti in podobne odhodke sestavljajo v glavnem:

v tisočih EUR	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022	Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021
Izvedeni finančni instrumenti	–5 080	–4 800
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	–	–3 598
Finančna sredstva zakladnice	–399	–2 038
Odhodki za obresti in podobni odhodki skupaj	**–5 479**	**–10 436**

20 Prihodki od opravnin (provizij) in odhodki zanje

Glavne sestavine prihodkov od opravnin (provizij) so:

v tisočih EUR	**Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022**	**Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021**
Opravnine (provizije) od posojil in predujmov	42	1 702
Opravnine (provizije) od finančnih poroštev	469	517
Prihodki od opravnin (provizij) skupaj	**511**	**2 219**

Glavne sestavine odhodkov za opravnine (provizije) so:

v tisočih EUR	**Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022**	**Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021**
Provizija, plačana tretjim osebam v zvezi z delnicami in drugimi vrednostnimi papirji s spremenljivim donosom	–761	–175
Odhodki za opravnine (provizije) skupaj	**–761**	**–175**

21 Neto rezultat pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom

Glavne sestavine čistega rezultata pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom so:

v tisočih EUR	**Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022**	**Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021**
Čisti izkupiček	35	4 310
Prihodki od dividend	15 225	1 815
Neto sprememba poštene vrednosti	9 172	117 502
Neto rezultat pri delnicah in drugih vrednostnih papirjih s spremenljivim donosom	**24 432**	**123 627**

22 Splošni upravni odhodki

Splošni upravni odhodki pomenijo dejanske stroške EIB pri upravljanju Sklada za spodbujanje naložb, zmanjšane za prihodke, ustvarjene iz naslova običajnih provizij za ocene, ki jih EIB neposredno zaračuna strankam Sklada za spodbujanje naložb.

Glavne sestavine splošnih upravnih odhodkov so:

v tisočih EUR	**Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022**	**Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021**
Dejanski stroški EIB	–34 841	–55 924
Prihodki od provizij za ocene, neposredno zaračunanih strankam Sklada za spodbujanje naložb	1 213	2 788
Splošni upravni odhodki skupaj	**–33 628**	**–53 136**

23 Udeležba v nekonsolidiranih strukturiranih subjektih (v tisočih EUR)

Opredelitev strukturiranega subjekta

Strukturiran subjekt je subjekt, ki je zasnovan tako, da glasovalne ali podobne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo subjekt obvladuje. V skladu z MSRP 12 ima strukturiran subjekt pogosto nekatere ali vse naslednje značilnosti:

- omejene dejavnosti,
- ozko usmerjen in dobro opredeljen cilj, kot je vplivanje na davčno učinkovit najem, izvajanje raziskovalnih in razvojnih dejavnosti, zagotovitev vira kapitala ali financiranja za podjetje ali zagotovitev naložbenih priložnosti za naložbenike s prenašanjem tveganj ter nagrad, povezanih s sredstvi strukturiranega subjekta, na naložbenike,
- nezadosten kapital, s katerim bi se omogočilo financiranje dejavnosti strukturiranega subjekta brez podrejene finančne podpore,
- financiranje v obliki več pogodbeno povezanih instrumentov do naložbenikov, ki ustvarjajo kopičenje kreditnega tveganja ali drugih tveganj (tranše).

Nekonsolidirani strukturirani subjekti

Izraz „nekonsolidirani strukturirani subjekti“ se nanaša na vse strukturirane subjekte, ki jih ne obvladuje Sklad za spodbujanje naložb, in vključuje deleže v strukturiranih subjektih, ki niso konsolidirani.

Opredelitev deležev v strukturiranih subjektih:

MSRP 12 „deleže“ na splošno opredeljuje tako, da vključujejo pogodbeno ali nepogodbeno udeležbo, ki poročajoči subjekt izpostavlja spremenljivosti donosov iz poslovanja drugega subjekta. Primeri takih deležev vključujejo lastništvo deležev v lastniškem kapitalu in druge oblike udeležbe, kot so zagotavljanje financiranja, likvidnostna podpora, izboljšave kreditne kakovosti, obveznosti in jamstva do drugega subjekta. MSRP 12 določa, da običajno razmerje med odjemalcem in dobaviteljem samo po sebi še ne pomeni nujno, da ima poročajoči subjekt delež v drugem subjektu.

V spodnji razpredelnici so opisane vrste strukturiranih subjektov, ki jih Sklad za spodbujanje naložb ne konsolidira, vendar ima v njih delež.

Vrsta strukturiranega subjekta	**Narava in namen**	**Delež Sklada za spodbujanje naložb**
Projektno financiranje – posojila za subjekte za posebne namene	Posli projektnega financiranja (operacije projektnega financiranja) so posli, pri katerih se Sklad pri servisiranju svojega dolga zanaša na posojilojemalca, katerega edini ali glavni vir prihodkov ustvarja eno samo ali omejeno število sredstev, financiranih iz takega dolga ali drugih obstoječih sredstev, ki so pogodbeno povezana s projektom. Operacije projektnega financiranja se pogosto financirajo prek subjektov za posebne namene.	Čisti izplačani zneski Prihodki od obresti
Operacije tveganega kapitala	Sklad za spodbujanje naložb financira sklade tveganega kapitala in investicijske sklade. Skladi tveganega kapitala in investicijski skladi združujejo in upravljajo denar vlagateljev za financiranje infrastrukturnih projektov ter deležev zasebnega kapitala v malih in srednjih podjetjih z velikim potencialom za rast.	Naložbe v enote/delnice, ki jih izda subjekt tveganega kapitala Dividende, prejete kot prihodek od dividend

V spodnji razpredelnici so prikazane knjigovodske vrednosti nekonsolidiranih strukturiranih subjektov, v katerih ima Sklad za spodbujanje naložb delež na datum poročanja, ter največja izpostavljenost Sklada izgubam v zvezi s temi subjekti. Največja izpostavljenost izgubam vključuje knjigovodske vrednosti in povezane neizplačane obveznosti.

		31. 12. 2022		**31. 12. 2021**	
Vrsta strukturiranega subjekta	**Opis**	**Knjigovodska vrednost**	**Največja izpostavljenost izgubam**	**Knjigovodska vrednost**	**Največja izpostavljenost izgubam**
Skladi tveganega kapitala	Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	684 564	1 091 122	590 570	1 054 831
Skupaj		**684 564**	**1 091 122**	**590 570**	**1 054 831**

Sklad ne zagotavlja nobene dodatne podpore strukturiranim subjektom, razen financiranja.

24 Program za financiranje z učinkom (v tisočih EUR)

Junija 2013 je bil na skupnem ministrskem srečanju AKP-EU odobren nov finančni protokol za 11. Evropski razvojni sklad (ERS), ki zajema obdobje 2014–2020.

Skladu za spodbujanje naložb je bilo zagotovljenih dodatnih 500 milijonov EUR v tako imenovanem „programu za financiranje z učinkom“, ki Skladu za spodbujanje naložb omogoča podpiranje projektov, ki obetajo še posebej velik razvojni učinek, hkrati pa prinašajo večja tveganja, ki so značilna za takšne naložbe. Program prinaša nove možnosti za povečanje posojanja Sklada zasebnemu sektorju prek naložb v naslednjih instrumentih:

Lastniški skladi za socialni učinek, kjer so nosilci čedalje številnejši upravitelji zasebnih lastniških skladov, ki umeščajo reševanje socialnih ali okoljskih vprašanj v središče svoje naložbene strategije, a še vedno želijo dosegati vzdržnost tako na ravni sklada kot na ravni podjetij, ki vlagajo vanj.

Posojila finančnim posrednikom (npr. mikrofinančnim institucijam, lokalnim bankam in kreditnim zadrugam), ki poslujejo v državah AKP, kjer EIB v skladu z obstoječimi smernicami o kreditnem tveganju ne more izvajati financiranja, zlasti ne v lokalni valuti, na primer zaradi visokih tveganj v zadevni državi, nestabilnosti valute ali pomanjkanja primerjave določanja cen. Glavni cilj takih posojil je financiranje projektov z visokim razvojnim učinkom, zlasti na področju podpore mikro- in malim podjetjem ter kmetijstvu, ki običajno niso upravičeni do financiranja iz Sklada za spodbujanje naložb.

Instrumenti za lažjo porazdelitev tveganja, ki so v obliki jamstev za prvo izgubo („produkti za prvo izgubo“) in olajšujejo posle s porazdelitvijo tveganja, ki jih EIB izvaja z lokalnimi finančnimi posredniki (večinoma poslovnimi bankami) v korist zapostavljenih MSP in malih projektov, ki izpolnjujejo merila za financiranje z učinkom, kadar je bila ugotovljena vrzel v zvezi z dostopom MSP/malih projektov do financiranja. Produkti za prvo izgubo bodo oblikovani kot posredna osebna jamstva v korist tranš s prednostnim jamstvom, ki jih financirajo EIB (iz Sklada za spodbujanje naložb) in druge mednarodne finančne institucije/razvojne finančne institucije, s čimer se ustvari znaten učinek vzvoda.

Neposredno financiranje z dolžniškimi (tj. posojila) ali lastniškimi instrumenti v projekte z zanesljivimi in izkušenimi nosilci ter velikimi razvojnimi učinki, ki pa bodo hkrati pomenili tudi večje pričakovanje izgub in težav pri povrnitvi naložbe (tveganje lastniškega kapitala z večjim pričakovanjem izgub, kot je običajno). EIB za ta instrument uporablja stroga merila za izbiro in upravičenost, saj ti projekti ne glede na svoj velik razvojni učinek ne bi mogli izpolniti sprejemljivih meril za financiranje (tj. nizko pričakovanje povrnitve naložbe ali izravnave izgub prek obrestnih mer/donosa iz lastniških instrumentov).

Program za financiranje z učinkom prav tako omogoča diverzifikacijo v nove sektorje, kot so zdravstvo in izobraževanje, kmetijstvo in prehranska varnost ter razvoj novih in inovativnih instrumentov za porazdelitev tveganja. V letu 2016 je bila zmogljivost financiranja programa za financiranje z učinkom povečana na 800 milijonov EUR z uvedbo delnega obnavljanja programa za financiranje z učinkom

S finančnega in računovodskega vidika je program za financiranje z učinkom del portfelja Sklada za spodbujanje naložb in se o njem poroča v skupnih letnih računovodskih izkazih Sklada.

24 Program za financiranje z učinkom (v tisočih EUR) (nadaljevanje)

V naslednji razpredelnici so predstavljene knjigovodske vrednosti in dodeljeni, vendar še neizplačani zneski, po vrstah sredstev:

Vrsta naložbe v okviru programa za financiranje z učinkom	Opis	Merjenje	Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2022	Popravek vrednosti za izgubo / znesek prilagoditve poštene vrednosti na dan 31. 12. 2022	Knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2022	Neizplačani znesek na dan 31. 12. 2022	Znesek prilagoditve zunajbilančne pričakovane kreditne izgube na dan 31. 12. 2022
Posojila finančnim posrednikom	Posojila in predujmi	Odplačna vrednost	79 778	–3 454	76 324	64 345	–632
Posli neposrednih posojil	Posojila in predujmi	PVIPI	104 709	–45 224	59 485	67 215	–
Lastniški skladi za socialni učinek	Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	PVIPI	94 385	23 802	118 187	79 393	–
Neposredne lastniške udeležbe	Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	PVIPI	59 429	26 939	86 368	14	–
Instrumenti za lažjo porazdelitev tveganja	Izdana jamstva	pristop „po višji vrednosti“*	–	–	–	46 878	–
Skupaj			**338 301**	**2 063**	**340 364**	**257 845**	**–632**

* Za podrobnosti glej oddelek Poznejše merjenje pojasnila 2.4.3.

Vrsta naložbe v okviru programa za financiranje z učinkom	Opis	Merjenje	Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2021	Popravek vrednosti za izgubo / znesek prilagoditve poštene vrednosti na dan 31. 12. 2021	Knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2021	Neizplačani znesek na dan 31. 12. 2021	Znesek prilagoditve zunajbilančne pričakovane kreditne izgube na dan 31. 12. 2021
Posojila finančnim posrednikom	Posojila in predujmi	Odplačna vrednost	68 228	–1 981	66 247	29 272	–242
Posli neposrednih posojil	Posojila in predujmi	PVIPI	101 840	–41 403	60 437	92 031	–
Lastniški skladi za socialni učinek	Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	PVIPI	61 611	9 866	71 477	106 675	–
Neposredne lastniške udeležbe	Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	PVIPI	58 523	23 608	82 131	14	–
Instrumenti za lažjo porazdelitev tveganja	Izdana jamstva	pristop „po višji vrednosti“*	–	–	–	44 146	–
Skupaj			**290 202**	**–9 910**	**280 292**	**272 138**	**–242**

* Za podrobnosti glej oddelek Poznejše merjenje pojasnila 2.4.3.

EIB uporablja splošna načela mandata glede tveganja za posle neposrednih posojil v okviru programa za financiranje z učinkom (razen za posojila finančnim posrednikom), kot je predvideno v Smernicah EIB o kreditnem tveganju in tveganju lastniških vrednostnih papirjev, ter da bo spremljalo tveganje, povezano s posli neposrednih posojil v okviru programa za financiranje z učinkom na podlagi njihove poštene vrednosti, in poročalo o njem. Banka v skladu z metodologijo izvaja kvalitativno oceno tveganja, katere cilj je oceniti utemeljenost naložbe in verjetno poslovno uspešnost takih poslov.

25 Dogodki po datumu bilance stanja

Po datumu bilance stanja ni bilo pomembnih dogodkov, zaradi katerih bi bila potrebna prilagoditev ali razkritje v računovodskih izkazih na dan 31. decembra 2022.

Banka v okviru ruske invazije na Ukrajino in njenih širših gospodarskih posledic še naprej pozorno spremlja razmere, zlasti v okviru poznejšega pregleda dogodkov.